

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ & ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Τμήμα Γεωγραφίας

Οδηγός Σπουδών
2025-2026

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

www.geo.hua.gr

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

**ΣΧΟΛΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Οδηγός Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2025-2026

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Πρύτανης

Καθηγητής Γεώργιος Δεδούσης

Αντιπρύτανης Οικονομικών και Προγραμματισμού

Αναπληρωτής Καθηγητής Γεώργιος Μπόσκου

Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Θεμάτων, Διεθνοποίησης και Διασφάλισης Ποιότητας

Καθηγήτρια Χρύσα Σοφianoπούλου

Αντιπρύτανης Διοίκησης και Φοιτητικής Μέριμνας

Καθηγήτρια Κωνσταντίνα Κουτρούμπα

Αντιπρύτανης Έρευνας, Ανάπτυξης και Δια Βίου Εκπαίδευσης

Καθηγητής Γεώργιος Δημητρακόπουλος

ΣΧΟΛΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Κοσμήτωρ

Καθηγήτρια Ρόιδω Μητούλα

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Πρόεδρος

Καθηγητής Απόστολος Γ. Παπαδόπουλος

Αναπληρωτής Προέδρου

Καθηγητής Χρίστος Χαλκιάς

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
1. Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	6
2. Το Τμήμα Γεωγραφίας	9
2.1. Φυσιογνωμία Τμήματος	10
2.2. Αποστολή, Μαθησιακά Αποτελέσματα και Στόχος	10
3. Το Πρόγραμμα Σπουδών	13
3.1. Δομή του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών	14
3.2. Μαθήματα Επιλογής	18
3.3. Ειδικές Πληροφορίες	20
3.4. Διδασκαλία, Δηλώσεις Μαθημάτων, Εξετάσεις, Απόκτηση Πτυχίου	26
4. Συνοπτική Περιγραφή Μαθημάτων	27
4.1. Υποχρεωτικά Μαθήματα	28
4.2. Μαθήματα Επιλογής	51
5. Τα Εργαστήρια	74
6. Το Ανθρώπινο Δυναμικό	77
7. Παροχές και Δυνατότητες στο Φοιτητικό Δυναμικό	82
8. Μεταπτυχιακές Σπουδές στο Τμήμα Γεωγραφίας	86
9. Ερευνητικές Δράσεις και Εξωστρέφεια	88
10. Διασύνδεση με την Κοινωνία	90

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η επιστήμη της Γεωγραφίας διερευνά πώς διαμορφώνεται το περιβάλλον από τις φυσικές διεργασίες αλλά και πώς ο άνθρωπος αλληλεπιδρά με αυτό. Μελετά, επίσης, πώς οι πολιτισμοί και οι κοινωνίες διαμορφώνονται και επηρεάζονται από το περιβάλλον μέσα στο οποίο αναπτύσσονται. Αποτελεί ένα ιδιαίτερα ευρύ επιστημονικό πεδίο με σημεία τομής με πολλά και διαφορετικά μεταξύ τους γνωστικά πεδία, όπως η γεωμορφολογία, η κλιματολογία, η χαρτογραφία, η επιστήμη των γεωγραφικών πληροφοριών, η τηλεπισκόπηση, η αστική και περιφερειακή ανάπτυξη, η αγροτική ανάπτυξη, η δημογραφία, η πολιτική, οικονομική, κοινωνική, ιστορική και πολιτισμική γεωγραφία.

Είναι αυτή ακριβώς η διαθεματικότητα του επιστημονικού αντικείμενου, το εύρος των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτά ένας γεωγράφος, παράλληλα με τη συνδυαστική και κριτική σκέψη που καλείται να αναπτύξει που καθιστούν τη Γεωγραφία ένα ιδιαίτερα ελκυστικό αντικείμενο σπουδών. Σήμερα επικρατεί η τάση να προάγεται η συγκρότηση ενός επαρκούς επιστημονικού υπόβαθρου που στηρίζει την πολυεπίπεδη, σφαιρική και κριτική προσέγγιση των επιστημονικών θεμάτων που συμπεριλαμβάνονται στο προπτυχιακό επίπεδο σπουδών, η οποία όμως παράλληλα επιτρέπει την εξειδίκευση που βεβαίως προωθείται περαιτέρω σε μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών. Η οργάνωση των σπουδών στο Τμήμα Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου αντανακλά ακριβώς αυτή την ισορροπία στην απόκτηση ευρύτερων γνώσεων που επιτρέπουν τη γενική θέαση του πεδίου της γεωγραφίας, αλλά παράλληλα οδηγούν στην επισταμένη μελέτη και εμβάθυνση σε επιμέρους αντικείμενα και θεματικούς άξονες επιτρέποντας τη συστηματική επαγγελματική ενασχόληση με τη χρήση των θεωρητικών προσεγγίσεων και των μεθοδολογικών εργαλείων της γεωγραφίας.

Με την ολοκλήρωση των σπουδών τους, οι απόφοιτοι/ες του Τμήματος Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου έχουν αποκτήσει γνώσεις, επιστημονική συγκρότηση και δεξιότητες που τους επιτρέπουν να προσεγγίζουν το αντικείμενό τους με τρόπο αναλυτικό αλλά και εποπτικό. Παράλληλα, είναι σε θέση να κατανοούν πολλά από τα πλέον σημαντικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι ανθρώπινες κοινωνίες, τα κράτη και οι περιοχές, τα οποία άπτονται της ανθρώπινης και της φυσικής γεωγραφίας, όπως η σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον, του πολιτισμού με το χώρο, των οικονομικών και κοινωνικών διαδικασιών, των ανθρωπογενών και φυσικών καταστροφών, της κλιματικής αλλαγής, της δημογραφίας και των πληθυσμιακών μεταβολών, της μετανάστευσης και της κινητικότητας, των θέματα χωροταξίας ή/και χωρικού σχεδιασμού, της τηλεπισκόπησης, κ.ά. Επιπρόσθετα, μέσα από μαθήματα μεθοδολογίας, επισκέψεις πεδίου και εργαστηριακές ασκήσεις οι απόφοιτοι/ες του Τμήματος έχουν αποκτήσει επαρκείς γνώσεις σχετικά με τις ποσοτικές και τις ποιοτικές μεθόδους συγκέντρωσης, επεξεργασίας και ανάλυσης δεδομένων, καθώς επίσης έχουν αναπτύξει τις απαραίτητες τεχνικές και δεξιότητες που απαιτούνται για τη διενέργεια ερευνών, τη στατιστική ανάλυση, την οπτικοποίηση ή/και την χαρτογράφηση δεδομένων.

Συνοπτικά, η επιστήμη της γεωγραφίας ενδυναμώνει αλλά και απελευθερώνει όσους/όσες εντρυφούν στις διαφορετικές, και παράλληλα, συνδεδεμένες διαστάσεις και τα επίπεδα όπου εκτυλίσσεται και μελετά. Το ταξίδι που οδηγεί στη γεωγραφική γνώση και έρευνα είναι γεμάτο προκλήσεις αλλά και επιβραβεύσεις που εμπνέουν την πλούσια συνεισφορά της γεωγραφικής θεώρησης, ως μιας έγκυρης και ενημερωμένης μελέτης των γεωγραφικών φαινομένων που εκτυλίσσονται τόσο στο φυσικό όσο και στο ανθρώπινο περιβάλλον, κατανοώντας τις αλληλένδετες διαστάσεις αυτών.

1. Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Ο εθνικός ευεργέτης Παναγής Χαροκόπος (1835-1911) μερίμνησε για την ίδρυση και χρηματοδότηση Σχολής για την παραγωγή επιστημονικού δυναμικού στο πεδίο της Οικιακής Οικονομίας που αντιπροσώπευε ένα αξιόλογο πεδίο στη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο για τη χώρα. Για τον σκοπό αυτό αγόρασε το 1906 οικόπεδο 20.000 τ.μ. στην Καλλιθέα, επί του οποίου ανεγέρθηκε εκπαιδευτήριο, κατά την περίοδο 1915-1920. Σε αυτό το κτιριακό συγκρότημα στεγάστηκε το 1929 η «Χαροκόπειος Ανωτάτη Σχολή», η οποία έπαψε να λειτουργεί το 1990 με την ίδρυση του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου. Το Χαροκόπείο Πανεπιστήμιο ιδρύθηκε, σύμφωνα με διεθνή πρότυπα, το έτος 1990 (άρθρο 9 του Ν. 1894/90 και άρθρο 17 του Ν. 1966/91) αποτελώντας, κατά χρονολογική σειρά ιδρύσεως, το 18^ο ΑΕΙ της χώρας.

Οι κεντρικές εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου βρίσκονται επί της Λεωφόρου Ελευθερίου Βενιζέλου 70 στην Καλλιθέα. Η κτιριακή υποδομή του Πανεπιστημίου ανακαινίστηκε πλήρως τα έτη 1993-1994 και συμπληρώθηκε με την ανέγερση ενός νέου κτιρίου κατά τη διετία 1999-2000 προκειμένου να στεγαστεί το νεοϊδρυθέν Τμήμα Γεωγραφίας αλλά και η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. Η κτιριακή υποδομή συμπληρώνεται με δύο ιδιόκτητα κτίρια (το ένα υπό κατασκευή) επί της οδού Ομήρου, στον Ταύρο, και ένα ακόμα κτίριο επί της οδού Χαροκόπου 89, στην Καλλιθέα, όπου στεγάζονται γραφεία προσωπικού, εργαστήρια και αίθουσες διδασκαλίας.

Σήμερα, το Πανεπιστήμιο διαθέτει τέσσερα προπτυχιακά Τμήματα:

- το **Τμήμα Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης**, που λειτουργεί από το 1993,
- το **Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας – Διατροφής** που λειτουργεί από το 1994,
- το **Τμήμα Γεωγραφίας** που λειτουργεί από το 2000 και
- το **Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεματικής** που λειτουργεί από το 2007.

Το Πανεπιστήμιο προσφέρει δέκα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Βιώσιμη Ανάπτυξη», «Εκπαίδευση και Πολιτισμός», International Master of «Sustainable Tourism Development: Heritage, Environment, Society», «Εφαρμοσμένη Διαιτολογία – Διατροφή», «Διατροφή και Υγεία», «Εφαρμοσμένη Γεωγραφία και Διαχείριση του Χώρου», «Πληροφορική και Τηλεματική», το Διδρυματικό ΠΜΣ «Ψηφιακές Υπηρεσίες Υγείας και Αναλυτική» (Digital Health and Analytics), «**Κλιματική Κρίση, Κίνδυνοι και Καταστροφές**», και το **Διατμηματικό ΠΜΣ «Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική**». Τα δύο τελευταία Προγράμματα προσφέρονται από το Τμήμα Γεωγραφίας, το ένα εξ αυτών σε συνεργασία με το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεματικής, ενώ βρίσκονται σε διαδικασία έγκρισης δύο ακόμα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Γεωγραφίας: το **Διδρυματικό ΠΜΣ «Silver Economy: Οικονομία, Κοινωνία και Καινοτομία στη Μακροβιότητα»** και το **ΠΜΣ «Μετανάστευση, Κινητικότητα και Διακυβέρνηση»**.

Στους χώρους του Πανεπιστημίου λειτουργούν Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης, Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας, Γραφείο Πρακτικής Άσκησης, Γραφείο Erasmus, Τμήμα Φοιτητικής Μέριμνας και Κέντρο Συμβουλευτικής Φοιτητών. Όλοι/ες οι φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου απολαμβάνουν υψηλή ποιότητα υπηρεσιών καθώς έχει θεμελιωθεί η διαλειτουργικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και το διδακτικό και διοικητικό προσωπικό συνεργάζονται αρκετά στενά.

Αποστολή του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου είναι η προσφορά στην κοινωνία μέσα από την προαγωγή της εκπαίδευσης και της έρευνας σε τομείς που έχουν ως κέντρο τον άνθρωπο και αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του. Το Πανεπιστήμιο έχει αναπτύξει συνεργασίες μέσω διμερών συμφωνιών και ερευνητικών προγραμμάτων με διεθνείς Οργανισμούς, Ερευνητικούς Φορείς και Πανεπιστήμια στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Κατά τη 35ετή λειτουργία του έχει επιδείξει μια ιδιαίτερα δυναμική παρουσία στον ακαδημαϊκό χώρο, όπως αναγνωρίζεται από μελέτες του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, ενώ διαθέτει έντονη εξωστρέφεια και διεθνοποίηση.

Το Συμβούλιο της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ), στην υπ. αριθμ. 75/18-12-2018 Συνεδρίασή του, και σύμφωνα με την υπ. αριθ. 8013/28-12-2018 απόφασή του, πιστοποιεί ότι το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, συμμορφώνεται πλήρως με τις αρχές του Προτύπου Ποιότητας ΕΣΔΠ της ΑΔΙΠ και τις Αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ESG).

Η Πιστοποίηση του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, πραγματοποιήθηκε το χρονικό διάστημα 19 έως 23 Νοεμβρίου 2018. Η τετραμελής Επιτροπή των ειδικών σε θέματα διασφάλισης ποιότητας, επισκέφτηκε το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και εξέτασε τις διεργασίες του Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας που σχετίζονται με τις Ακαδημαϊκές, ερευνητικές, διοικητικές και αναπτυξιακές λειτουργίες και προοπτικές του. Η διαδικασία της πιστοποίησης στηρίζεται στην εξωτερική αξιολόγηση συγκεκριμένων, προκαθορισμένων και διεθνώς αποδεκτών ποσοτικών και ποιοτικών κριτηρίων, τα οποία είναι εναρμονισμένα με τις αρχές και κατευθυντήριες οδηγίες για τη Διασφάλιση Ποιότητας στον Ευρωπαϊκό χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης (ESG 2015).

Το αποτέλεσμα, όπως αποτυπώνεται στην πολυσέλιδη έκθεση της επιτροπής, ήταν άριστο για το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, αφού έλαβε τη μεγαλύτερη δυνατή αξιολόγηση (fully compliant). Η Πιστοποίηση του Ιδρύματος αποδεικνύει ότι το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο διαθέτει Πολιτική Ποιότητας κατάλληλη για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων με διαφανείς διαδικασίες σε όλα τα επίπεδα σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό, αλλά και μεταδιδακτορική έρευνα).

Είσοδος κεντρικού κτιρίου εντός των κεντρικών εγκαταστάσεων επί της Λεωφ. Ελευθερίου Βενιζέλου

2. Το Τμήμα Γεωγραφίας

2.1. Φυσιογνωμία Τμήματος

Το Τμήμα Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου ιδρύθηκε το 1999 και δέχθηκε για πρώτη φορά φοιτητές το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001. Αποτελεί το ένα από τα δύο ελληνικά πανεπιστημιακά τμήματα που υπηρετούν την επιστήμη της Γεωγραφίας, ένα δυναμικό κλάδο που τοποθετείται στην τομή των φυσικών και κοινωνικών επιστημών.

Οι σπουδές στο Τμήμα Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου είναι πολύ καλά οργανωμένες. Η εκπαιδευτική διαδικασία βασίζεται σε σύγχρονες μεθόδους εκμάθησης, συνδυάζοντας τη θεωρητική προσέγγιση με τις εμπειρικές εφαρμογές και τις μελέτες περίπτωσης, εμπλουτίζεται με επισκέψεις πεδίου και συμπληρώνεται με τηλεεκπαίδευση μέσω της πλατφόρμας e-class.

Η άρτια κτιριακή υποδομή, ο σύγχρονος τεχνολογικός εξοπλισμός και η έντονη δραστηριότητα του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού διασφαλίζουν ένα ποιοτικό ακαδημαϊκό περιβάλλον ανάλογο των διεθνών προτύπων.

Το Τμήμα διαθέτει δεκαοκτώ (18) μέλη ΔΕΠ, ενώ βρίσκονται σε διαδικασία διορισμού ή κρίσης τρία (3) ακόμα μέλη ΔΕΠ, τρία (3) μέλη ΕΔΙΠ και υποστηρίζεται από δύο (2) μέλη ΕΤΕΠ. Διαθέτει σημαντική αναγνωρισιμότητα στον ακαδημαϊκό χώρο, λόγω της έντονης παρουσίας του στο χώρο της έρευνας και της τεχνολογία. Παράλληλα με την διάδοση, ανάπτυξη και προώθηση της γνώσης, στο Τμήμα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην έρευνα. Μέσα στα 25 χρόνια λειτουργίας του Τμήματος έχει εκπονηθεί σημαντικός αριθμός ερευνητικών προγραμμάτων σε συνεργασία με Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Η προώθηση και προβολή της ερευνητικής δραστηριότητας γίνεται μέσα από δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά, βιβλία και άλλες δημοσιεύσεις, καθώς επίσης με τη διοργάνωση σημαντικών επιστημονικών συνεδρίων, πολλά από τα οποία διεθνή, αλλά και με τη συμμετοχή του επιστημονικού προσωπικού του Τμήματος και του εκπαιδευόμενου δυναμικού του σε διεθνή και ελληνική συνέδρια, ημερίδες και λοιπές επιστημονικές εκδηλώσεις. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν, επίσης, εκδηλώσεις και συναντήσεις που στοχεύουν στην σύνδεση και αλληλεπίδραση του επιστημονικού δυναμικού του Τμήματος με την τοπική και ευρύτερη κοινωνία, μέσα από δράσεις ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης, προώθησης του διαλόγου, και ποικίλων συμμετοχικών δράσεων.

Τον Δεκέμβριο του 2013, το Τμήμα Γεωγραφίας αξιολογήθηκε σύμφωνα με το Νόμο 3374/2005 από πενταμελή Εξωτερική Επιτροπή Αξιολόγησης. Η ιδιαίτερα θετική Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης (διαθέσιμη στο σύνδεσμο <https://www.ethaae.gr/el/diasfalisi-poiotitas/ektheseis-eksoterikis-aksiologisis-timimatwn>) πιστοποιεί το υψηλό ακαδημαϊκό επίπεδο του προγράμματος σπουδών, εξαίρει την ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού και αναγνωρίζει τη δυναμική του παραγόμενου ερευνητικού έργου.

Το Συμβούλιο της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ), στην υπ. αριθμ. 86/13-05-2019 Συνεδρίασή του, και σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 10067/15-05-2019 απόφασή του, αποφάσισε τη χορήγηση πιστοποίησης στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου. Το Συμβούλιο της ΑΔΙΠ έκανε δεκτή την Έκθεση της Πιστοποίησης των εξωτερικών εμπειρογνομόνων που διενήργησαν την διαδικασία πιστοποίησης. Βάσει της Έκθεσης αυτής το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Γεωγραφίας συμμορφώνεται πλήρως με τις Αρχές του Προτύπου Ποιότητας ΠΠΣ της ΑΔΙΠ και τις Αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ESG2015). Το αποτέλεσμα, όπως αποτυπώνεται στην πολυσέλιδη έκθεση της επιτροπής, ήταν άριστο για το ΠΠΣ του Τμήματος, αφού έλαβε τη μεγαλύτερη δυνατή αξιολόγηση (fully compliant). Η διάρκεια ισχύος της Πιστοποίησης αυτής είναι τέσσερα έτη από 13/05/2019 έως 12/05/2023.

2.2. Αποστολή, Μαθησιακά Αποτελέσματα και Στόχος

Αποστολή του Τμήματος Γεωγραφίας είναι: (α) η προώθηση της επιστήμης της Γεωγραφίας, (β) η παροχή σπουδών υψηλής ποιότητας, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, συνδυάζοντας τις επιστημονικές αρχές και θεωρίες της Επιστήμης της Γεωγραφίας με την κατανόηση των προβλημάτων των απαιτήσεων και των αναγκών της κοινωνίας, (γ) η ανάπτυξη βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας σε τομείς της Γεωγραφίας σε διεθνές επίπεδο, και (δ) η διασφάλιση του κατάλληλου ακαδημαϊκού περιβάλλοντος ώστε φοιτητές/φοιτήτριες, ερευνητές/ερευνήτριες και προσωπικό να αξιοποιήσουν κατά το βέλτιστο τρόπο τις παρεχόμενες δυνατότητες.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα για τους φοιτητές από την επιτυχή παρακολούθηση του ΠΠΣ σχετίζονται με:

- την απόκτηση βασικών γνώσεων στα γνωστικά αντικείμενα της Γεωγραφίας αξιοποιώντας τις για την επίλυση πάσης φύσεως γεωγραφικών θεμάτων.
- την εξοικείωση με τη μεθοδολογία της γεωγραφικής έρευνας έτσι ώστε να είναι σε θέση να αξιοποιούν ερευνητικά εργαλεία κατά τη συγγραφή εργασιών και κυρίως της πτυχιακής τους εργασίας.
- την κριτική ανάλυση επιστημονικών άρθρων στα γνωστικά αντικείμενα της επιστήμης της Γεωγραφίας μέσω της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- την ανάπτυξη δεξιοτήτων, μέσω των εργασιών που αναλαμβάνουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, να αναζητούν, να αναλύουν και να συνθέτουν πρωτογενή δεδομένα και πληροφορίες, μέσω και της χρήσης των απαραίτητων τεχνολογιών (γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών, τεχνικές τηλεπισκόπησης, λογισμικών στατιστικής επεξεργασίας δεδομένων κα).
- την απόκτηση δεξιοτήτων χαρτογραφικής αποτύπωσης τόσο φυσικογεωγραφικών, όσο και ανθρωπογεωγραφικών δεδομένων.
- την ικανότητα να ιεραρχούν τις μαθησιακές τους ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους, ενισχύοντας την δεξιότητα της μαθησιακής αυτορρύθμισης και αυτονομίας.
- την αποτελεσματική επικοινωνία με διάφορες ομάδες του πληθυσμού, μέσω της κοινωνικής ενσυναίσθησης, του σεβασμού στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα.
- την απόκτηση ικανότητας να εργάζονται ως μέλη μιας ομάδας και να συνεισφέρουν σε θέματα διαχείρισης του χώρου σε τοπική ή περιφερειακή κλίμακα.
- την ανάπτυξη δεξιοτήτων κοινωνικής ευελιξίας και επαγγελματικής προσαρμοστικότητας (κυρίως μέσω της Πρακτικής Άσκησης).

Το κτίριο του Τμήματος Γεωγραφίας

Ο/η απόφοιτος/η του Τμήματος Γεωγραφίας έχει δυνατότητες επαγγελματικής δραστηριοποίησης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό στο Δημόσιο, τον Ιδιωτικό και τον Κοινωνικό τομέα. Οι μεταβολές στη διοικητική οργάνωση της χώρας («σχέδιο Καλλικράτης») και η διεθνοποίηση των αγορών δημιουργούν νέες δυνατότητες για πτυχιούχους με τα επιστημονικά χαρακτηριστικά του γεωγράφου. Αναλυτικά, οι εν δυνάμει χώροι επαγγελματικής και επιστημονικής δράσης και συνεισφοράς των πτυχιούχων γεωγράφων στους επιμέρους τομείς της οικονομίας και της κοινωνίας είναι: Κρατικός και ευρύτερος Δημόσιος τομέας, Οργανισμοί Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, επιχειρήσεις με εθνικό-περιφερειακό δίκτυο, σύνδεσμοι ή σύμβουλοι επιχειρήσεων, εταιρείες και γραφεία μελετών, Μέση Εκπαίδευση (διορισμός τους μέσω της κατηγορίας ΠΕ04.05 κατόπιν διαγωνισμού ΑΣΕΠ), Επιστημονική Έρευνα, Ερευνητικοί και Ακαδημαϊκοί φορείς, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Διεθνείς Οργανισμοί και Οργανώσεις, και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

Στόχος του Τμήματος είναι να επιτύχει μέσα από τη συνεχή, συνεπή και ποιοτική λειτουργία του, αφενός την εμπέδωση του αντικειμένου της Γεωγραφίας ως επιστημονικό πεδίο κομβικής σημασίας στην ευρύτερη Ακαδημαϊκή κοινότητα και την ελληνική κοινωνία, και αφετέρου την ανάδειξη του Τμήματος Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου ως πρότυπο γεωγραφικής εκπαίδευσης και έρευνας ανταποκρινόμενο στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας.

Σημαντικές Ημερομηνίες στην Εξέλιξη του Τμήματος Γεωγραφίας	
1999	Ίδρυση του Τμήματος Γεωγραφίας
Σεπτέμβριος 2000	Υποδοχή Πρώτων Φοιτητών
Ιούνιος 2004	Πρώτοι Απόφοιτοι
Σεπτέμβριος 2005	Έναρξη Λειτουργίας Μεταπτυχιακού Προγράμματος με δύο κατευθύνσεις
Μάιος 2007	Πρώτοι Απόφοιτοι Μεταπτυχιακού
Σεπτέμβριος 2008	Λειτουργία Τρίτης Κατεύθυνσης στο ΠΜΣ
Νοέμβριος 2013	Ίδρυση Σχολής Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών
Ιούνιος 2018	Επανίδρυση του ΠΜΣ «Εφαρμοσμένη Γεωγραφία και Διαχείριση του Χώρου»
Μάιος 2019	Πιστοποίηση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών από την ΑΔΙΠ
Οκτώβριος 2025	Έναρξη Λειτουργίας του ΠΜΣ «Κλιματική Κρίση, Κίνδυνοι και Καταστροφές» Έναρξη Λειτουργίας του Διατμηματικού ΠΜΣ «Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική»

3. Το Πρόγραμμα Σπουδών

3.1. Δομή του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Το Τμήμα Γεωγραφίας προσφέρει ένα προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών διάρκειας 8 εξαμήνων, το οποίο παρέχει στους/στις αποφοίτους την επιστημονική γνώση και τις δεξιότητες που απαιτούνται τόσο από τη σύγχρονη ακαδημαϊκή προσέγγιση του αντικειμένου της Γεωγραφίας όσο και από την αγορά εργασίας.

Το πρόγραμμα σπουδών αποτελείται από δύο φάσεις. Η πρώτη φάση καλύπτει τα 5 πρώτα εξάμηνα σπουδών και αποτελείται αποκλειστικά από υποχρεωτικά μαθήματα (τα υποχρεωτικά μαθήματα συμβολίζονται με το γράμμα Υ στους πίνακες που ακολουθούν). Τα μαθήματα αυτά είναι μαθήματα υποδομής, εισάγουν τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες στις ουσιώδεις έννοιες της γεωγραφίας και τους/τις βοηθούν να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες. Η δεύτερη φάση η οποία καλύπτει τα τέσσερα τελευταία εξάμηνα σπουδών αποτελείται κυρίως από μαθήματα επιλογής (τα μαθήματα επιλογής συμβολίζονται με το γράμμα Ε στους πίνακες που ακολουθούν). Ειδικά στο Ε' εξάμηνο προσφέρονται πέντε υποχρεωτικά μαθήματα και ένα επιλογής. Τα μαθήματα επιλογής είναι μαθήματα εμβάθυνσης, τα οποία ομαδοποιούνται στις εξής θεματικές (α) φυσική γεωγραφία, (β) ανθρωπίνη γεωγραφία, (γ) σχεδιασμός του χώρου και (δ) γεωπληροφορική. Ειδικότερα, στο ΣΤ' εξάμηνο, προσφέρεται ένα (1) υποχρεωτικό μάθημα, το Συνθετικό Γεωγραφικό Θέμα, που αποσκοπεί στη σύνθεση γνώσεων από διαφορετικά μαθήματα και αποτελεί συνδυασμό ασκήσεων γραφείου και πεδίου.

Κατά τη διάρκεια των ΣΤ', Ζ' και Η' εξαμήνων δίνεται, σε όσους/όσες φοιτητές/φοιτήτριες το επιθυμούν, η δυνατότητα πρακτικής άσκησης (που αντιστοιχεί σε δύο εξαμηνιαία μαθήματα) σε επιλεγμένους φορείς. Οι διαθέσιμοι φορείς επικαιροποιούνται κάθε έτος, ενώ υπάρχει ιδιαίτερα φροντίδα να καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δημόσιων, ιδιωτικών, επαγγελματικών, τοπικών, περιφερειακών, ή/και εθελοντικών φορέων.

Για την απόκτηση πτυχίου απαιτείται η επιτυχής ολοκλήρωση 32 υποχρεωτικών και 12 μαθημάτων επιλογής, καθώς και η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας. Εναλλακτικά, προσφέρεται η δυνατότητα (σε όσους/όσες το επιθυμούν) αντικατάστασης της πτυχιακής εργασίας με 4 μαθήματα επιλογής.

Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών αθροίζει στις διακόσιες σαράντα (240).

Βασικά Μαθήματα			
Α' εξάμηνο	Β' εξάμηνο	Γ' Εξάμηνο	Δ' Εξάμηνο
6 υποχρεωτικά μαθήματα	6 υποχρεωτικά μαθήματα	6 υποχρεωτικά μαθήματα	6 υποχρεωτικά μαθήματα
Μαθήματα εμβάθυνσης			
Ε' εξάμηνο	ΣΤ' εξάμηνο	Ζ' εξάμηνο	Η' εξάμηνο
5 υποχρεωτικά μαθήματα + 1 μάθημα επιλογής	1 υποχρεωτικό μάθημα + 5 μαθήματα επιλογής	6 μαθήματα επιλογής	2 μαθήματα επιλογής + Πτυχιακή εργασία
			ή 6 μαθήματα επιλογής

Α' Εξάμηνο		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος	Μονάδες ECTS
Φυσική Γεωγραφία	Υ	5
Ιστορική Γεωγραφία	Υ	5
Στοιχεία Οικονομικών για Γεωγράφους	Υ	5
Εισαγωγή στην Πληροφορική	Υ	5
Εισαγωγή στην Ανθρωπογεωγραφία	Υ	5
Στατιστική Ανάλυση για Γεωγράφους	Υ	5
		30 ECTS

Β' Εξάμηνο		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος	Μονάδες ECTS
Κοινωνική Γεωγραφία	Υ	5
Εισαγωγή στη Χαρτογραφία	Υ	5
Περιβαλλοντική Γεωγραφία	Υ	5
Δεξιότητες Συγγραφής Εργασιών	Υ	5
Πληθυσμιακή Γεωγραφία και Δημογραφία	Υ	5
Πολιτική Γεωγραφία	Υ	5
		30 ECTS

Γ' Εξάμηνο		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος	Μονάδες ECTS
Διαχείριση Περιβάλλοντος	Υ	5
Θεματική Χαρτογραφία	Υ	5
Ποιοτικές Μέθοδοι Ανάλυσης για Γεωγράφους	Υ	5
Μετεωρολογία-Κλιματολογία	Υ	5
Ωκεανογραφία	Υ	5
Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών Ι	Υ	5
		30 ECTS

Δ' Εξάμηνο		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος	Μονάδες ECTS
Αστική Γεωγραφία	Υ	5
Γεωγραφία της Υπαίθρου	Υ	5
Τηλεπισκόπηση	Υ	5
Υδρολογία - Διαχείριση Υδατικών Πόρων	Υ	5
Γεωμορφολογία	Υ	5
Χωροταξία	Υ	5
		30 ECTS

Ε' Εξάμηνο		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος	Μονάδες ECTS
Περιφερειακή Ανάπτυξη	Υ	5
Πολιτισμική Γεωγραφία	Υ	5
Οικονομική Γεωγραφία	Υ	5
Χωρική Ανάλυση	Υ	5
Αξιολόγηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	Υ	5
1 Μάθημα Επιλογής	Ε	5
		30 ECTS

ΣΤ' Εξάμηνο		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος	Μονάδες ECTS
Συνθετικό Γεωγραφικό Θέμα	Υ	5
5 Μαθήματα Επιλογής	Ε	5*5
		30 ECTS

Ζ' Εξάμηνο		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος	Μονάδες ECTS
6 Μαθήματα Επιλογής	Ε	6*5
		30 ECTS

Η' Εξάμηνο						
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος	Μονάδες ECTS	ή	Τίτλος Μαθήματος	Τύπος	Μονάδες ECTS
2 Μαθήματα Επιλογής	Ε	2*5		6 Μαθήματα Επιλογής	Ε	6*5
Πτυχιακός	Ε	20				
30 ECTS						

3.2. Μαθήματα Επιλογής

Κατά τα τέσσερα τελευταία εξάμηνα σπουδών, οι φοιτητές/τριες καλούνται να επιλέξουν συνολικά 14 μαθήματα επιλογής ανάλογα με τα ακαδημαϊκά ενδιαφέροντα και τους επαγγελματικούς στόχους τους. Η κατανομή των μαθημάτων επιλογής ανά εξάμηνο γίνεται ως εξής: 1 μάθημα στο Ε' εξάμηνο, 5 μαθήματα στο ΣΤ' εξάμηνο, 6 μαθήματα στο Ζ' και 2 μαθήματα στο Η' εξάμηνο.

Συγκεκριμένα, το ΣΤ' εξάμηνο περιλαμβάνει το Συνθετικό Γεωγραφικό Θέμα και 5 Μαθήματα Επιλογής. Το Ζ' εξάμηνο περιλαμβάνει 6 Μαθήματα Επιλογής. Στο Η' εξάμηνο οι φοιτητές/τριες καλούνται να επιλέξουν 2 μαθήματα και να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία. Εναλλακτικά της πτυχιακής, οι φοιτητές/τριες που το επιθυμούν μπορούν να επιλέξουν 4 επιπλέον μαθήματα επιλογής. Για την καλύτερη καθοδήγηση των φοιτητών/τριών, τα μαθήματα επιλογής οργανώνονται σε τέσσερις ομάδες:

- Ομάδα Ι. Φυσική Γεωγραφία
- Ομάδα ΙΙ. Ανθρώπινη Γεωγραφία
- Ομάδα ΙΙΙ. Σχεδιασμός του Χώρου
- Ομάδα ΙV. Γεωπληροφορική

Επίσης, προσφέρονται μαθήματα ανεξαρτήτως ομάδας.

Ομάδα Ι. Φυσική Γεωγραφία		
Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Αειφόρος Διαχείριση Φυσικών Πόρων	ΣΤ' & Η'	5
Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	ΣΤ' & Η'	5
Βιογεωγραφία*	ΣΤ' & Η'	5
Γεωλογία Τεταρτογενούς- Γεωαρχαιολογία	ΣΤ' & Η'	5
Διαχείριση Αποβλήτων στην Κυκλική Οικονομία	ΣΤ' & Η'	5
Διαχείριση Φυσικών Καταστροφών	ΣΤ' & Η'	5
Εργαλεία Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	ΣΤ' & Η'	5
Κλιματική Αλλαγή	ΣΤ' & Η'	5
Παράκτια Γεωμορφολογία-Διαχείριση Παράκτιου Χώρου*	ΣΤ' & Η'	5
Γεωμορφολογική Χαρτογράφηση	Ζ'	5
Οικοσυστημικές Υπηρεσίες-Αποτίμηση και Χαρτογράφηση	Ζ'	5
Πολιτικές Προστασίας Περιβάλλοντος*	Ζ'	5
Ποτάμια Γεωμορφολογία	Ζ'	5

Ομάδα II. Ανθρώπινη γεωγραφία		
Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Γεωγραφία Παγκοσμιοποιημένων Παραγωγικών Δικτύων	ΣΤ' & Η'	5
Γεωγραφίες της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού	ΣΤ' & Η'	5
Διεθνής Μετανάστευση	ΣΤ' & Η'	5
Εφαρμογές Χωροθέτησης*	ΣΤ' & Η'	5
Ιστορική Γεωγραφία των Αρχαίων και Νεότερων Χρόνων	ΣΤ' & Η'	5
Οικονομία και Πολιτική του Πληθυσμού	ΣΤ' & Η'	5
Οικονομική Ιστορία ενός Παγκοσμιοποιημένου Χώρου	ΣΤ' & Η'	5
Οικονομική του Χώρου	ΣΤ' & Η'	5
Ανθρωπογεωγραφίες της Αφρικής	Ζ'	5
Γεωγραφία της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Ζ'	5
Γεωπολιτική	Ζ'	5
Ειδικά Θέματα Οικονομικής Ανάλυσης του Χώρου	Ζ'	5
Χωρική Ανάπτυξη και Μονάδα Γεωγραφικών Συστημάτων	Ζ'	5
Ομάδα III. Σχεδιασμός του Χώρου		
Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Αστικός - Πολεοδομικός Σχεδιασμός	ΣΤ' & Η'	5
Βιώσιμες, Ασφαλείς και Ανθεκτικές Πόλεις	ΣΤ' & Η'	5
Γεωγραφία των Μεταφορών και Logistics	Ζ'	5
Τεχνικές και Εργαλεία στον Χωρικό Σχεδιασμό	Ζ'	5
Χρήσεις Γης και Εκτιμήσεις Ακινήτων	Ζ'	5

Ομάδα IV. Γεωπληροφορική		
Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Ανάπτυξη Εφαρμογών Γεωπληροφορικής*	ΣΤ' & Η'	5
Εφαρμοσμένα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών	ΣΤ' & Η'	5
Σύγχρονες Τεχνολογίες Εντοπισμού/ Παρακολούθησης*	ΣΤ' & Η'	5
Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών II	ΣΤ' & Η'	5
Ειδικά Θέματα Τηλεπισκόπησης	Ζ'	5
Ειδικά Θέματα Χωρικής και Στατιστικής Ανάλυσης	Ζ'	5
Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική στη Διαχείριση του Περιβάλλοντος	Ζ'	5

* Το μάθημα αυτό δεν θα διδαχθεί κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος.

Ανεξάρτητα Ομάδων		
Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Πρακτική Άσκηση	ΣΤ', Ζ', Η'	10
Ειδικά Θέματα Γεωγραφίας Ι (για φοιτητές Erasmus)	ΣΤ', Ζ', Η'	5
Νέα Ελληνικά ως Ξένη Γλώσσα (για φοιτητές Erasmus)	ΣΤ', Ζ', Η'	5
Διδακτική της Γεωγραφίας	ΣΤ' & Η'	5
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	ΣΤ' & Η'	5

3.3. Ειδικές Πληροφορίες

Πρακτική Άσκηση

Η Πρακτική Άσκηση αποτελεί μάθημα επιλογής του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Γεωγραφίας και αντιστοιχεί σε δύο εξαμηνιαία μαθήματα. Προσφέρεται σε φοιτητές/τριες που παρακολουθούν τα τρία τελευταία εξάμηνα σπουδών, είτε στο χειμερινό είτε στο εαρινό εξάμηνο. Για να έχει δικαίωμα ένας/μία φοιτητής/φοιτήτρια να επιλέξει την Πρακτική Άσκηση πρέπει να οφείλει έως και 4 μαθήματα μέχρι και το δεύτερο έτος σπουδών. Η ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης μπορεί να γίνει έως και τον Σεπτέμβριο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Η διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης είναι δύο (2) μήνες (44 εργάσιμες ημέρες) για φορείς του εσωτερικού και τρεις (3) μήνες για φορείς του εξωτερικού. Υπάρχει η δυνατότητα Πρακτικής Άσκησης φοιτητών/τριων Γεωγραφίας και σε σχολεία (Ιδιωτικά και Δημόσια).

Στόχοι της Πρακτικής Άσκησης είναι:

- Η εφαρμογή στην πράξη της αποκτηθείσας γνώσης, η καλλιέργεια δεξιοτήτων και η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με νέας μορφής ειδικότητες και αντικείμενα αιχμής τόσο της Ανθρώπινης όσο και της Φυσικής Γεωγραφίας.
- Να δοθεί η δυνατότητα στους/στις φοιτητές/τριες να βελτιώσουν την κατάρτισή τους σε βασικές γνωστικές περιοχές της επιστήμης της Γεωγραφίας.
- Η δημοσιοποίηση των δεξιοτήτων και των εν δυνάμει επαγγελματικών ικανοτήτων των μελλοντικών αποφοίτων του Τμήματος Γεωγραφίας.
- Η δυνατότητα ουσιαστικής επαφής των φοιτητών/τριών με τον εργασιακό χώρο.
- Η εξοικείωση των μελλοντικών αποφοίτων του Τμήματος με την πραγματικότητα της αγοράς εργασίας ώστε να είναι σε θέση να αναζητήσουν απασχόληση σε τομείς που καλύπτουν τα προσωπικά και επιστημονικά τους ενδιαφέροντα.
- Η απόκτηση επαγγελματικής συνείδησης από το φοιτητικό δυναμικό καθώς και η απόκτηση διδακτικής εμπειρίας από τους/τις φοιτητές/τριες με την ευκαιρία που τους παρέχεται για δοκιμαστική διδασκαλία σε δημόσια και ιδιωτικά σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης. Έχει ήδη δοθεί η δυνατότητα (από τον Μάιο του 2008) στους/στις απόφοιτους/τες Γεωγράφους συμμετοχής στον διαγωνισμό του ΑΣΕΠ για διορισμό τους στη Μέση Εκπαίδευση.

Πορεία Υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης

- Μετά τη δήλωση του μαθήματος στη Γραμματεία οι φοιτητές/τριες πρέπει να δηλώσουν με σειρά προτίμησης 3 φορείς από την επικαιροποιημένη (ανά εξάμηνο) λίστα φορέων απασχόλησης.
- Έχει προηγηθεί η ενημέρωση φοιτητών/τριών σχετικά με τη φύση και το αντικείμενο κάθε προσφερόμενης θέσης (κυρίως από τους Επόπτες Καθηγητές).
- Παράλληλα δηλώνεται σε ειδικό έντυπο αίτησης η προτίμηση του φοιτητή/τριας για τη χρονική περίοδο εκπόνησης της Άσκησης.
- Ακολουθεί η αξιολόγηση των αιτήσεων και η κατανομή των φοιτητών/τριων στις διαθέσιμες θέσεις.

- Για κάθε Πρακτική Άσκηση φοιτητή/τριας ορίζεται ένας υπεύθυνος/νη Καθηγητή-Επόπτη/Καθηγήτρια-Επόπτρια που είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος Γεωγραφίας και μαζί με τον/την υπεύθυνο/η από τον φορέα ορίζει το αντικείμενο απασχόλησης στα πλαίσια της Πρακτικής Άσκησης. Επιπλέον, έχει τη συνεχή παρακολούθηση της πορείας της Άσκησης του/της φοιτητή/τριας.
- Μετά την εκπόνηση της Πρακτικής Άσκησης ο/η υπεύθυνος/η από τον φορέα καλείται να συμπληρώσει τη βεβαίωση ολοκλήρωσης Πρακτικής Άσκησης του/της φοιτητή/τριας, καθώς και ένα ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του/της φοιτητή/τριας, το οποίο αποστέλλει στον/στην, ο/η οποίος/α λαμβάνοντάς το υπόψη βαθμολογεί τον/την φοιτητή/τρια για το κατ' επιλογήν μάθημα της Πρακτικής Άσκησης.
- Επίσης, ο/η φοιτητής/τρια αξιολογεί τον φορέα καταθέτοντας την εμπειρία του από την Πρακτική Άσκηση (Έκθεση Πεπραγμένων) και επιπλέον συμπληρώνει το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.

Ενδεικτικός Πίνακας Φορέων Υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης	
	ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ
1	ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (Ε.Ο.Τ.)
2	ELECTRA ENERGY COOPERATIVE - ΗΛΕΚΤΡΑ ENERGY ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΚοινΣΕπ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ)
3	ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΩΣΤΑΡΑ
4	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
5	Cerved Property Services - Cerved Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.
6	Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης, Κοιλιάδας Σπερχειού Και Μαλιακού Κόλπου (ενσωματώθηκε στον Ο.Φ.Υ.Π.Ε.Κ.Α. Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος & Κλιματικής Αλλαγής (Natural Environment and Climate Change Agency - NECCA) Ν.Π.Ι.Δ.
7	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ – ENVECO Α.Ε. (ENVECO Ανώνυμη εταιρεία προστασίας & διαχείρισης Πειθαλλοντος Μονοπρόσωπη ΑΕ» με διακριτικό τίτλο «ENVECO Α.Ε.»
8	Συμβουλευτική Εταιρεία Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων – NCC Ε.Π.Ε. Nature Conservation Consultants
9	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.)- ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΩΚΕΑΝΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΩΚΕΑΝΟΓΡΑΦΙΑ
10	ΚΑΛΛΙΣΤΩ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗ ΦΥΣΗ
11	ΙΝΑΛΕ-Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού ΔΗΜΗΤΡΑ (ΕΛ.Γ.Ο. – ΔΗΜΗΤΡΑ) - Έδρα: Νέα Πέραμος, Καβάλα
12	Μεσογειακό Ινστιτούτο για τη Φύση και τον Άνθρωπο - MedINA
13	Φιλοδασική Ένωση Αθηνών - Περιβαλλοντικό & Πολιτιστικό Σωματείο
14	ΕΜΥ- Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία
15	Υπουργείο Ανάπτυξης ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, Δ/ΝΣΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ Ε&Τ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
16	A2Z ENERGY SOLUTIONS - A2Z Ενεργειακές Λύσεις ΙΚΕ
17	TELENAVIS Α.Ε. - ΤΕΛΕΝΑΒΙΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
18	Ακαδημία Αθηνών-Κέντρο Έρευνας Φυσικής της Ατμοσφαιρας και Κλιματολογίας
19	ΜΚΟ Γιατροί Χωρίς Σύνορα (Médecins Sans Frontières/MSF) "διεθνής, ανεξάρτητη, ιατρική ανθρωπιστική οργάνωση"
20	ΑΡΧΕΛΩΝ- Σύλλογος για την προστασία της θαλάσσιας χελώνας μη-κερδοσκοπικό σωματείο με σκοπό την έρευνα και προστασία των θαλάσσιων χελωνών και των βιοτόπων τους.
21	ΕΠΤΑ Α.Ε.- Εταιρεία περιβαλλοντικών μελετών
22	ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ (ΕΟΑΝ) Ν.Π.Ι.Δ.
23	ΔΗΜΟΣ ΠΟΡΟΥ
24	ΕΠΕΜ Α.Ε.- Εταιρεία Περιβαλλοντικών Μελετών
25	ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ (ΟΕΑ), Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία
26	ENVIROPLAN Α.Ε. - Εταιρεία περιβαλλοντικών μελετών

27	ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ – ΕΘΝΟΦEST Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία (Α.Μ.Κ.Ε.),
28	ΝΠΔΔ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΝΠΔΔ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ
29	Ελληνικό Δίκτυο για την Καταπολέμηση της Φτώχειας Κοινωφελές σωματείο
30	ΑΡΣΙΣ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΝΕΩΝ (Γραφείο Θεσσαλονίκης) κοινωνική μη κυβερνητική οργάνωση ΑΜΚΕ
31	Ελληνικό Δίκτυο για το Δικαίωμα στη Στέγη και την Κατοικία. Μη κερδοσκοπικός φορέας
32	ΕΜΦΑΣΙΣ - ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - Emfasis NON PROFIT
33	Open Lab Athens. Non-for-profit, digital civics research and technology development lab. ΑΝΟΙΧΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΑΣ Α.Μ.Κ.Ε.
34	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ, Δ/ση Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Τμήμα Υποστήριξης και Κοινωνικής ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων
35	Symbolo GP Development & Cultural Planning Services
36	Commonspace Συνεταιρισμός εργαζομένων (Αστικός συνεταιρισμός)
37	Eteron - Ινστιτούτο για την Έρευνα και την Κοινωνική Αλλαγή (Αστική Μη-Κερδοσκοπική Εταιρία)
38	ΑΙΤΩΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. Ο.Τ.Α
39	WWF ΕΛΛΑΣ «Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (W.W.F.) - Ελλάς» (το εθνικό γραφείο του WWF στην Ελλάδα. Ανεξάρτητη ελληνική μη κυβερνητική οργάνωση και ταυτόχρονα ενεργό κομμάτι του διεθνούς δικτύου του WWF) .
40	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ (Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. - ΑΝ.ΚΑ. Α.Ε.)
41	ΕΚΚΕ – Ινστιτούτο Κοινωνικών Ερευνών Ν.Π.Δ.Δ.
42	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ (ΕΦΜ) δίκτυο μεταναστευτικών οργανώσεων και κοινοτήτων στην Ελλάδα. Β'βάθμιο σωματείο (2008) υπ' αρ. 991/08 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών
43	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΕΛΙΑΜΕΠ)
44	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ε.Κ.Ε.)
45	ΙΝΑΓΡΟΚ - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ (ΕΛ.Γ.Ο.) «ΔΗΜΗΤΡΑ» Διεύθυνση: Αριστείδου Κουρτίδου 56-58, Αθήνα
46	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ (ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ ΟΤΑ)
47	ALTUS LSA (Land – Sea – Air) ΑΕ (Unmanned Systems Specialists) ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ - ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Ε.
48	Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων (ΕΦΠ) - Greek Forum of Refugees (GFR)
49	Ν.Π.Δ.Δ. «Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αττικής (Α.Σ.Δ.Α.).
50	ΑΠΘ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Πολυτεχνική Σχολή
51	ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ – ΙΔΟΣ - υπό την εποπτεία του ΔΣ του Συνδέσμου Ανωνύμων Εταιρειών και επιχειρηματικότητας (πρώην Συνδέσμου Ανώνυμων ΑΕ και Ε.Π.Ε.
52	ΜΠΟΡΟΥΜΕ SAVING FOOD SAVING LIVES - Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία Καταπολέμησης Σπατάλης Περισευούμενου Φαγητού
53	«ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ» Mediterranean Information Office for Environment, Culture and Sustainable Development. Civil society Organization. Non-profit Federation of 136 Mediterranean Non-Governmental Organizations (NGOs)
54	ΧΡΥΣΟΣ ΟΔΗΓΟΣ Α.Ε. (ΧΡΥΣΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΕΝΤΥΠΗ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ)
55	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.) - ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΩΚΕΑΝΟΓΡΑΦΙΑΣ
56	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ & ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΑΓΜΕ) Ν.Π.Δ.Δ.
57	ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ - Μ.Γ.Φ.Ι. (ίδρυμα - Ν.Π.Ι.Δ., κοινωφελές, αφιερωμένο στη μελέτη, συντήρηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος
58	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑ- Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Π.Ε. Ηλείας, με έδρα τον Πύργο και χωρική αρμοδιότητα στην Π.Ε. Ηλείας (Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού) Πύργος
59	ΕΘΝΙΚΟ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (Ν.Π.Δ.Δ.) - ΓΕΩΔΥΝΑΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
60	Φορέας Διαχείρισης Λίμνης Κερκίνης,ενσωματώθηκε στον Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.- Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής
61	GEOSYNERGY – Δ.Π. ΚΑΛΛΙΑΝΤΑΣ Α.Ε. ΗΛΙΟΔΡΟΜΙΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΕ

62	Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Αίνου. Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Κουτάβου, ενσωματώθηκε στον Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.- Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής Ν.Π.Ι.Δ.
63	ΥΔΡΟΓΡΑΦΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ανεξάρτητη Υπηρεσία του Πολεμικού Ναυτικού (ΠΝ)
64	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΩΚΙΔΑΣ
65	ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΚΥΡΟΥ, Λιναριά της Σκύρου
66	ΔΕΥΑΑΡΜ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΑΡΓΟΥΣ - ΜΥΚΗΝΩΝ
67	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ, Δ-ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ
68	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ, Διεύθυνση Τουρισμού, Αθλητισμού, Πολιτισμού, Δια Βίου Μάθησης & Απασχόλησης Κυκλάδων
69	ΑΝΜΑΡ GIS Α.Ε. - ΑΝΜΑΡ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ – MILLENGUARD ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
70	GEOSPATIAL ENABLING TECHNOLOGIES - ΕΜΠΟΡΙΑ ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ
71	Δήμος Θεσσαλονίκης, ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΧΩΡΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ (G.I.S.)
72	Δήμος Αθηναίων, Τμήμα Διαχείρισης Γεωχωρικών Δεδομένων Πόλεως Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
73	TERRA SPATIUM Α.Ε. TERRA SPATIUM ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ - ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
74	ΝΠΔΔ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
75	ΕΘΝΙΚΟ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (Ν.Π.Δ.Δ.)– ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΙΕΠΒΑ)
76	"ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΣΗ" Π. ΜΑΤΣΟΥΚΑ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ
77	Εταιρεία MDS - MARATHON DATA SYSTEMS" - ΑΔΩΝΙΣ ΚΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.
78	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΤΡΑΤΟΥ (ΓΥΣ) Μονάδα του Γεωγραφικού Σώματος, οικονομικώς ανεξάρτητη, υπαγόμενη στη Διεύθυνση του Σώματος του Γενικού Επιτελείου Στρατού (ΓΕΣ)
79	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ – ΕΛΣΤΑΤ. Ανεξάρτητη Αρχή
80	PLANETEK Hellas - ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΔΟΡΥΦΟΡΟΥ

Πτυχιακή εργασία

Πτυχιακή εργασία μπορούν να αναλάβουν όσοι φοιτητές/τριες έχουν υποβάλει δήλωση παρακολούθησης και εξέτασης μαθημάτων για το Ζ' εξάμηνο και δεν οφείλουν περισσότερα των τεσσάρων (4) μαθημάτων του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών του Τμήματος μέχρι και το ΣΤ' εξάμηνο. Οι ίδιες προϋποθέσεις ισχύουν για την έναρξη εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας σε μεταγενέστερα εξάμηνα.

Ο τίτλος της πτυχιακής εργασίας δηλώνεται στη Γραμματεία του Τμήματος άπαξ σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, έπειτα από συνεννόηση με τον/την επιβλέποντα/επιβλέπουσα καθηγητή/καθηγήτρια.

Η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας δεν είναι υποχρεωτική. Οι φοιτητές/τριες που το επιθυμούν μπορούν να την αντικαταστήσουν με τέσσερα (4) επιπλέον μαθήματα επιλογής από το 7ο και 8ο εξάμηνο σπουδών.

Η βιβλιοθήκη του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου

3.4. Διδασκαλία, Δηλώσεις Μαθημάτων, Εξετάσεις, Απόκτηση Πτυχίου

Η **διδασκαλία** των μαθημάτων κατανέμεται σε οκτώ (8) εξάμηνα. Κάθε εξάμηνο διαρκεί 13 εβδομάδες. Σε κάθε μάθημα αντιστοιχούν 3 ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα.

Οι **δηλώσεις** των μαθημάτων γίνονται δύο φορές κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου, τον Οκτώβριο και τον Φεβρουάριο/Μάρτιο, μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας. Οι δηλώσεις των μαθημάτων είναι υποχρεωτικές προκειμένου οι φοιτητές/φοιτήτριες να έχουν δικαίωμα (α) συμμετοχής στις εξετάσεις των μαθημάτων και (β) απόκτησης συγγραμμάτων των μαθημάτων. Η δήλωση μαθημάτων επιλογής έχει ισχύ ΜΟΝΟ για ένα ακαδημαϊκό έτος. Σε περίπτωση αποτυχίας, οι φοιτητές/φοιτήτριες έχουν δύο επιλογές: (α) είτε να δηλώσουν πάλι το ίδιο μάθημα το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, είτε (β) να το αντικαταστήσουν, με δήλωση τους, με άλλο μάθημα της αντίστοιχης περιόδου.

Οι **εξετάσεις** των μαθημάτων γίνονται σε τρεις περιόδους:

- Τον Ιανουάριο/Φεβρουάριο εξετάζονται τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου.
- Τον Ιούνιο εξετάζονται τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου.
- Τον Σεπτέμβριο εξετάζονται όλα τα μαθήματα.

Προϋποθέσεις για την απόκτηση πτυχίου

- Εγγραφή και παρακολούθηση για τουλάχιστον 8 εξάμηνα.
- Επιτυχής ολοκλήρωση 32 υποχρεωτικών και 12 μαθημάτων επιλογής, καθώς επίσης εκπόνηση πτυχιακής εργασίας.

Εναλλακτικά απαιτείται η επιτυχής ολοκλήρωση 48 μαθημάτων.

Επανεξέταση μαθημάτων

Οι φοιτητές/τριες που το επιθυμούν έχουν τη δυνατότητα να επανεξετάζονται σε έως δύο (2) μαθήματα από τα τρία (3) πρώτα έτη σπουδών (είτε Υποχρεωτικά είτε Επιλογής και των δύο εξαμήνων). Για την επανεξέταση απαιτείται μία αίτηση που γίνεται άπαξ, στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους. Ο/η φοιτητής/τρια που επιλέγει τη βελτίωση του βαθμού του/της σε κάποιο μάθημα οφείλει να το παρακολουθήσει ξανά μέχρι να πετύχει προβιβασμό βαθμό σε αυτό, αφού χάνεται ο προηγούμενος βαθμός.

Βαθμολογία

Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα εκφράζεται ως ακέραιος αριθμός στην κλίμακα από μηδέν (0) έως δέκα (10). Βάση επιτυχίας είναι ο βαθμός πέντε (5). Η βαθμολογία πτυχίου υπολογίζεται από το μέσο όρο των μαθημάτων και χαρακτηρίζεται ως εξής:

Άριστα: Βαθμοί 8,45 έως 10,00

Λίαν Καλώς: Βαθμοί 6,95 έως 8,44

Καλώς: Βαθμοί 5,00 έως 6,94

4.1. Υποχρεωτικά Μαθήματα

Α' Εξάμηνο

Φυσική Γεωγραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα της Φυσικής Γεωγραφίας αποτελεί μια εισαγωγή σε έναν από τους δύο βασικούς κλάδους της Γεωγραφίας, που ασχολείται με τις φυσικές διεργασίες που λαμβάνουν χώρα στην γεώσφαιρα, βιόσφαιρα και υδρόσφαιρα. Εστιάζει στο πλαίσιο αυτό, στα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα όπως είναι Γεωλογία, η Κλιματολογία, η Υδρολογία και η Γεωμορφολογία. Αποτελεί μια πρώτη επαφή του/της φοιτητή/φοιτήτριας με τον πλανήτη γη και τους παράγοντες που τον διαμόρφωσαν και εξακολουθούν να τον επηρεάζουν.

Βασικός στόχος είναι η κατανόηση από τον/την φοιτητή/φοιτήτρια των φυσικών αβιοτικών διεργασιών που λαμβάνουν χώρα τόσο στην επιφάνεια όσο και στο εσωτερικό της γης. Κατά τη διδασκαλία της Φυσικής Γεωγραφίας είναι απαραίτητος ο συνδυασμός των θεωρητικών παραδόσεων με τις εργαστηριακές ασκήσεις.

Οι εργαστηριακές ασκήσεις βοηθούν στην καλύτερη εξοικείωση με τις έννοιες που διδάσκονται στα θεωρητικά αλλά έχουν και πρακτική σημασία όπως για παράδειγμα βοηθώντας τον/την φοιτητή/φοιτήτρια στην ανάγνωση ενός τοπογραφικού, γεωλογικού, κλιματικού χάρτη ή χάρτη βλάστησης, την επεξεργασία και ερμηνεία πρωτογενών δεδομένων και την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις φυσικές διεργασίες.

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού ο/η εκπαιδευόμενος/η:

- λαμβάνει γνώσεις σχετικά με τις φυσικές διεργασίες που λαμβάνουν χώρα τόσο στο εσωτερικό (ενδογενείς), όσο και στην επιφάνεια της γης (εξωγενείς),
- αναπτύσσει δεξιότητες στην ανάγνωση ενός τοπογραφικού χάρτη, στη σχεδίαση και ερμηνεία τοπογραφικής τομής,
- μαθαίνει να μελετά γεωλογικούς χάρτες και να σχεδιάζει και ερμηνεύει γεωλογικές τομές,
- μαθαίνει να αναγνωρίζει βασικά γεωλογικά στοιχεία (όπως ρήγματα, πτυχές, είδη πετρωμάτων) στο ύπαιθρο,
- εξοικειώνεται με την επεξεργασία και ερμηνεία πρωτογενών δεδομένων και την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις φυσικές διεργασίες.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Θεωρία: Εισαγωγή στη Φυσική Γεωγραφία, Γένεση και δομή της γης. Θεωρία των λιθοσφαιρικών πλακών. Ορυκτά και πετρώματα. Ενδογενείς διεργασίες, ηφαιστειότητα, τύποι ηφαιστειακών εκρήξεων, σεισμοί. Τεκτονικά χαρακτηριστικά, ρήγματα, πτυχές. Εξωγενείς διεργασίες, αποσάθρωση, διάβρωση, απόθεση. Καρστικές διεργασίες, καρστική τοπογραφία και καρστικές γεωμορφές.

Εργαστήριο: Μέθοδοι ανάλυσης στη Φυσική Γεωγραφία. Ανάγνωση τοπογραφικού χάρτη, σχεδίαση τοπογραφικής τομής, υπολογισμός μορφολογικών κλίσεων ανάγνωση γεωλογικού χάρτη και κατασκευή γεωλογικής τομής, μελέτη των βροχομετρικών χαρακτηριστικών της Στερεάς Ελλάδας, μελέτη του ηφαιστείου της Σαντορίνης.

Δρ. Στυλιανός Πετράκης, Εντεταλμένος Διδασκαλίας

Ιστορική Γεωγραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι:

- Να εισάγει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες στις κύριες αντιλήψεις περί Ιστορικής Γεωγραφίας καθώς και στις σημαντικές εξελίξεις μέσα από τη μελέτη ενός ευρέος φάσματος γεωγραφικών περιοχών.
- Να αναλύσει την Ιστορική Γεωγραφία του ευρωπαϊκού χώρου σε συσχετισμό με άλλους τόπους που βίωσαν την επεκτατικότητα αυτοκρατοριών ή την δημιουργία εθνών-κρατών.
- Να διερευνήσει τις σχέσεων ή τις χωρικές ανισότητες στον οικονομικό, πολιτιστικό, πολιτικό και κοινωνικό χώρο των υπό εξέταση περιοχών.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να κατανοούν βασικούς όρους της Ιστορικής Γεωγραφίας
- να διαγνώσουν τη λειτουργία των χωρικών ανισοτήτων κατά την υπό εξέταση χρονική περίοδο
- να αντιλαμβάνονται τη συμβολή του κοινωνικού και οικονομικού χώρου στην κατασκευή χωρικών ταυτοτήτων
- να αναγνωρίζουν και να ερμηνεύουν σύμβολα καθώς επίσης και νοηματοδοτήσεις του χώρου σε μια ιστορική προοπτική

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το μάθημα προσφέρει μια διεπιστημονική προσέγγιση στο αντικείμενο της ιστορικής γεωγραφίας. Αναλύει τη δημιουργία κοινωνικού, οικονομικού και πολιτικού χώρου στην Ευρώπη από τα τέλη του 18ου αιώνα έως τη σύγχρονη εποχή. Ερευνά φαινόμενα και διαδικασίες που αλλάζουν δραματικά την αίσθηση του χώρου (ιμπεριαλισμό, αστικοποίηση, παγκοσμιοποίηση, μετανάστευση, εθνικισμούς, την κατασκευή συλλογικών και ατομικών ταυτοτήτων σε αλληλοεπίδραση με το χώρο και το τοπίο βάσει πραγματικών ή φαντασιακών όρων, κλπ.) σε μια προοπτική μακρόχρονου.

Διδάσκων: Γεώργιος Κρητικός, Καθηγητής

Στοιχεία Οικονομικών για Γεωγράφους

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στις βασικές αρχές της Οικονομικής επιστήμης, με βασικό σκοπό την παρουσίαση θεμελιωδών οικονομικών εννοιών και εργαλείων, απαραίτητων για την κατανόηση των χωρικο-οικονομικών σχέσεων.

Το μάθημα καλύπτει τις βασικές αρχές της Μικροοικονομικής και της Μακροοικονομικής Ανάλυσης. Η Μικροοικονομική είναι ο κλάδος της Οικονομικής επιστήμης που ασχολείται με την ανθρώπινη συμπεριφορά και τις επιλογές συγκεκριμένων οικονομικών μονάδων, όπως είναι ένας κλάδος, μία επιχείρηση ή ένα νοικοκυριό, ενώ η Μακροοικονομική είναι ο κλάδος που μελετά την οικονομία ως σύνολο.

Στο τέλος του μαθήματος ο/η φοιτητής/φοιτήτρια θα πρέπει:

- Να έχει εξοικειωθεί και να μπορεί να χρησιμοποιεί τις βασικές έννοιες και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται στην Οικονομική επιστήμη.
- Να κατανοεί τον τρόπο λειτουργίας της οικονομίας.
- Να αναλύει και να ερμηνεύει τρέχοντα οικονομικά ζητήματα τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.
- Να κατανοεί τη σπουδαιότητα του χώρου στην οικονομική ανάλυση.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη – Ζήτηση, Προσφορά και Τιμές Αγοράς – Ελαστικότητες – Θεωρία Παραγωγής και Κόστους – Μορφές Αγοράς – Μέτρηση Μακροοικονομικών Μεγεθών – Οικονομική του

Δημόσιου Τομέα – Κατανάλωση και Αποταμίευση – Επένδυση – Δημοσιονομική Πολιτική – Χρήμα, Τράπεζες και Νομισματική Πολιτική.

Διδάσκων: Παναγιώτης Αρτελάρης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Εισαγωγή στην Πληροφορική

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/φοιτήτριες εισάγονται σε βασικές έννοιες με σκοπό την κατανόηση της επιστήμης της Πληροφορικής. Με το πέρας των μαθημάτων ο/η φοιτητής/φοιτήτρια αναμένεται να κατανοεί την αρχιτεκτονική και τη δομή του υπολογιστή. Επίσης αναμένεται να αποκτήσει ικανότητες στον προγραμματισμό μέσω του σχεδιασμού και ανάπτυξης πηγαίου κώδικα. Η πρακτική εξάσκηση του μαθήματος προσφέρει υλοποίηση εφαρμογών πάνω στον υπολογιστή ενώ το εργαστήριο θεωρείται απαραίτητο για την ανάδειξη των ικανοτήτων του/της φοιτητή/φοιτήτριας στην ανάπτυξη προγραμμάτων και την αποσφαλμάτωσή τους μέσω των εργαλείων του μεταγλωττιστή.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Αρχιτεκτονική υπολογιστών και αλγόριθμοι-Ιεραρχία υλικού και λογισμικού-Δομή και λειτουργία υπολογιστή. Επικοινωνία και δικτύωση υπολογιστών - Λειτουργικά συστήματα - Γλώσσες προγραμματισμού - Μεταγλωττιστές - Σχεδίαση αλγορίθμων και δομοδιαγράμματα. Αντικειμενοστρεφής προγραμματισμός σε Python-Εφαρμογές και ασκήσεις στην Python. Επίσης, στο εργαστήριο παρουσιάζονται οι βασικές έννοιες και υπηρεσίες του Internet (προγράμματα πλοήγησης, μηχανές εύρεσης, βιβλιοθήκες κτλ.) σε συνδυασμό με εφαρμογές σε κειμενογράφο και λογιστικά φύλλα.

Δρ. Ελένη Πολίτη, Εντεταλμένη Διδασκαλίας

Εισαγωγή στην Ανθρωπογεωγραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος, είναι να λειτουργήσει ως εισαγωγή στο επιστημονικό πεδίο της ανθρωπογεωγραφίας και να εισαγάγει τους/τις πρωτοετείς φοιτητές/φοιτήτριες στις βασικότερες έννοιες και μεθοδολογικές αναζητήσεις του χώρου. Προκειμένου το μάθημα να γίνει πιο ενδιαφέρον και να μην εξαντλείται μόνο σε θεωρητικό πλαίσιο, η εισαγωγή στην ανθρωπογεωγραφία εστιάζεται στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και ουσιαστικά αναφέρεται στην ανθρωπογεωγραφία της παγκοσμιοποίησης.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Τα περιεχόμενα του μαθήματος είναι τα ακόλουθα: εισαγωγή σε βασικές έννοιες (χώρος, τόπος, θέση, αλληλεπίδραση), η ανάπτυξη της ανθρωπογεωγραφίας, παγκόσμιες σπουδές, η νέα γεωοικονομία, παγκόσμιες πόλεις, γεωγραφική κλίμακα, παγκόσμιος πληθυσμός και κινητικότητα, παγκοσμιοποίηση-μύθος ή πραγματικότητα.

*Διδάσκοντες: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Εβελίν Ντυρίε, Μέλος ΕΔΙΠ*

Στατιστική Ανάλυση για Γεωγράφους

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα ασχολείται με τις επιστημονικές μεθόδους συλλογής, οργάνωσης, παρουσίασης και ανάλυσης των αριθμητικών δεδομένων και ποιοτικών χαρακτηριστικών με σκοπό τη συστηματική μελέτη και την εξαγωγή συμπερασμάτων χρησίμων στη διαδικασία λήψης ορθών αποφάσεων.

Το ενδιαφέρον εστιάζεται στην παρουσίαση στατιστικών μεθόδων και εφαρμογών χρήσιμων σε γεωγράφους. Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση των απαιτούμενων γνώσεων για την στατιστική

επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων. Παράλληλα αναπτύσσονται δεξιότητες στη χρήση στατιστικών πακέτων (SPSS, R).

Το μάθημα Στατιστική Ανάλυση για Γεωγράφους σκοπό έχει να εισάγει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες στις βασικές έννοιες της στατιστικής μεθοδολογίας.

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού:

- Ο/η εκπαιδευόμενος/η αποκτά γνώσεις Περιγραφικής Στατιστικής, Θεωρίας Πιθανοτήτων και Επαγωγικής Στατιστικής.
- Κατανοεί τον τρόπο με τον οποίο οργανώνονται, παρουσιάζονται και αναλύονται τα δεδομένα και πώς εξαγονται συμπεράσματα χρήσιμα στη διαδικασία λήψης ορθών αποφάσεων.
- Ο/η εκπαιδευόμενος/η αναπτύσσει δεξιότητες στη χρήση στατιστικών πακέτων (SPSS, R).
- Απώτερος σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση των απαιτούμενων γνώσεων για την στατιστική επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων και των απαραίτητων δεξιοτήτων για τη χρήση στατιστικών πακέτων.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Στα πλαίσια του μαθήματος Στατιστική Ανάλυση για Γεωγράφους καλύπτονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Περιγραφική Στατιστική
- Θεωρία Πιθανοτήτων
- Κατανομές Πιθανοτήτων Διακριτών και Συνεχών Μεταβλητών
- Επαγωγική Στατιστική

*Διδάσκουσες: Αλεξάνδρα Τραγάκη, Καθηγήτρια
Ελισάβετ Αναστασοπούλου, Μέλος ΕΔΙΠ*

Β' Εξάμηνο

Κοινωνική Γεωγραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα εξετάζει το πώς συγκροτούνται οι κοινωνικές ταυτότητες και οι κοινωνικές σχέσεις στο χώρο, σε διαφορετικές γεωγραφικές κλίμακες, από το σώμα, στην πόλη, στο έθνος και πέρα από αυτό. Οι φοιτητές/φοιτήτριες θα εξοικειωθούν και θα κατανοήσουν βασικές έννοιες της Κοινωνικής Γεωγραφίας· θα αποκτήσουν γνώση των διαφορετικών τρόπων με τους οποίους ο χώρος ή οι τόποι διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στις σύγχρονες κοινωνίες· θα αναπτύξουν την ικανότητα εφαρμογής και χρήσης γεωγραφικών εννοιών και ιδεών σε θέματα που σχετίζονται με ένα ευρύ πεδίο κοινωνικών ζητημάτων· θα αναπτύξουν δεξιότητες παρουσίασης υλικού για την υποστήριξη ενός αιτιολογημένου επιχειρήματος και την ικανότητα σύνθεσης δεδομένων και εννοιών.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το μάθημα διερευνά πώς τα άτομα και διαφορετικές κοινωνικές ομάδες βιώνουν, χρησιμοποιούν και αναπαρίστανται σε διαφορετικούς χώρους και τόπους με ιδιαίτερη έμφαση στην ανισότητα και στην κοινωνική και χωρική δικαιοσύνη. Εισάγει την έννοια της κοινωνικο-χωρικής διαλεκτικής, την αμοιβαία αλληλοσυγκρότηση του χώρου και των κοινωνικών σχέσεων, δίνοντας έμφαση στους τρόπους με τους οποίους ο χώρος και οι τόποι διαμεσολαβούν την παραγωγή και αναπαραγωγή διαφόρων κοινωνικών κατηγοριών όπως η τάξη, η φυλή, η εθνοτικότητα, το φύλο, η ηλικία, η σεξουαλικότητα και η αναπηρία. Το μάθημα επίσης εισάγει βασικές έννοιες κοινωνικής θεωρίας.

Διδάσκων: Εμμανουήλ Πρατσινάκης, Επίκουρος Καθηγητής

Εισαγωγή στη Χαρτογραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην επιστήμη της χαρτογραφίας και η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τους χάρτες. Γενικά η χαρτογραφία αφορά την τέχνη, την επιστήμη και τα ηθικά ζητήματα της δημιουργίας και χρήσης χαρτών. Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται ζητήματα που αφορούν τη κατανόηση, τη δημιουργία και τη χρήση χαρτών, όπως οι βασικές έννοιες γεωδαισίας, η κλίμακα, οι χαρτογραφικές προβολές, τα συστήματα συντεταγμένων, η δημιουργία θεματικών και χωροπληθών χαρτών καθώς και η γεωκωδικοποίηση.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Χάρτες και χαρτογραφία. Χαρτογραφικά δεδομένα και χαρτογραφικές οντότητες. Ιστορική εξέλιξη της χαρτογραφίας. Οπτική αντίληψη και χρώμα. Χαρτογραφικά σύμβολα. Γενίκευση χαρτών. Χαρτογραφική παραγωγή και αναπαραγωγή. Χαρτογραφικές προβολές. Κατηγορίες χαρτών και χαρτογραφικές σειρές. Συστήματα απεικονίσεων. Τοπογραφικοί χάρτες. Αναπαράσταση του αναγλύφου. Ψηφιοποίηση χαρτών. Χαρτογραφική έρευνα (σύνταξη προδιαγραφών, έμπειρα συστήματα, κά.). Εισαγωγή στην ψηφιακή χαρτογραφία.

Εντεταλμένος/η Διδασκαλίας

Περιβαλλοντική Γεωγραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει το φοιτητικό δυναμικό στο επιστημονικό πεδίο της Φυσικής Γεωγραφίας που ασχολείται με τη Βιόσφαιρα, με όλες δηλαδή τις δομές και φυσικές διεργασίες που διέπουν την έμβια ύλη και διαμορφώνουν το φυσικό περιβάλλον. Το μάθημα αυτό παρέχει το βασικό γνωσιολογικό υπόβαθρο σχετικά με τη βιόσφαιρα και την οργάνωσή της, τις βασικές έννοιες της οικολογίας, τις φυσικές

διεργασίες που συμβαίνουν στην έμβια ύλη και τον τρόπο με τον οποίο αυτές αλληλεπιδρούν με το αβιοτικό περιβάλλον (τη λιθόσφαιρα, την ατμόσφαιρα και την υδρόσφαιρα) διαμορφώνοντας το τοπίο.

Μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, τόσο στην ύπαιθρο όσο και στο εργαστήριο, θα παρέχονται στο φοιτητικό δυναμικό οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για την εξοικείωσή τους με το πεδίο της βιοτικής φυσικής γεωγραφίας.

Στο πλαίσιο αυτό, το φοιτητικό δυναμικό θα είναι σε θέση να:

- επεξηγήσει τις βασικές έννοιες της οικολογίας,
- διακρίνει τις βασικές δομές της βιόσφαιρας,
- διακρίνει και να επεξηγήσει τις κύριες φυσικές διεργασίες που συμβαίνουν στην έμβια ύλη αλλά και μεταξύ έμβιας ύλης και αβιοτικού περιβάλλοντος,
- επεξηγήσει τη βασική διάρθρωση των δομών του τοπίου, τις έννοιες της χωρικής συνεκτικότητας, του κατακερματισμού του τοπίου,
- επεξηγήσει τους μηχανισμούς με τους οποίους οι αλληλεπιδράσεις στη βιόσφαιρα και μεταξύ βιόσφαιρας, ατμόσφαιρας, υδρόσφαιρας και λιθόσφαιρας διαμορφώνουν και σχηματίζουν λειτουργικές δομές στο τοπίο,
- εφαρμόσει απλές μεθόδους παρατήρησης φυσικών διεργασιών και αλληλεπιδράσεων στο βιοτικό περιβάλλον,
- εφαρμόσει μεθόδους παρατήρησης και ποσοτικοποίησης χωρικών προτύπων σε επιλεγμένες περιοχές μελέτης.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Τα περιεχόμενα του μαθήματος είναι τα ακόλουθα:

Θεωρία:

- Η οικολογία και το περιβάλλον ως τομείς της φυσικής γεωγραφίας
- Βιόσφαιρα: ορισμοί και βασικές δομές της
- Τύποι οικοσυστημάτων και ταξινομήσεις τους - ελληνικά οικοσυστήματα
- Βιολογικά (παραγωγικότητα) χαρακτηριστικά των ωκεανών
- Αλληλεπιδράσεις μεταξύ βιόσφαιρας, ατμόσφαιρας, λιθόσφαιρας, υδρόσφαιρας
- Αλληλεπιδράσεις μεταξύ των βιολογικών δομών (π.χ., σχέσεις ανταγωνισμού, συμβίωσης)
- Βασικές οικολογικές διεργασίες (οικολογικές μονάδες, βασικές λειτουργίες οικοσυστημάτων, παραγωγικότητα, βιοσυσσώρευση)
- Δυναμική πληθυσμών και βιοκοινοτήτων
- Κατανομή βιολογικών δομών στο τοπίο (π.χ., πρότυπα κατανομής και οργάνωσης ειδών)
- Η κλίμακα του χρόνου και η έννοια της οικολογικής διαδοχής
- Οικολογία τοπίου (πρότυπα στο χώρο και το χρόνο, κλίμακα)

Ασκήσεις:

- Εξοικείωση με τις βασικές έννοιες της βιόσφαιρας
- Ανάγνωση χάρτη τύπων οικοσυστημάτων σε διαφορετικές κλίμακες
- Ασκήσεις δυναμικής πληθυσμών
- Ασκήσεις σχέσεων λείας – θηρευτή
- Μετρήσεις και υπολογισμός βιομάζας και βιολογικής παραγωγικότητας βλάστησης (ασκήσεις υπαίθρου)
- Ασκήσεις υπολογισμού δεσμευμένου άνθρακα στο έδαφος (ασκήσεις υπαίθρου και εργαστηρίου)
- Ανάγνωση χαρτών με στόχο την παρατήρηση χωρικών προτύπων
- Παρατήρηση αλλαγής χωρικών προτύπων στο χρόνο
- Μέθοδοι ποσοτικοποίησης χωρικών προτύπων

Διδάσκουσα: Ευαγγελία Δράκου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Δεξιότητες συγγραφής εργασιών

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποσκοπεί:

- Στη βελτίωση του εκπαιδευτικού αποτελέσματος στις πανεπιστημιακές σπουδές μέσω της ενίσχυσης και της καλλιέργειας δεξιοτήτων των φοιτητών/τριών
- Στην απόκτηση των γνώσεων και στην ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων για την εκπόνηση, τη συγγραφή και την τεκμηρίωση ακαδημαϊκών εργασιών στο πεδίο της γεωγραφίας, λαμβάνοντας υπόψιν το σύγχρονο διεθνές και πολύγλωσσο (και διαδικτυακό) περιβάλλον.

Ειδικότερα, οι στόχοι προσδιορίζονται ως εξής:

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων και στρατηγικών ανάγνωσης, μελέτης και γραφής κειμένων από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές σε ακαδημαϊκό περιβάλλον.
- Απόκτηση γνώσεων που άπτονται της διεξαγωγής και «παραγωγής» έρευνας και της επιστημονικής συγγραφής και δημοσίευσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων στο πεδίο της γεωγραφίας.
- Ανάπτυξη στρατηγικών βιβλιογραφικής αναζήτησης, και δεξιοτήτων σχεδιασμού και οργάνωσης γραπτών ακαδημαϊκών εργασιών, με κριτική σκέψη και ορθή και αποτελεσματική τεκμηρίωση.

Στο τέλος του μαθήματος, αναμένεται οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να μπορούν να:

- α) διακρίνουν τα στοιχεία του αυθεντικού γραπτού λόγου, καθώς και τα είδη των γραπτών κειμένων.
- β) αναγνωρίζουν και να εφαρμόσουν διαφορετικά είδη επικοινωνίας
- γ) αναγνωρίζουν τη σημασία της κριτικής σκέψης κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων
- δ) περιγράψουν τους ποικίλους τρόπους με τους οποίους οι επιστήμονες στο πεδίο της γεωγραφίας συνδιαλέγονται και κοινοποιούν επιστημονικά τα αποτελέσματα των ερευνών τους, και να κατονομάσουν μερικά επιστημονικά περιοδικά του πεδίου,
- ε) κατονομάσουν, αναγνωρίσουν και χρησιμοποιήσουν τα διάφορα ελληνόγλωσσα και κύρια ξενόγλωσσα/πολύγλωσσα διαδικτυακά μέσα και εργαλεία για αναζήτηση και ανεύρεση πόρων/βιβλιογραφικών τεκμηρίων στο ευρύ πεδίο της γεωγραφίας, καθώς και να αξιολογήσουν τον έγκριτο και έγκυρο χαρακτήρα των ιστοτόπων και διαδικτυακών εργαλείων, σε συνάρτηση με τις απαιτήσεις μιας ακαδημαϊκής/επιστημονικής εργασίας,
- στ) σχεδιάσουν και διεξάγουν μεθοδικά και αποτελεσματικά μια βιβλιογραφική αναζήτηση,
- ζ) επιλέξουν με κρίση ανάμεσα στις συγκεντρωμένες πηγές ανάλογα με τις απαιτήσεις των μιας ακαδημαϊκής/επιστημονικής εργασίας.
- η) κατανοήσουν τη λειτουργία των κύριων Συστημάτων Βιβλιογραφικών Αναφορών & Παραπομπών σε χρήση στις επιστημονικές δημοσιεύσεις, και να τα εφαρμόσουν ακολουθώντας συγκεκριμένο Οδηγό εφαρμογής,
- θ) να συνθέσουν ένα πρώτο σχέδιο εκπόνησης μιας ακαδημαϊκής εργασίας.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Οδηγός επιτυχίας στις ακαδημαϊκές σπουδές. Αποτελεσματική επικοινωνία στο νέο περιβάλλον. Αναγνώριση δεξιοτήτων και στρατηγικό πλάνο για το μέλλον. Στρατηγικές ανάγνωσης και μάθησης, και αποτελεσματική μελέτη. Βελτίωση της ακαδημαϊκής γραφής και ερευνητικές δεξιότητες. Κριτική σκέψη και κατανόηση της λογικοκλοπής.

Ο επιστημονικός λόγος. Η τεκμηρίωση. Τα Συστήματα βιβλιογραφικών αναφορών & παραπομπών (RS). Η χρήση του *Διδακτικού και πρακτικού Οδηγού Εφαρμογής RS για ελληνόγλωσσους χρήστες και εργασίες στα ελληνικά*, του μαθήματος.

Η διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας στο πεδίο της γεωγραφίας, τα μέσα και οι τρόποι κοινοποίησης και συζήτησης από τους ερευνητές και τις ερευνήτριες των αποτελεσμάτων τους προς την επιστημονική κοινότητα. Η επιστημονική δημοσίευση - Οι εκδότες / οι εκδοτικοί οίκοι.

Η οργάνωση και διάθεση [συλλογών] επιστημονικού υλικού σε έντυπη μορφή ή/και ψηφιοποιημένη, ή/και ηλεκτρονική/ψηφιακή στον παγκόσμιο ιστό. Πολιτικές έκδοσης. Εργαλεία και μέθοδος συστηματικής αναζήτησης.

Η μεθοδική αναζήτηση, αξιολόγηση και επιλογή των τεκμηρίων, του «σημείου» δημοσίευσης ή/και ψηφιακής διάθεσης ή αναδημοσίευσης. Γλωσσικά & μεταφραστικά ζητήματα, εργαλεία όπως λεξικά και γλωσσάρια.

*Διδάσκοντες: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Ειρήνη Σκριμιζέα, Επίκουρη Καθηγήτρια*

Πληθυσμιακή Γεωγραφία και Δημογραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα εισάγει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες στις βασικές έννοιες και θεωρίες της πληθυσμιακής μελέτης και ανάλυσης. Παρουσιάζονται και αναλύονται θέματα όπως η διαχρονική εξέλιξη και γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού σε παγκόσμια κλίμακα, στην Ευρώπη και την Ελλάδα.

Αναλύονται τα δημογραφικά φαινόμενα (γονιμότητα, θνησιμότητα και μετανάστευση), μελετώνται οι δείκτες που χρησιμοποιούνται για τη διαχρονική και χωρική μελέτη τους και εξετάζονται οι ερμηνευτικοί παράγοντες πίσω από τις τάσεις και διαφοροποιήσεις. Στόχος του μαθήματος να εφοδιάσει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για τη μελέτη και ανάλυση των δημογραφικών δεδομένων και τη συσχέτισή τους με το κοινωνικό, οικονομικό, ιστορικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο.

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού:

- Ο/η εκπαιδευόμενος/η αποκτά γνώσεις γύρω από τις πληθυσμιακές εξελίξεις και μεταβολές
- Κατανοεί τη διασύνδεση των πληθυσμιακών εξελίξεων με τις κοινωνικές, οικονομικές και γεωγραφικές παραμέτρους
- Ο/η εκπαιδευόμενος/η αναπτύσσει δεξιότητες στη χρήση και ερμηνεία των δημογραφικών δεικτών
- Απώτερος σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση των απαιτούμενων γνώσεων για την επεξεργασία και ανάλυση πληθυσμιακών δεδομένων.

Περιεχόμενα Μαθήματος

- Η έννοια της Πληθυσμιακής Ανάλυσης και της Δημογραφίας
- Ανάλυση των Δημογραφικών Φαινομένων (Γονιμότητα, Θνησιμότητα, Μεταναστευτική Κίνηση) ,
- Μελέτη των δεικτών τους
- Παρουσίαση των γεωγραφικών διαφοροποιήσεων
- Δημογραφικά, Οικονομικά και Κοινωνικά Χαρακτηριστικά του Πληθυσμού
- Μηχανισμός Εξέλιξης και Δυναμική των Πληθυσμών
- Οι πληθυσμοί σε παγκόσμια κλίμακα
- Πληθυσμός, πόροι, περιβάλλον.

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Τραγάκη, Καθηγήτρια

Πολιτική Γεωγραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα της πολιτικής γεωγραφίας έχει ως αντικείμενο την αμφίδρομη σχέση μεταξύ πολιτικής και χώρου. Η έννοια της πολιτικής, δεν αναφέρεται στενά στα κράτη και τις δομές τους, αλλά περιλαμβάνει και την πολιτική με την ευρεία έννοια του όρου (ή αλλιώς την πολιτική με μικρό π), δηλαδή τις σχέσεις εξουσίας/ ισχύς που αναπτύσσονται μεταξύ των ανθρώπων και τα αποτελέσματά τους.

Σύμφωνα με μια τέτοια θεώρηση, η πολιτική δεν σχετίζεται μόνο με κρατικές δομές, πολιτικά κόμματα, εκλογές κτλ. αλλά εμφανίζεται επίσης στο πλαίσιο της οικογένειας, του χώρου εργασίας, των σχέσεων

μεταξύ του ζευγαριού, των συμπεριφορών μας σε σχέση με το περιβάλλον, του τρόπου με τον οποίο ψωνίζουμε, της δημιουργίας ταυτοτήτων κτλ.

Η μετατόπιση του επιστημονικού ενδιαφέροντος από τις κρατικές πολιτικές δομές/ στοιχεία στην καθημερινή ζωή, τους ανθρώπους και τις πολιτικές τους συμπεριφορές ενέχει μια μορφή κινδύνου: Αν όλα είναι πολιτική, τότε μήπως η ίδια η έννοια της πολιτικής, χάνει μέρος της σημασίας της; Μήπως το ίδιο το αντικείμενο της πολιτικής γεωγραφίας γίνεται τόσο εκτενές που ουσιαστικά καταλήγει να στερείται αντικειμένου;

Μεταξύ της σκύλας της στενής έννοιας της πολιτικής και της Χάρυβδης της πολιτικής με την ευρεία έννοια του όρου, το μάθημα της πολιτικής γεωγραφίας προσπαθεί να ορίσει την πολιτική ως κάτι το οποίο μας αφορά, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ζωής μας και το οποίο πραγματώνεται, διαδραματίζεται και επηρεάζεται μέσα σε συγκεκριμένους τόπους και χώρους.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Εισαγωγή στην πολιτική γεωγραφία: πολιτική και γεωγραφία, Η Πολιτική γεωγραφία ως γεωπολιτική αλλά και η κριτική γεωπολιτική, Έδαφος, κυριαρχία, διακυβέρνηση: κράτη και έθνη, Αποικιοκρατία, ιμπεριαλισμός και το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα, Ισχύς, γνώση και γεωγραφία: πόλεμοι της ανεξαρτησίας και μετά-αποικιοκρατία, Αστική πολιτική οικονομία ως πολιτική γεωγραφία, Από το κράτος πρόνοιας στο νέο-φιλελεύθερο κράτος: ορίζοντας το πλαίσιο, Σύγχρονα κοινωνικά κινήματα ή πολιτικές ταυτότητας (και η γεωγραφία τους), Μετανάστευση και πολιτική: σύνορα και ταυτότητες, Η έννοια της κλίμακας: Τοπικό, εθνικό, παγκόσμιο και η τριαλεκτική τους, Κοσμοπολιτική, Ανακεφαλαίωση ή προς μια πολιτική του χώρου.

Διδάσκων: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Γ' Εξάμηνο

Διαχείριση Περιβάλλοντος

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/τριών στα κυριότερα θέματα της διαχείρισης του περιβάλλοντος, στο ευρύτερο πλαίσιο του στόχου της αειφορικότητας. Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει μια βασική κατανόηση των σημαντικότερων περιβαλλοντικών προβλημάτων και των τρόπων αντιμετώπισής τους.

Οι ειδικότεροι αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

- Η απόκτηση γνώσεων για τις αιτίες, τους μηχανισμούς και τους τρόπους αντιμετώπισης σημαντικών περιβαλλοντικών προβλημάτων, όπως η ενέργεια, η παραγωγή τροφής, τα μεγάλης κλίμακας προβλήματα από τη μεταβολή της σύστασης της ατμόσφαιρας, η απελευθέρωση χημικών στο περιβάλλον και η διαχείριση των στερεών αποβλήτων.
- Η περαιτέρω ανάπτυξη νοητικών δεξιοτήτων, ώστε οι φοιτητές/φοιτήτριες να διακρίνουν τα αίτια (φυσικά, οικονομικά και κοινωνικά) των κύριων περιβαλλοντικών προβλημάτων και να προσδιορίζουν τους μηχανισμούς τους.
- Η ανάπτυξη της ικανότητας των φοιτητών/τριών να προτείνουν λύσεις για την αντιμετώπιση των κύριων περιβαλλοντικών προβλημάτων, μέσα από την ανάλυση και αξιολόγηση των συνιστωσών του προβλήματος, τη συνθετική χρήση των βασικών εργαλείων της περιβαλλοντικής πολιτικής και την κριτική θεώρηση των διαθέσιμων τεχνολογιών.
- Η ανάπτυξη ικανοτήτων κριτικής θεώρησης των προβλημάτων του περιβάλλοντος και των προτεινόμενων λύσεων από τις διάφορες εμπλεκόμενες ομάδες, καθώς και ανάλυσης της γεωγραφικής, τεχνολογικής, οικονομικής και πολιτιστικής διάστασης των περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- Η ευαισθητοποίηση των φοιτητών/τριών σε θέματα περιβάλλοντος, ώστε να υιοθετήσουν πιο φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο ζωής και να συντελέσουν στην ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης μέσα από μεταβολές στο άμεσο οικογενειακό και κοινωνικό τους περιβάλλον.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή σε βασικά θέματα διαχείρισης περιβάλλοντος, στο πλαίσιο της αειφορίας. Παρουσιάζονται τα αίτια, η ανάλυση και οι δυνατότητες αντιμετώπισης επιλεγμένων περιβαλλοντικών προβλημάτων: ενέργεια – ορυκτά καύσιμα και εναλλακτικές πηγές ενέργειας, ενεργειακή εξοικονόμηση, μη ανανεώσιμοι φυσικοί πόροι, διαχείριση δασών, επάρκεια τροφής και περιβαλλοντική επιβάρυνση από την παραγωγή τροφής.

Εξετάζονται επίσης θέματα ρύπανσης του περιβάλλοντος και βασικά στοιχεία των τεχνολογιών προστασίας (κλιματική αλλαγή, μείωση της συγκέντρωσης του στρατοσφαιρικού όζοντος, παραγωγή και διαχείριση στερεών αποβλήτων, τοξικές ουσίες στο περιβάλλον). Τέλος γίνεται συνοπτική αναφορά στα βασικά εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης και πολιτικής, καθώς και στις έννοιες της αειφόρου ανάπτυξης και της περιβαλλοντικής ηθικής.

Διδάσκουσα: Αικατερίνη-Κωνσταντία Λαζαρίδη, Καθηγήτρια

Θεματική Χαρτογραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα της Θεματικής Χαρτογραφίας, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με το θεωρητικό υπόβαθρο, τις τεχνικές και τις τεχνολογίες με τις οποίες σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα η Θεματική Χαρτογραφία.

Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές/φοιτήτριες θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν τις καλύτερες ανά περίπτωση χαρτογραφικές μεθόδους ώστε να παράγουν θεματικούς χάρτες οι οποίοι να αποδίδουν με ευκρίνεια τη γεωγραφική δομή της πληροφορίας που αναπαριστούν.

Περιεχόμενα Μαθήματος

- Βασικά Σημεία Χαρτογραφικής Απεικόνισης
- Βασικά Στοιχεία Θεματικής Παρουσίασης και Αναπαράστασης
- Οργάνωση και Ανάλυση Ποσοτικών Δεδομένων

Το μάθημα περιλαμβάνει διαλέξεις και πρακτική εργαστηριακή εξάσκηση των φοιτητών/τριών. Με τις εργαστηριακές ασκήσεις εξασφαλίζεται η εξοικείωση με τις χαρτογραφικές μεθόδους και η εξάσκηση στη σύνταξη θεματικών χαρτών με τη χρήση κατάλληλου λογισμικού (ανοικτού κώδικα).

Διδάσκων: Γεώργιος Πετρόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής

Ποιοτικές Μέθοδοι Ανάλυσης για Γεωγράφους

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα εισάγει τους/τις φοιτητές/τριες στις ποιοτικές μεθόδους και στην ποιοτική έρευνα όπως χρησιμοποιείται στη γεωγραφία και ευρύτερα στις κοινωνικές επιστήμες. Οι φοιτητές/φοιτήτριες εκπαιδεύονται στις βασικές μεθόδους συλλογής ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, στις τεχνικές αξιολόγησης αυτών των δεδομένων, καθώς και στο συνδυασμό των διαφορετικών μεθόδων συλλογής και ανάλυσης δεδομένων.

Επιπρόσθετα, το μάθημα εκπαιδεύει τους/τις φοιτητές/τριες στην επιστημονική έρευνα και στην πολυδιάστατη θεώρηση του επιστημονικού τους αντικειμένου. Υπογραμμίζει την ανάγκη του συνδυασμού των μεθόδων και επιχειρεί να ανασκευάσει την υπόθεση ότι η ποσοτική έρευνα είναι περισσότερο 'αντικειμενική' συγκριτικά με την ποιοτική έρευνα.

Σε αυτό το πλαίσιο, επανεισάγει τη συζήτηση για την ανάγκη σύνδεσης των παραδοχών της έρευνας με τα στάδια της επιλογής της κατάλληλης ερευνητικής μεθόδου, της συλλογής, της επεξεργασίας, της ανάλυσης και της ερμηνείας των δεδομένων.

Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν λογισμικό ποιοτικής έρευνας προκειμένου να προβούν σε ανάλυση ποιοτικών δεδομένων. Συνοπτικά, οι φοιτητές/τριες αναπτύσσουν τις γνωστικές και επιστημονικές τους δεξιότητες και μαθαίνουν να αξιοποιούν τις δυνατότητες των διαθέσιμων ποιοτικών μεθόδων. Οι εκπαιδευόμενοι/ες είναι σε θέση:

- Να κατανοήσουν τις βασικές αρχές βάσει των οποίων νοείται και συγκροτείται τόσο η ποσοτική όσο και η ποιοτική έρευνα.
- Να σχεδιάζουν έρευνα και να μπορούν να αντιληφθούν την σημασία και την χρήση των ποιοτικών μεθόδων σε σχέση με το αντικείμενο που μελετούν.
- Να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο δημιουργούνται και αναλύονται τα ποιοτικά δεδομένα.
- Να γνωρίζουν τις διαφορετικές μεθόδους συλλογής δεδομένων και να μπορούν να επιλέξουν την κατάλληλη μέθοδο ανάλογα με το αντικείμενο που μελετούν.
- Να κατανοήσουν την σημασία και την χρησιμότητα του συνδυασμού ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων.
- Να αξιολογούν και να αναλύουν ποιοτικά δεδομένα.
- Να συνθέτουν διαφορετικά ερευνητικά δεδομένα ανάλογα με τις βασικές υποθέσεις έρευνάς τους.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Επιστημολογικά ζητήματα που αφορούν τις γνωστικές δυνατότητες της ποσοτικής και της ποιοτικής έρευνας. Η σημασία της μεθόδου για τη συλλογή πρωτογενών εμπειρικών δεδομένων. Ανάλυση του ρόλου της ποιοτικής μεθόδου και της ποιοτικής ανάλυσης στη γεωγραφία και στις κοινωνικές επιστήμες ευρύτερα. Η σημασία της θεωρίας για την έρευνα και ειδικότερα για την ποιοτική έρευνα.

Σχέση ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων έρευνας. Μέτρηση και εξήγηση στην ανθρωπογεωγραφία. Παρουσίαση του ερωτηματολογίου και κριτική θεώρηση της ποσοτικής μεθόδου. Μέθοδοι και τεχνικές συλλογής και ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων: συνέντευξη σε βάθος, ημι-δομημένη συνέντευξη, βιογραφική μέθοδος, ομάδες εστίασης, συμμετοχική παρατήρηση, έρευνα δράσης, περιπτώσιολογική έρευνα, κ.λπ.

Το ζήτημα της ερμηνείας στην ποιοτική έρευνα και κριτική θεώρηση της ποιοτικής έρευνας. Μεικτές μέθοδοι για τη προσέγγιση συγκεκριμένων φαινομένων. Πολυμεθοδολογικές προσεγγίσεις στην ανθρωπογεωγραφία. Μελέτη των τρόπων συνδυασμού ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων έρευνας. Δυνατότητες, προβλήματα και κριτική στις προσπάθειες συνδυασμού διαφορετικών μεθόδων έρευνας. Εκμάθηση χρήσης λογισμικού ποιοτικής ανάλυσης για την εξαγωγή συμπερασμάτων από πρωτογενή και δευτερογενή ποιοτικά δεδομένα.

*Διδάσκοντες: Απόστολος Γ. Παπαδόπουλος, Καθηγητής
Εμμανουήλ Πρατσινάκης, Επίκουρος Καθηγητής*

Μετεωρολογία-Κλιματολογία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα της Μετεωρολογίας-Κλιματολογίας αποτελεί ένα εισαγωγικό μάθημα στα πεδία των ατμοσφαιρικών επιστημών και της εφαρμοσμένης κλιματολογίας. Στο τέλος του μαθήματος ο/η φοιτητής/φοιτήτρια αναμένεται να κατανοεί και να αναλύει τις βασικές ατμοσφαιρικές διεργασίες και την χωροχρονική τους μεταβλητότητα.

Η πρακτική εξάσκηση προσφέρει στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες βασικές γνώσεις στην χάραξη μετεωρολογικών χαρτών επιφανείας και ανώτερης ατμόσφαιρας και σε διαγράμματα skew-T. Στο πλαίσιο του εργαστηρίου ο/η εκπαιδευόμενος/η εξασκείται στη διαχείριση δεδομένων και στην μεγάλης κλίμακας στατιστική τους ανάλυση.

Στο τέλος του μαθήματος ο/η φοιτητής/φοιτήτρια αναμένεται να κατανοεί και να αναλύει τις βασικές ατμοσφαιρικές διεργασίες και την χωροχρονική τους μεταβλητότητα. Η πρακτική εξάσκηση προσφέρει στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες βασικές γνώσεις στη χάραξη μετεωρολογικών χαρτών και συνθηκών ατμοσφαιρικής ευστάθειας ενώ στο πλαίσιο του εργαστηρίου ο/η εκπαιδευόμενος/η εξασκείται στη διαχείριση κλιματικών δεδομένων και στην μεγάλης κλίμακας στατιστική τους ανάλυση.

Περιεχόμενα Μαθήματος

- Βασικά χαρακτηριστικά του Γήινου συστήματος
- Αρχές ατμοσφαιρικής θερμοδυναμικής
- Στατική της ατμόσφαιρας
- Χωροχρονικές κλίμακες κινήσεων
- Εισαγωγή στην κινηματική της ατμόσφαιρας
- Συστήματα καιρού και πρόγνωση
- Το παγκόσμιο κλιματικό σύστημα
- Τα σημαντικότερα κλιματικά φαινόμενα

Διδάσκων: Πέτρος Κατσαφάδος, Καθηγητής

Ωκεανογραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα έχει ως αντικειμενικό στόχο την κατανόηση των φυσικών, χημικών, γεωλογικών και βιολογικών διεργασιών στον παγκόσμιο ωκεανό, τη διαδικασία εξέλιξής του στο χρόνο, τα χαρακτηριστικά του και τη σημασία του στη διαμόρφωση του κλίματος, των βιοτικών παραμέτρων του γήινου οικοσυστήματος, κ.ά. Παράλληλα, στοχεύει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των φοιτητών έτσι ώστε να μπορούν να προσεγγίζουν βασικά ωκεανογραφικά ζητήματα και να επιλέγουν τις μεθόδους και τεχνικές εκείνες που θα τους δώσουν την δυνατότητα της μελέτης θαλασσίων και ωκεάνιων φυσικών συστημάτων καθώς και την ανθρώπινη επίδραση σε αυτά.

*Διδάσκοντες: Πέτρος Κατσαφάδος, Καθηγητής
Κωνσταντίνος Τσανάκας, Επίκουρος Καθηγητής*

Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών I

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Κύριος στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/τριών του Τμήματος Γεωγραφίας στο αντικείμενο των Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών παρέχοντας τόσο θεωρητικές όσο και πρακτικές γνώσεις και δεξιότητες.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Εισαγωγή – Μοντέλα χωρικών και περιγραφικών δεδομένων – Συστατικά μέρη ενός ΣΓΠ – Φύση γεωγραφικών δεδομένων – Πηγές /Εισαγωγή δεδομένων – Ψηφιοποίηση – δημιουργία χωρικών βάσεων δεδομένων – Εισαγωγή στην ανάλυση γεωγραφικών δεδομένων με την Αξιοποίηση των ΣΓΠ – Εισαγωγή στα λογισμικά ΣΓΠ – Εξοικείωση με χρήση εμπορικών και ελεύθερων λογισμικών ΣΓΠ / Βασικές λειτουργίες.

Διδάσκων: Χρίστος Χαλκιάς, Καθηγητής

Δ' Εξάμηνο

Αστική Γεωγραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα της Αστικής Γεωγραφίας αποσκοπεί στην επισκόπηση του πεδίου της Αστικής Γεωγραφίας, των επιστημονικών προσεγγίσεων, των εννοιών και των θεωριών της με τη φιλοδοξία να αναπτυχθεί ένα μεθοδολογικό πλαίσιο για την περαιτέρω οικοδόμηση της θεωρίας. Επίσης στοχεύει στην κριτική ανάλυση θεμελιωδών θεωριών και αναλυτικών προσεγγίσεων δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στους μαθητευόμενους να αναπτύξουν μια ολοκληρωμένη κατανόηση των προτύπων στην ανάπτυξη των πόλεων και των οικισμών και πώς αυτά δομούν την ευρύτερη γεωγραφική-χωρική δυναμική.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Αστικοποίηση – Συστήματα των οικισμών και πόλεων, ταξινόμηση-ιεράρχηση οικισμών – Εσωτερική δομή και οργάνωση της πόλης – Προαστικοποίηση – Σχέσεις πόλης και υπαίθρου και αλληλεπίδραση – Αστική πολιτική - Νεοφιλελεύθερη και Επιχειρηματική πόλη – Τριτογενοποίηση της αστικής οικονομίας – Αστική ανάπτυξη, αγορά κατοικίας και διακυβέρνηση – Χρηματιστικοποίηση της κατοικίας και αστική ανάπτυξη – Αστικός τουρισμός – Εξευγενισμός και οι νέες μορφές του – Ανταγωνισμός των πόλεων – Αστικός και στεγαστικός διαχωρισμός, αστεγία – Ισότιμη πόλη και το δικαίωμα στην πόλη – Κοινωνική καινοτομία, θεσμικό κεφάλαιο και αστική διακυβέρνηση – Βιώσιμη αστική ανάπτυξη – Αστική ανθεκτικότητα, κατοικία και ανασυγκρότηση πόλης μετά από καταστροφές.

Διδάσκουσα: Αγγελική Παιδακάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Γεωγραφία της Υπαιθρου

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα προσφέρει πληρέστερη γνώση σχετικά με τις γεωγραφικές και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις των ανθρώπινων παραγωγικών και καταναλωτικών δραστηριοτήτων στην ύπαιθρο. Παρουσιάζει τις ευρύτερες οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις που επιδρούν στο μετασχηματισμό της υπαίθρου. Αναλύει τα οικονομικά και κοινωνικά φαινόμενα που αναπτύσσονται στην ύπαιθρο και εξετάζει τη σημασία και το ρόλο της αγροτικής οικονομίας.

Προσφέρει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της γεωργικής παραγωγικής δραστηριότητας με γνώμονα τη διατήρηση του περιβάλλοντος και την προώθηση των εναλλακτικών μορφών απασχόλησης. Επικεντρώνει στην κριτική ανάγνωση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στην ύπαιθρο. Προωθεί την ιδέα της αειφορικής διαχείρισης των φυσικών πόρων και αναδεικνύει τις προκλήσεις του συνοδεύουν την ανάπτυξη διαφορετικών δραστηριοτήτων στην ύπαιθρο.

Προωθεί τη διεπιστημονική και πολυεπιστημονική προσέγγιση της υπαίθρου μέσα από την ενσωμάτωση του σχετικού προβληματισμού που προέρχεται από τις όμορες επιστημονικές πειθαρχίες: κοινωνιολογία, γεωγραφία, αγροτική οικονομία, κοινωνική ανθρωπολογία, αγρο-οικολογία, κ.λπ.

Στο πλαίσιο του μαθήματος οι εκπαιδευόμενοι/ες είναι σε θέση:

- Να κατανοήσουν τα χαρακτηριστικά της αγροτικής παραγωγικής δραστηριότητας και των επιπτώσεών της στην οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον.
- Να κατανοήσουν τους μετασχηματισμούς και τις ευρύτερες διαδικασίες που επιδρούν στην ύπαιθρο σε αλληλεπίδραση με την υφιστάμενη αγροτική οικονομία.
- Να κατανοήσουν τη σημασία του καλύτερου προγραμματισμού και την οργάνωση των κοινωνικών και οικονομικών δράσεων στην ύπαιθρο.

- Να κατανοήσουν την αξία της διεπιστημονικότητας και πολυεπιστημονικότητας όσον αφορά στην προσέγγιση του μετασχηματισμού της υπαίθρου.
- Να περιγράψουν και να αναλύσουν τα οικονομικά και κοινωνικά φαινόμενα που αναπτύσσονται στην ύπαιθρο.
- Να αναλύσουν τις επιπτώσεις των εφαρμοζόμενων πολιτικών στην ύπαιθρο.
- Να συνθέτουν διαφορετικά κοινωνικοοικονομικά δεδομένα προκειμένου να απαντούν σε συγκεκριμένα ζητήματα που αφορούν την ύπαιθρο ή την αλληλεπίδραση της υπαίθρου με την ευρύτερη κοινωνία και οικονομία.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Οι γεωγραφικοί ορισμοί του αγροτικού χώρου και η διάκριση 'αγροτικού' και 'αστικού' χώρου. Βασικές θεωρητικές έννοιες που επιτρέπουν μια πρώτη θεώρηση της υπαίθρου (δηλαδή αγροτο-αστικό συνεχές, κοινότητα-κοινωνία, παραδοσιακό-μοντέρνο, ύπαιθρος-πόλη, τοπικό-εθνικό, τοπικό-παγκόσμιο, κ.λπ).

Δημογραφικές και πληθυσμιακές μεταβολές της υπαίθρου. Κύρια χαρακτηριστικά της κρίσης του μοντέλου της βιομηχανικής γεωργίας καθώς και του μοντέλου της συμβατικής παραγωγής τροφίμων. Διάχυση της εκβιομηχάνισης και δημιουργία υπηρεσιών αναψυχής στην ύπαιθρο. Η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) και οι επιπτώσεις της για τη γεωργία και την ύπαιθρο. Εναλλακτικές μορφές απασχόλησης και πολυαπασχόληση. Η παραγωγή ποιοτικών αγροτικών προϊόντων και η σημασία των τοπικών προϊόντων.

Το τοπίο της υπαίθρου και οι περιβαλλοντικές αξίες. Η πολυτομεακή προσέγγιση και η ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου. Επαναπροσεγγίζοντας την ύπαιθρο μέσα από τα νέα κοινωνικά ζητήματα (μετανάστευση, κοινωνικός αποκλεισμός, φτώχεια, ερημοποίηση, εγκατάλειψη), την προστασία του περιβάλλοντος και την επαναξιοποίηση των φυσικών πόρων.

Διδάσκων: Απόστολος Γ. Παπαδόπουλος, Καθηγητής

Τηλεπισκόπηση

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση θεωρητικού υποβάθρου σχετικά με την επιστήμη της τηλεπισκόπησης καθώς και τα βασικά βήματα επεξεργασίας δορυφορικών εικόνων από διάφορα διαστημικά συστήματα παρακολούθησης της γης.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Εισαγωγή στη Τηλεπισκόπηση, Το ηλεκτρομαγνητικό Φάσμα, Ακτινοβολία και Γήινη επιφάνεια, φασματικές υπογραφές, χαρακτηριστικά Ψηφιακών εικόνων, Δορυφορικά Συστήματα παρακολούθησης της Γης, επεξεργασία ψηφιακών δορυφορικών εικόνων, βελτίωση ιστογράμματος, γεωμετρική διόρθωση, χωρική ενίσχυση της εικόνας, εφαρμογή φίλτρων, φασματική ενίσχυση, ανάλυση κυρίων συνιστωσών, δείκτες βλάστησης, ταξινόμηση εικόνων, Τηλεπισκόπηση με την χρήση εικόνων ραντάρ, τηλεπισκόπηση με την χρήση της θερμικής ακτινοβολίας, Στοιχεία φωτοερμηνείας.

Διδάσκων: Γεώργιος Πετρόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής

Υδρολογία - Διαχείριση Υδατικών Πόρων

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στις βασικές έννοιες της Υδρολογίας, στην έννοια του Υδρολογικού ισοζυγίου μιας λεκάνης απορροής, στην εκτίμηση των επιμέρους παραμέτρων του καθώς και η έννοια της ορθής διαχείρισης των υδατικών πόρων. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση των επιμέρους σταδίων του υδρολογικού κύκλου που είναι απαραίτητη για την ορθή διαχείριση των υδατικών πόρων μιας περιοχής.

Για τη διδασκαλία του μαθήματος είναι απαραίτητος ο συνδυασμός των θεωρητικών παραδόσεων με τις εργαστηριακές ασκήσεις. Οι εργαστηριακές ασκήσεις βοηθούν στην καλύτερη εξοικείωση με τις έννοιες που διδάσκονται στα θεωρητικά αλλά έχουν και πρακτική σημασία όπως για παράδειγμα την ποσοτική εκτίμηση των παραμέτρων του υδρολογικού ισοζυγίου μιας πραγματική λεκάνη απορροής.

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού ο/η εκπαιδευόμενος/η:

- κατανοεί τα επιμέρους στάδια του υδρολογικού κύκλου, γνώση που απαιτείται για την ορθή διαχείριση των υδατικών πόρων μιας περιοχής,
- αναπτύσσει δεξιότητες στην οριοθέτηση λεκανών απορροής σε τοπογραφικούς χάρτες (χάραξη υδροκρίτη),
- αναπτύσσει δεξιότητες που αφορούν την ποσοτική εκτίμηση των παραμέτρων του υδρολογικού ισοζυγίου (όγκος νερού κατακρημνισμάτων, εξατμισοδιαπνοή, κατείσδυση, επιφανειακή απορροή) μιας πραγματική λεκάνη απορροής,
- εξοικειώνεται με την επεξεργασία και ερμηνεία πρωτογενών δεδομένων και την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις υδρολογικές παραμέτρους των λεκανών απορροής.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Παράδοση: Ορισμός και σκοπός της Υδρολογίας. Ο υδρολογικός κύκλος, μεθοδολογίες υπολογισμού των κατακρημνισμάτων, της επιφανειακής απορροής, της εξατμισοδιαπνοής και της κατείσδυσης. Υπόγειο νερό. Πλημμύρες και έλεγχος πλημμύρας. Ορθή διαχείριση υδατικών πόρων και διαχειριστικές πρακτικές. Διαχείριση υδατικών πόρων στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Το υδροδοτικό σύστημα της Αθήνας.

Εργαστήριο: Ποσοτικός υπολογισμών των παραμέτρων του υδρολογικού ισοζυγίου μιας λεκάνης απορροής της Βόρειας Πελοποννήσου χρησιμοποιώντας κλιματικά δεδομένα 20ετίας.

Εντεταλμένος/η Διδασκαλίας

Γεωμορφολογία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η σπουδαστής/σπουδάστρια θα μπορεί να :

- Περιγράφει τις εξωγενείς και ενδογενείς διεργασίες στο γήινο ανάγλυφο και να μπορεί να ερμηνεύσει τη σημασία τους, τη δημιουργία και την ανάπτυξη τους και να διαχωρίζει τους μηχανισμούς που ελέγχουν αυτές τις διεργασίες.
- Να αναλύει πώς οι μεταβολές του κλίματος και του περιβάλλοντος επηρεάζουν την εξέλιξη του γήινου συστήματος και του ανάγλυφου.
- Να αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο οι διαφορετικές κλίμακες χρόνου και χώρου επηρεάζουν τις γεωμορφολογικές διεργασίες.
- Να εξηγεί και να εφαρμόζει γεωμορφολογικές μεθόδους πολλαπλών τεχνικών που χρησιμοποιούνται σήμερα στην έρευνα
- Να κατασκευάζει και να μπορεί να διαβάζει έναν γεωμορφολογικό χάρτη χρησιμοποιώντας σύγχρονες μεθόδους και τεχνικές.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το μάθημα εξετάζει θέματα που σχετίζονται με τη γεωμορφολογία, όπως η ιστορία και οι κύριες έννοιες της γεωμορφολογίας. Ανάπτυξη γεωμορφών σε διαφορετικές χωρικές και χρονικές κλίμακες. Ενδογενείς και εξωγενείς διεργασίες, τους μηχανισμούς ελέγχου τους και την αλληλεπίδρασή τους για το σχηματισμό του ανάγλυφου και των γεωμορφών. Αλληλεπίδραση μεταξύ γεωμορφολογικών διαδικασιών και κλίματος.

Ο ρόλος των ανθρώπων στην ανάπτυξη τοπίου. Ασκήσεις πεδίου και εργαστηριακών μεθόδων σχετικών με τη γεωμορφολογία. Μελέτη διαφορετικών γεωμορφολογικών περιβαλλόντων όπως καρστικά, ποτάμια, παράκτια, παγετωνικά, άνυδρα και υπερβολικά άνυδρα, λιμναία, αιολικά, ηφαιστειακά και εξωγήινα (πλανητικά).

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Τσανάκας, Επίκουρος Καθηγητής

Χωροταξία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποσκοπεί στην προσέγγιση του αντικειμένου της Χωροταξίας, όσον αφορά στο εννοιολογικό υπόβαθρο και τους επιστημονικούς όρους και την κατανόηση της σημασίας της από την εν γένει εμπειρία στην Ελλάδα, Ευρώπη και Αμερική. Επίσης στοχεύει στην κριτική παρουσίαση και εξέταση βασικών θεωριών και αναλυτικών προσεγγίσεων που οδηγούν το φοιτητή/ρια σε μία όσο το δυνατόν πληρέστερη κατανόηση του τρόπου που προσεγγίζονται οι περιφερειακές αναπτυξιακές δυναμικές και τα συστήματα παρέμβασης με βάση τα χωροταξικά σχέδια και προγράμματα.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Η έννοια του χωροταξικού σχεδιασμού – Σχεδιασμός και γεωγραφικός χώρος – Η σχέση φυσικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού – Θεωρίες χωροταξικού σχεδιασμού – Σχεδιασμός του χώρου, διακυβέρνηση και κοινωνική καινοτομία – Διακυβέρνηση «από τα κάτω προς τα πάνω» (bottom-up) και διακυβέρνηση «συνδεδεμένη με τα κάτω» (bottom-linked), πολυεπίπεδη περιφερειακή διακυβέρνηση – Συστήματα σχεδιασμού: επίπεδα, τύποι και μορφές σχεδίων – Περιεχόμενα σχεδιασμού – Το μεταβαλλόμενο πλαίσιο της χωροταξικής πολιτικής στην Ελλάδα – Ευρωπαϊκή χωρική πολιτική – Βιώσιμη ανάπτυξη, περιβαλλοντική προστασία και κοινωνική βιωσιμότητα – Χωροταξία και διαχείριση ενέργειας και φυσικών πόρων – Χωροταξία και μεγάλα έργα υποδομής – Χωροταξία, ανθεκτικότητα και «φυσικές» και ανθρωπογενείς καταστροφές – Χωροταξία και τουρισμός.

Διδάσκων: Ηλίας Γραμματικογιάννης, Επίκουρος Καθηγητής

Ε' Εξάμηνο

Περιφερειακή Ανάπτυξη**Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Το μάθημα θεμελιώνεται πάνω στην ανάγκη των ατόμων αλλά και των ανθρώπινων κοινωνιών για οικονομική και κοινωνική βελτίωση / πρόοδο / αναβάθμιση / αλλαγή με όρους απόλυτους αλλά και σχετικούς.

Πάντως, επειδή η έννοια της βελτίωσης και της προόδου συναρτάται με το «υπαρκτό βέλτιστο», ο όρος ανάπτυξη είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την έννοια του προβλήματος, του αστικού και περιφερειακού προβλήματος, που συνήθως έγκειται στην υστέρηση κάποιων χωρο-κοινωνιών ή κάποιων τμημάτων της κοινωνίας έναντι άλλων.

Η ανάπτυξη με άλλα λόγια είναι ο επιθυμητός δρόμος για την άμβλυνση ή επίλυση ενός οικονομικού-κοινωνικού προβλήματος που θα μπορούσαμε να ορίσουμε ως κατάσταση ελλιπούς ανάπτυξης ή υποανάπτυξης.

Στα πλαίσια του μαθήματος λοιπόν αναζητούνται, αναλύονται και παρουσιάζονται απαντήσεις σε μια σειρά σχετικών και ουσιαστικών ερωτημάτων, όπως το τί συνιστά αναπτυξιακό και περιφερειακό πρόβλημα για μια κοινωνία χωρικά προσδιορισμένη, το πώς μετριέται αυτό το πρόβλημα, το ποιός είναι ο δρόμος και ποιά τα διαθέσιμα μέσα για την ανάπτυξη, δηλαδή την άρση ή υπέρβαση του προβλήματος, το εάν οι απώτεροι στόχοι της ανάπτυξης έχουν οικουμενικότητα, είναι δηλαδή अपαράλλαχτοι για όλες τις κοινωνίες και τους πολιτισμούς κοκ.

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού ο/η εκπαιδευόμενος/η:

- Κατανοεί το περιεχόμενο των όρων «περιφέρεια», «ανάπτυξη», «περιφερειακή ανάπτυξη» και τη σχέση τους με την έννοια του «περιφερειακού προβλήματος» που συνήθως έγκειται στην υστέρηση κάποιων χωρο-κοινωνιών έναντι άλλων
- Εξοικειώνεται με τις μορφές και τα εργαλεία μέτρησης των «περιφερειακών ανισοτήτων» Εφοδιάζεται με γνώσεις για το ιστορικό των θεωριών της περιφερειακής ανάπτυξης (νεο-κλασικές, κεϋνσιανές, ριζοσπαστικές/στρουκτουραλιστικές, ρεύματα αντι-ανάπτυξης, ενδογενούς ανάπτυξης, βιώσιμης ανάπτυξης κλπ) και τα αποτελέσματα της εφαρμογής τους στον πραγματικό κόσμο
- Αποκτά την ικανότητα να προσδιορίζει την αναπτυξιακή φυσιογνωμία, το επίπεδο και τα προβλήματα ανάπτυξης μιας περιφέρειας, ώστε να αξιοποιεί τα κατάλληλα κάθε φορά μέσα/εργαλεία περιφερειακής πολιτικής για την άμβλυνση των προβλημάτων.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

Τα ερωτήματα και τα διλήμματα για την ανάπτυξη, τους ορισμούς, το περιεχόμενο και τους δείκτες της ανάπτυξης, την έννοια της Περιφέρειας και την περιφερειοποίηση του χώρου, τις περιφερειακές ανισότητες και τα εργαλεία μέτρησής τους, ένα σύντομο ιστορικό του διαλόγου για τις θεωρίες Περιφερειακής Ανάπτυξης, τις θεωρίες υπέρ της διάχυσης της ανάπτυξης και τις θεωρίες πόλωσης /ανισορροπίας της ανάπτυξης μέχρι τη 10ετία του '70, το διάλογος για την ανάπτυξη μετά την κρίση και αναδιάρθρωση της βιομηχανίας (ευέλικτη παραγωγή και ευέλικτη εξειδίκευση, σχέση παγκόσμιου-τοπικού, ενδογενής ανάπτυξη και ανάπτυξη εκ των κάτω), και τη σχέση περιβάλλοντος και ανάπτυξης με κατάληξη τη βιώσιμη ανάπτυξη και τέλος τα περιφερειακά προβλήματα στην Ελλάδα και την Ε.Ε.

Διδάσκων: Παναγιώτης Αρτελάρης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Πολιτισμική Γεωγραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στην κριτική ανάγνωση της σχέσης πολιτισμού και χώρου, όπου πολιτισμός δεν είναι μόνο η λεγόμενη «υψηλή κουλτούρα» αλλά και ο λαϊκός και καθημερινός πολιτισμός, ο τρόπος που ζούμε και συμπεριφερόμαστε, παράγουμε, καταναλώνουμε, και διασκεδάζουμε.

Η έννοια του πολιτισμού αναλύεται με την χρήση διαφορετικών παραδειγμάτων σε διαφορετικά επίπεδα: διεθνές, περιφερειακό, εθνικό, τοπικό. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο ή στους τρόπους με τους οποίους ο πολιτισμός είναι συστατικό ή/και παράγοντας συγκρότησης των ταυτοτήτων, των συμπεριφορών, των κοινωνικών ομάδων, των διαχωρισμών, των τόπων και των τοπίων.

Η έννοια της κατασκευής του χώρου βοηθά στην κατανόηση και στην αξιολόγηση των υλικών και των συμβολικών διαστάσεων των σύγχρονων αλλά και των ιστορικών τοπίων.

Στο πλαίσιο του μαθήματος οι εκπαιδευόμενοι/ες είναι σε θέση:

- Να κατανοήσουν την ύπαρξη και λειτουργία των πολιτισμικών χαρακτηριστικών σε διαφορετικά γεωγραφικά επίπεδα: διεθνές, περιφερειακό, εθνικό, τοπικό
- Να κατανοήσουν τους μηχανισμούς συγκρότησης πολιτισμικών ταυτοτήτων σε διάφορα πεδία της ανθρώπινης ζωής
- Να κατανοήσουν τις υλικές και συμβολικές διαστάσεις των πολιτισμικών φαινομένων
- Να κατανοήσουν την ιστορικότητα των πολιτισμικών φαινομένων και των αλληλεπιδράσεων τους με την κοινωνία, την οικονομία και την πολιτική
- Να αναλύουν και να αξιολογούν τα σύγχρονα πολιτισμικά τοπία
- Να περιγράφουν και να αναλύουν τις υλικές και συμβολικές πτυχές των καθημερινών πολιτισμικών τοπίων

Περιεχόμενα Μαθήματος

Εξέταση της έννοιας του πολιτισμού και του τρόπου που αυτός εκλαμβάνεται στις διάφορες ιστορικές εποχές, καθώς και από τις διαφορετικές προσεγγίσεις στη γεωγραφία. Περιβαλλοντικός ντετερμινισμός στο παρελθόν και σήμερα. Πολιτισμός, κουλτούρα και γεωγραφία.

Το πολιτισμικό τοπίο, το συμβολικό τοπίο και τα τοπία στη τέχνη. Η διάκριση του 'εαυτού' από τον 'άλλο'. Η ετερότητα και η κατασκευή της εθνικής και έμφυλης ταυτότητας. Αποικιοκρατία και συγκρότηση του έθνους κράτους. Κριτική στην κατασκευή των ταυτοτήτων και η ανάγκη του ανήκειν.

Μετανάστευση και επιτήρηση του εθνικού χώρου. Δια-εθνικότητα και διασπορά. Πολιτισμικός 'υβριδισμός'. Κουλτούρες παραγωγής, συγκρούσεις και αντιστάσεις.

Εθνότητες, μειονότητες, ρατσισμός και σύγχρονο κράτος. Η κατασκευή σύγχρονων ταυτοτήτων μέσα από τις πρακτικές του κράτους και της αγοράς. Η 'πολιτισμική στροφή' στις κοινωνικές επιστήμες και τη γεωγραφία. Κριτική στις 'πολιτισμικές σπουδές' και η αναγκαιότητα αποδοχής του διαφορετικού.

*Διδάσκοντες: Απόστολος Γ. Παπαδόπουλος, Καθηγητής
Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Νικόλαος Μεταξίδης, Μέλος ΕΔΙΠ*

Οικονομική Γεωγραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριων με τις βασικές έννοιες και μεθόδους της Οικονομικής Γεωγραφίας. Η ΟΓ έχει ως αντικείμενο τη διερεύνηση της σχέσης των οικονομικών δραστηριοτήτων με το γεωγραφικό χώρο. Διερευνά πώς έχει προκύψει η ειδίκευση συγκεκριμένων

περιοχών σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και με ποιους τρόπους οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν το χώρο προς όφελος τους.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες:

- θα έχουν εξοικειωθεί με τις βασικές έννοιες και μεθόδους της Οικονομικής Γεωγραφίας.
- θα έχουν κατανοήσει τη σημασία που διαδραματίζει ο τόπος εγκατάστασης στην επιτυχία/αποτυχία των οικονομικών δραστηριοτήτων.
- θα είναι σε θέση να εντοπίσουν και να ερμηνεύσουν τους εκάστοτε κρίσιμους παράγοντες που επηρεάζουν τη χωροθέτηση της βιομηχανίας, των υπηρεσιών και του εμπορίου.
- θα γνωρίζουν με ποιόν τρόπο η εγκατάσταση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων επηρεάζει την αναπτυξιακή τροχιά της ευρύτερης περιοχής και την ευημερία των κατοίκων.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Εισαγωγικά, παρουσιάζονται οι βασικές έννοιες και μεθοδολογικές προσεγγίσεις της ΟΓ. Στη συνέχεια, εξετάζονται η θεωρία και πρακτική της χωροθέτησης της βιομηχανίας, των υπηρεσιών και του εμπορίου.

Πιο αναλυτικά, αρχικά σχολιάζονται οι βασικές χωρικές έννοιες που χειρίζεται η ΟΓ και τα σημεία - σταθμοί στη θεωρητική της διαδρομή. Στη συνέχεια, εξετάζονται οι διαχρονικές μεταβολές στη συμβολή των συντελεστών παραγωγής (γη, κεφάλαιο, εργασία), των εισροών παραγωγής (ενέργεια, πρώτες και ενδιάμεσες ύλες) και του αστικού περιβάλλοντος στη χωροθέτηση της βιομηχανίας. Τέλος, η ανάλυση εστιάζει στην αστική γεωγραφία των υπηρεσιών και του εμπορίου.

Διδάσκουσα: Σοφία Σκορδίλη, Καθηγήτρια

Χωρική Ανάλυση

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η Χωρική Ανάλυση είναι ένα μάθημα στα επιστημονικά πεδία της ποσοτικής γεωγραφίας και γεωπληροφορικής. Στόχος του μαθήματος είναι η εμβάθυνση στις ποσοτικές μεθόδους ανάλυσης χωρικών δεδομένων και η εφαρμογή τους σε πραγματικά δεδομένα. Δίνεται έμφαση στον πρώτο νόμο της γεωγραφίας του Tobler, στη μελέτη χωρικής αυτοσυσχέτισης και την παλινδρόμηση.

Παράλληλα το μάθημα παρέχει τα απαραίτητα τεχνικά εργαλεία και δεξιότητες για την μελέτη της χωρικής διάστασης διάφορων φαινομένων που εξετάζει η επιστήμη της γεωγραφίας. Αυτά περιλαμβάνουν τη διδασκαλία ανοιχτού λογισμικού: της στατιστικής γλώσσας προγραμματισμού R και του OpenGeoDa. Το μάθημα στοχεύει επίσης να ενημερώσει τους φοιτητές για τις σύγχρονες τάσεις της χωρικής ανάλυσης και να τους δώσει τις βάσεις ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν σύγχρονα ερευνητικά ζητήματα στην επιστήμη της γεωγραφίας.

Στο τέλος του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να:

- Έχει κατανοήσει τι είναι η χωρική ανάλυση, ποιες μεθόδους περιλαμβάνει και πως θα πρέπει να εφαρμόζει μερικές από τις μεθόδους αυτές
- Είναι σε θέση να επιλέγει τα κατάλληλα δεδομένα και τις κατάλληλες μεθόδους ανάλυσής τους ώστε να μελετήσει ένα απλό φαινόμενο με χωρική διάσταση
- Έχει πρακτική εμπειρία εφαρμογής μεθόδων χωρικής ανάλυσης σε γεωγραφικά ζητήματα του πραγματικού κόσμου με τη χρήση ειδικού λογισμικού
- Έχει κατανοήσει σαφώς τα θεωρητικά και πρακτικά προβλήματα που αφορούν την εφαρμογή των μεθόδων χωρικής ανάλυσης
- Να έχει μάθει το 1ο νόμο της Γεωγραφίας του Tobler και την έννοια της χωρικής αυτοσυσχέτισης
- Να έχει δεξιότητες χρήσης των λογισμικών R και OpenGeoDa
- Να έχει μια γενική εικόνα των σύγχρονων μεθόδων χωρικής ανάλυσης που χρησιμοποιούνται στην αγορά εργασίας και σε ερευνητικά έργα στα οποία είναι σημαντική η συνεισφορά της επιστήμης της γεωγραφίας

Περιεχόμενα Μαθήματος

Η χωρική ανάλυση είναι ένα ευρύ πεδίο. Το παρόν μάθημα εστιάζει στην διδασκαλία ποσοτικών μεθόδων διερευνητικής και ερμηνευτικής ανάλυσης γεωγραφικών δεδομένων. Διδάσκεται η διαδικασία ανάλυσης που δίνει προστιθέμενη αξία στα χωρικά δεδομένα ώστε να εξαχθεί πληροφορία που οδηγεί στη γνώση. Με αυτό τον τρόπο είναι δυνατό να κατανοηθεί η χωρική διάσταση ενός φαινομένου.

Τα παραδείγματα/εφαρμογές που συζητούνται αφορούν κυρίως την ανθρώπινη δραστηριότητα στο χώρο και σε λιγότερο βαθμό τις φυσικές διεργασίες. Για παράδειγμα εξετάζεται η χωρική κατανομή, οι χωρικές ανισότητες και η χωρική διακύμανση παραγόντων που επηρεάζουν ζητήματα σχετικά με την αγορά εργασίας (ανεργία και εισόδημα), τον πληθυσμό (γήρανση, εσωτερική μετανάστευση), της δημόσιες υπηρεσίες (υγεία, εκπαίδευση), το εμπόριο (κοινωνικοοικονομικό προφίλ περιοχών) και το περιβάλλον (ανακύκλωση, κλιματικές συνθήκες).

Διδάσκουσα: Αντιγόνη Φάκα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Αξιολόγηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση του θεσμικού εργαλείου της αξιολόγησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων με στόχο την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος αλλά και της ανθρώπινης κοινωνίας που εξαρτάται άμεσα από αυτό για την ευημερία της. Το πολυδιάστατο περιεχόμενο της συγκεκριμένης μεθοδολογίας ενταγμένο στην επιστήμη της Γεωγραφίας εμπλουτίζεται από τη διεπιστημονική προσέγγιση του κλάδου. Μέσα από το μάθημα αυτό οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έχουν τη δυνατότητα να κατανοήσουν τόσο το θεσμικό και θεωρητικό πλαίσιο αυτής αλλά και να έρθουν σε επαφή μέσω ασκήσεων και εργασιών με τον τρόπο εφαρμογής της.

Στο πλαίσιο αυτό, μετά την περάτωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να περιγράψουν τη διαδικασία της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- να διακρίνουν και να εξηγήσουν τις βασικές έννοιες που σχετίζονται με τη διαδικασία εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- να διακρίνουν τις βασικές παραμέτρους που χρειάζεται να αξιολογηθούν για μία ολοκληρωμένη μελέτη
- να συνδυάσουν πληροφορίες και παραμέτρους προκειμένου να αναλύσουν τη δομή τέτοιων μελετών σε τουλάχιστον δύο διαφορετικά συστήματα
- να συνθέσουν παραμέτρους προκειμένου να σχεδιάσουν μία μελέτη
- να αξιολογήσουν τα αποτελέσματα διαφορετικών μελετών με στόχο τουλάχιστον δύο διαφορετικούς διαχειριστικούς στόχους

Περιεχόμενα Μαθήματος

- Θεσμικό πλαίσιο Αξιολόγησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Ευρωπαϊκές Οδηγίες, τοπικές πολιτικές)
- Διαδικασία εκτίμησης και αξιολόγησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (βήματα και παραδείγματα)
- Έργα και δραστηριότητες που υπάγονται σε αξιολόγηση
- Περιβαλλοντικές παράμετροι που αξιολογούνται (π.χ., έδαφος, κλίμα, τοπίο, μορφολογία)
- Ανθρωπογενείς παράμετροι που αξιολογούνται (π.χ., χρήσεις γης, δομημένο περιβάλλον, ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον)
- Μέθοδοι αναγνώρισης και εντοπισμού επιπτώσεων (π.χ., κατάλογοι, μήτρες, χαρτογραφήσεις, κρίσης ειδικών, σύστημα Battelle)
- Παρουσίαση αξιολογήσεων σε διαφορετικά οικοσυστήματα και σε διαφορετικές κλίμακες
- Χρήση των αξιολογήσεων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων

Ασκήσεις:

- Διερεύνηση και ανάλυση μελετών
- Διερεύνηση περιβαλλοντικών παραμέτρων
- Διερεύνηση κοινωνικοοικονομικών παραμέτρων

- Διεπιστημονική τομή των επιμέρους ενότητων με στόχο την ολοκληρωμένη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- Ανάλυση πολιτικών στόχων με στόχο την προσαρμογή τους για διαφορετικές περιοχές μελέτης
- Κριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης

*Διδάσκουσες: Αικατερίνη-Κωνσταντία Λαζαρίδη, Καθηγήτρια
Ευαγγελία Δράκου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια*

ΣΤ' Εξάμηνο**Συνθετικό Γεωγραφικό Θέμα****Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Η σύνθεση των επιμέρους γνώσεων των φοιτητών/τριών σε μια περιοχή (π.χ. ιστορικά, οικονομικά, φυσικογεωγραφικά, χαρτογραφικά, αεροφωτογραφικά κ.α δεδομένα) γίνεται σε διαφορετικές κλίμακες για κάθε θεματική ενότητα. Αποτελεί ένα από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του πτυχίου της γεωγραφίας και υλοποιείται σε όλα τα αντίστοιχα τμήματα στην Ευρώπη. Η σύνθεση των γνώσεων από τα επιμέρους μαθήματα θα γίνεται με ασκήσεις γραφείου και πεδίου.

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού οι εκπαιδευόμενοι/ες:

- αναπτύσσουν δεξιότητες που αφορούν τις μεθοδολογίες για την γεωμορφολογική χαρτογράφηση (αποτύπωση γεωμορφών) σε περιφερειακή κλίμακα αξιοποιώντας τόσο ψηφιακά χωρικά δεδομένα όσο και εργασία πεδίου,
- αναπτύσσουν δεξιότητες συλλογής πρωτογενών δεδομένων με την χρήση ερωτηματολογίων
- αναπτύσσουν δεξιότητες επεξεργασίας στατιστικών και εμπειρικών δεδομένων
- κατανοούν τις διεργασίες διαμόρφωσης του αναγλύφου,
- κατανοούν την επίδραση των ανθρωπογενών επεμβάσεων στη δράση των φυσικών διεργασιών,
- κατανοούν τις κοινωνικοοικονομικές διαδικασίες που υφίστανται σε διαφορετικά γεωγραφικά επίπεδα
- κατανοούν την διαφορά μεταξύ στατιστικών και πρωτογενών δεδομένων
- αναπτύσσουν δεξιότητες όπως αξιοποίηση Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών και τηλεπισκόπησης
- αναλύουν διαφορετικού τύπου δεδομένα προκειμένου να μελετήσουν μια συγκεκριμένη τοπική περιοχή
- συνθέτουν διαφορετικά δεδομένα προκειμένου να καταλήξουν σε μια ολοκληρωμένη γεωγραφική μελέτη μιας συγκεκριμένης τοπικής περιοχής

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το συνθετικό μάθημα (project) δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές/ριες να εφαρμόσουν συνθετικά τις γνώσεις τους από τα άλλα μαθήματα, μέσω μιας άσκησης ευρείας κλίμακας σε συγκεκριμένη περιοχή μελέτης στην οποία μελετάται τόσο το φυσικό περιβάλλον και οι διεργασίες όσο και οι ανθρώπινες δραστηριότητες και παρεμβάσεις. Η ανάλυση γίνεται σε δύο κλίμακες: α) την περιφερειακή και β) την τοπική κλίμακα.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εργάζονται ομαδικά σε ομάδες των 4-5 ατόμων με περιοχή ευθύνης διαστάσεων 2Χ2 χλμ., ενώ παράλληλα καλούνται να αξιοποιήσουν τεχνικές Γεωπληροφορικής (ΣΓΠ, Τηλεπισκόπηση, GPS) για τη δημιουργία χωρικής ΒΔ της περιοχής μελέτης.

*Διδάσκοντες: Ευαγγελία Δράκου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Αγγελική Παιδακάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια
Εμμανουήλ Πρατσινάκης, Επίκουρος Καθηγητής
Αντιγόνη Φάκα, Επίκουρη Καθηγήτρια*

4.2. Μαθήματα Επιλογής

ΣΤ' & Η' Εξάμηνο

Κλιματική Αλλαγή

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποτελεί ένα εισαγωγικό μάθημα στα πεδία της φυσικής και ανθρωπογενούς κλιματικής μεταβλητότητας. Στο τέλος του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια αναμένεται να κατανοεί την έννοια της κλιματικής αλλαγής, να αναλύει τα σενάρια και τις δυναμικές αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στα κλιματικά συστήματα και να γνωρίζει τις πολιτικές επαναφοράς.

Η πρακτική εξάσκηση και οι εργαστηριακές ασκήσεις του μαθήματος προσφέρουν βασικές γνώσεις σε λογισμικό διαχείρισης κλιματικών δεδομένων και ανάλυσης κλιματικών σεναρίων.

Στο τέλος του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια αναμένεται να κατανοεί την έννοια της κλιματικής αλλαγής, να αναλύει τα σενάρια και τις δυναμικές αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στα κλιματικά συστήματα και να γνωρίζει τις πολιτικές επαναφοράς. Η πρακτική εξάσκηση και οι εργαστηριακές ασκήσεις του μαθήματος προσφέρουν βασικές γνώσεις σε λογισμικό διαχείρισης κλιματικών δεδομένων και ανάλυσης κλιματικών σεναρίων.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Οι έννοιες της κλιματικής αλλαγής και της κλιματικής μεταβλητότητας:

- Ανάλυση του ενεργειακού ισοζυγίου του συστήματος Γης-Ατμόσφαιρα
- Το φυσικό και ενισχυμένο φαινόμενο του θερμοκηπίου
- Σενάρια των εκπομπών των θερμοκηπιακών αερίων και οι επιδράσεις τους στο παγκόσμιο κλιματικό σύστημα
- Ο ρόλος της αλλαγής χρήσης γης στην κλιματική αλλαγή
- Φαινόμενο ENSO και ο ρόλος του στη διαμόρφωση του παγκόσμιου κλιματικού συστήματος
- Διαδικασία πρόγνωσης μελλοντικού καιρού και κλίματος
- Η Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή
- Το πρωτόκολλο του Κιότο και οι στόχοι της Ελλάδας ως μέλους της ΕΕ

Διδάσκων: Πέτρος Κατσαφάδος, Καθηγητής

Παράκτια Γεωμορφολογία-Διαχείριση Παράκτιου Χώρου

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή σε βασικές έννοιες που αφορούν τον παράκτιο χώρο όπως οι διεργασίες που διαμορφώνουν την παράκτια ζώνη και οι παράκτιες γεωμορφές καθώς και θέματα διαχείρισης των ακτών.

Βασικός στόχος είναι η κατανόηση της έννοιας της παράκτιας ζώνης, των διεργασιών που δρουν κατά μήκος της ακτογραμμής (κυματισμός, παλίρροιες, παράκτια ρεύματα, μεταβολές στάθμης θάλασσας, αιολική δράση) και των παράκτιων γεωμορφών που είναι το βασικό αποτέλεσμα των διεργασιών αυτών. Κατά τη διδασκαλία της Παράκτιας Γεωμορφολογίας είναι απαραίτητος ο συνδυασμός των θεωρητικών παραδόσεων με τις εργαστηριακές ασκήσεις.

Οι εργαστηριακές ασκήσεις βοηθούν στην καλύτερη εξοικείωση με τις έννοιες που διδάσκονται στα θεωρητικά μαθήματα αλλά έχουν και πρακτική σημασία όπως για παράδειγμα την απόκτηση πρακτικών γνώσεων σχετικών με τις παράκτιες διεργασίες και μεθοδολογιών για την παράκτια γεωμορφολογική χαρτογράφηση και την εκτίμηση της επικινδυνότητας των ακτών στους παράκτιους κινδύνους.

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου πραγματοποιείται μια εκπαιδευτική εκδρομή. Σκοπός της άσκησης πεδίου είναι η εξοικείωση με το ύπαιθρο, η αναγνώριση παράκτιων γεωμορφών και η αφομοίωση όσων διδάσκονται στα θεωρητικά μαθήματα.

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού ο/η εκπαιδευόμενος/η:

- κατανοεί την έννοια της παράκτιας ζώνης,
- αναπτύσσει δεξιότητες που αφορούν τις μεθοδολογίες για την γεωμορφολογική χαρτογράφηση παράκτιων περιβαλλόντων,
- αναπτύσσει δεξιότητες στην κοκκομετρική ανάλυση ιζημάτων,
- εξοικειώνεται με την έννοια της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης της Παράκτιας Ζώνης
- κατανοεί τους παράκτιους κινδύνους που απειλούν τις παράκτιες περιοχές και αναπτύσσουν δεξιότητες εκτίμησης της επιρρέπειας των παράκτιων περιοχών στους κινδύνους αυτούς.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Παράδοση: Βασικές έννοιες παράκτιων περιβαλλόντων. Παράκτιες διεργασίες, κύματα, ανάκλαση, διάθλαση, σύγκλιση απόκλιση και περίθλαση κυμάτων, παράκτια ρεύματα, παράκτια κυκλοφορία. Στάθμη θάλασσας, μεταβολές κατά το Αν. Πλειστόκαινο και Ολόκαινο, ευστατικά και τοπικά αίτια.

Παράκτιες γεωμορφές θαλάσσιας διάβρωσης, παράκτιοι κρημνοί, γεωμορφές θαλάσσιας απόθεσης, αιγιαλοί, τόμπολο, ακτόλιθοι, berms, ποτάμια δέλτα. Παράκτιες γεωμορφές αιολικής απόθεσης, παράκτιες αμμώδεις θίνες. Χαρακτηριστικά του μικροαναγλύφου των παράκτιων αποθέσεων, beach cusps, αμμορυτίδες. Κοκκομετρική ανάλυση ιζημάτων. Ταξινόμηση των ακτών.

Εργαστήριο: Οι εργαστηριακές ασκήσεις είναι τέσσερις και αφορούν την απεικόνιση των κυματικών χαρακτηριστικών σε διάφορες παράκτιες περιοχές, τη χάραξη παλαιών ακτογραμμών σε χάρτες νησιών του Αιγαίου, τη γεωμορφολογική χαρτογράφηση δελταϊκών περιοχών με τη βοήθεια αεροφωτογραφιών και τη δειγματοληψία δειγμάτων παράκτιων ιζημάτων και την κοκκομετρική τους ανάλυση.

(* Δεν προσφέρεται κατά το ακαδ. έτος 2025-2026)

Βιογεωγραφία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η εισαγωγή στη βιογεωγραφική σκέψη και ιδιαίτερα η κατανόηση της σημασίας της αλληλεπίδρασης των περιβαλλοντικών παραγόντων και της ιστορικής δυναμικής στη διαμόρφωση της κατανομής των διαφορετικών μορφών ζωής στη γη.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Εισαγωγή και ιστορική εξέλιξη, περιβαλλοντικοί παράγοντες και κατανομή των ειδών, περιβαλλοντικοί παράγοντες και κατανομή βιοκοινοτήτων, οι μεταβολές της γήινης επιφάνειας στη γεωλογική κλίμακα του χρόνου, ο ρόλος των παγετώνων, ειδογένεση και εξαφάνιση, μηχανισμοί εξάπλωσης και φραγμοί, πρότυπα κατανομών, βιογεωγραφικές ιστορίες, νησιωτική βιογεωγραφία, ηπειρωτικά πρότυπα, εφαρμογές στην προστασία της φύσης.

(* Δεν προσφέρεται κατά το ακαδ. έτος 2025-2026)

Γεωλογία Τεταρτογενούς- Γεωαρχειολογία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η Γεωλογία Τεταρτογενούς αποτελεί τον επιστημονικό κλάδο που μελετά τα γεωλογικά δεδομένα της περιόδου του Τεταρτογενούς (2.58 εκατ. χρόνια), με σκοπό την κατανόηση των διεργασιών που διαμόρφωσαν το γεωπεριβάλλον, τις κλιματικές αλλαγές σε γεωγραφική κλίμακα στη διάρκεια της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου. Ειδικότερα, η αναγνώριση και ερμηνεία αυτών των διεργασιών είναι ουσιώδης για την κατανόηση των παγκόσμιων περιβαλλοντικών αλλαγών και τη διαμόρφωση προοπτικών πρόβλεψης και προσαρμογής καθώς και την παροχή γνώσης για την μακρόχρονη επιβίωση του ανθρώπου απέναντι στις μελλοντικές περιβαλλοντικές πιέσεις. Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό πως απαιτείται πολυεπιστημονική ερευνητική προσέγγιση για την ερμηνεία των πολύπλευρων παραμέτρων. Η Γεωλογία Τεταρτογενούς "δανείζεται" γνώσεις, εργαλεία και τεχνικές από τις φυσικές επιστήμες (γεωλογία, γεωμορφολογία, παλαιοντολογία, στρωματογραφία, ωκεανογραφία, γεωχημεία κ.α.) και από τις ανθρωπιστικές επιστήμες (αρχαιολογία, ανθρωπολογία κ.α.). Η Γεωαρχειολογία αναφέρεται στην εφαρμογή μεθόδων των επιστημών της γης στην επίλυση αρχαιολογικών προβλημάτων. Σκοπός της είναι η μελέτη της αλληλεπίδρασης του περιβάλλοντος και κοινωνικοοικονομικών συστημάτων της αρχαιότητας με απώτερο στόχο την κατανόηση της παλαιο-γεωγραφίας μιας περιοχής. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι πολλοί και προέρχονται από διαφορετικά γνωστικά πεδία εφαρμογής όπως η γεωμορφολογία, η κλιματολογία, η γεωχρονολόγηση, η στρωματογραφία, η εδαφολογία, η ιζηματολογία, και η γεωοικολογία. Το μάθημα έχει σκοπό να εισαγάγει μερικές από αυτές τις μεθόδους με έμφαση στην αναπαράσταση του αρχαίου τοπίου. Αντικειμενικός στόχος είναι η ο συνδυασμός όλων αυτών των μεθόδων και η παροχή στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες των δεξιοτήτων εκείνων που θα τους δώσουν την δυνατότητα της μελέτης των παλαιοπεριβαλλόντων και ειδικότερα της αλληλεπίδρασης του ανθρώπου με το περιβάλλον κατά την αρχαιότητα.

Περιεχόμενα μαθήματος

- Κλιματικές μεταβολές στο Τεταρτογενές
- Ιζήματα
- Γεωχρονολόγηση
- Συμβολή της γεωμορφολογικής ανάλυσης στην ερμηνεία αρχαιολογικών δεδομένων.
- Γεωαρχειολογικές μελέτες σε παράκτια περιβάλλοντα
- Εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων και νέων τεχνολογιών στον εντοπισμό και τη μελέτη αρχαιολογικών θέσεων.

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Τσανάκας, Επίκουρος Καθηγητής

Εργαλεία Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές/τριες με τις βασικές μεθόδους και εργαλεία για την περιβαλλοντική διαχείριση, η οποία αποσκοπεί στη διασφάλιση της περιβαλλοντικής ποιότητας, σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων (βιομηχανικές εγκαταστάσεις, επιχειρήσεις, ΟΤΑ, φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα).

Περιεχόμενα Μαθήματος

Στο μάθημα περιγράφονται οι βασικές αρχές της περιβαλλοντικής διαχείρισης καθώς και τα κυριότερα εργαλεία της και οι μέθοδοι με τις οποίες διασφαλίζεται η ποιότητα του περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο του μαθήματος αναλύεται το θεωρητικό πλαίσιο και παρουσιάζονται πρακτικά παραδείγματα εφαρμογής εργαλείων περιβαλλοντικής διαχείρισης. Στις μεθόδους και τα εργαλεία τα οποία εξετάζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, και ειδικότερα:

- Το Σύστημα ISO 14000 (Διεθνής περιβαλλοντική πιστοποίηση μονάδων παραγωγής και προϊόντων) και το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου (EMAS: Environmental

- Management and Auditing System) της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μονάδες παραγωγής και παροχής υπηρεσιών.
- Το Οικολογικό Σήμα (EcoLabel) της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα προϊόντα.
 - Η αξιολόγηση κύκλου ζωής.

Επίσης, αναλύεται η έννοια και το μεθοδολογικό πλαίσιο της Βιομηχανικής Οικολογίας και εξετάζεται η ένταξη των διαφόρων εργαλείων περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν προταθεί και εφαρμόζονται από επιχειρήσεις και Οργανισμούς στο νέο επιστημονικό Παράδειγμα της Βιομηχανικής Οικολογίας.

Στη διάρκεια του μαθήματος αναλύεται το πλαίσιο ανάπτυξης και εφαρμογής των προαναφερθέντων εργαλείων, η μεθοδολογία τους, τα πλεονεκτήματα και οι περιορισμοί τους καθώς και η εφαρμογή τους στην Ελλάδα. Έμφαση δίνεται στην ανάλυση της μελέτης συγκεκριμένων περιπτώσεων.

Διδάσκουσα: Αικατερίνη-Κωνσταντία Λαζαρίδη, Καθηγήτρια

Διαχείριση Φυσικών Καταστροφών

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση και εμπέδωση των διαδικασιών των φυσικών καταστροφών, των επιπτώσεων τους και των τρόπων αντιμετώπισής τους από τις ανθρώπινες κοινωνίες. Στα πλαίσια του μαθήματος αναπτύσσεται προβληματισμός σε σχέση με ερωτήματα όπως:

- Ποιες είναι οι αιτίες των φυσικών καταστροφών και ποιοι παράγοντες βάζουν σε κίνηση τα αλυσιδωτά καταστροφικά γεγονότα;
- Πώς ο ανθρώπινος παράγοντας επηρεάζει την εκδήλωση καταστροφικών συμβάντων;
- Ποιες είναι οι ενέργειες και τα μέτρα που πρέπει να λάβουν οι ανθρώπινες κοινωνίες για να αποτρέψουν την εκδήλωση καταστροφών, για να μετριάσουν τις επιπτώσεις τους, για να προστατευθούν από αυτές ή ακόμη για να επανέλθουν το συντομότερο στις προ-καταστροφικές συνθήκες;

Βασική επιδίωξη του μαθήματος είναι η απόκτηση από τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των κριτηρίων που απαιτούνται για την εκτίμηση του κινδύνου καταστροφής, την εκτίμηση των απωλειών από την εκδήλωση της, την άσκηση κριτικής σε υφιστάμενα σχέδια πρόληψης, ετοιμότητας, αποκατάστασης και ανασυγκρότησης και κυρίως το σχεδιασμό των απαιτούμενων ενεργειών, ρυθμίσεων και της οργάνωσης των αρμόδιων φορέων για την αντιμετώπιση μελλοντικών φυσικών καταστροφών.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: Οι έννοιες της φυσικής καταστροφής, της επικινδυνότητας (hazard) και του κινδύνου (risk), τα φυσικά και ανθρωπογενή αίτια των καταστροφών, οι επιπτώσεις των καταστροφών και οι έννοιες της τρωτότητας (vulnerability) και προσαρμοστικότητας (resilience), Κατασκευαστική, πολεοδομική, κοινωνική και οικονομική τρωτότητα, οι περιοχές του ελληνικού και του Ευρωπαϊκού χώρου που είναι επιρρεπείς σε σεισμούς, κατολισθήσεις, πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές, η τρωτότητα των ελληνικών πόλεων σε καταστροφές από σεισμούς και πλημμύρες, οι πολιτικές αντιμετώπισης των καταστροφών και τα σχέδια πρόληψης, ετοιμότητας, έκτακτης ανάγκης, αποκατάστασης, ανασυγκρότησης και τέλος σχετικά παραδείγματα από την Ελλάδα, την Τουρκία, την Ιταλία, τις ΗΠΑ κ.ά.

Διδάσκοντες: Καλλιόπη Σαπουντζάκη, Ομότιμη Καθηγήτρια

Ειρήνη Σκριμιζέα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αποτελεί ένα εισαγωγικό μάθημα στα πεδία της αιολικής και ηλιακής ενέργειας καθώς και άλλων ήπιων μορφών ενέργειας όπως η γεωθερμία, οι υδατοπτώσεις και η βιομάζα.

Στο τέλος του μαθήματος ο/η φοιτητής/φοιτήτρια αναμένεται να κατανοεί την αρχή λειτουργίας αιολικών μηχανών και φωτοβολταϊκών (Φ/Β) διατάξεων καθώς και να μπορεί να σχεδιάζει μία κόστους-κέρδους ανάλυση για τα αιολικά πάρκα και τις φωτοβολταϊκές διατάξεις στην Ελλάδα. Επίσης θα ενημερωθεί για τις ακολουθούμενες πολιτικές ανάπτυξης των ήπιων μορφών ενέργειας στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Περιεχόμενα Μαθήματος

- Εισαγωγή στις ήπιες μορφές ενέργειας
- Φυσική ατμοσφαιρικού οριακού στρώματος
- Χαρακτηριστικά και κατατομή του ανέμου
- Επίδραση του εδάφους στην ροή του αέρα
- Αιολική ενέργεια
- Τύποι αιολικών μηχανών
- Χαρακτηριστικά της ηλιακής ενέργειας
- Αρχές λειτουργίας Φ/Β συστημάτων
- Γεωθερμία-Βιομάζα-Υδατοπτώσεις
- Πολιτικές ανάπτυξης των ΑΠΕ

Διδάσκων: Πέτρος Κατσαφάδος, Καθηγητής

Διαχείριση Αποβλήτων στην Κυκλική Οικονομία

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα πραγματεύεται θέματα ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων στο πλαίσιο της Κυκλικής Οικονομίας. Στόχος του είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες ένα ικανό υπόβαθρο σε θέματα διαχείρισης και τεχνολογιών επεξεργασίας αποβλήτων, με έμφαση στα αστικά στερεά απόβλητα (ΑΣΑ), το οποίο θα τους επιτρέψει να κατανοούν τις εξελίξεις σε αυτό το ταχέως μεταβαλλόμενο πεδίο περιβαλλοντικής πολιτικής, τεχνολογίας και πράξης. Το μάθημα επιδιώκει να αποτελέσει τη βάση για περαιτέρω, επαγγελματική ή ακαδημαϊκή, ειδίκευση των φοιτητών/τριών σε αυτό το ταχέως αναπτυσσόμενο πεδίο.

Διδάσκουσα: Αικατερίνη-Κωνσταντία Λαζαρίδη, Καθηγήτρια

Αειφόρος Διαχείριση Φυσικών Πόρων

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στη μελέτη της αειφόρου ανάπτυξης και της διαχείρισης φυσικών πόρων – όπως το νερό, η γη, τα δάση, η βιοποικιλότητα και οι ενεργειακές πηγές – στο πλαίσιο που διαμορφώνουν η κλιματική αλλαγή και οι κοινωνικές ανισότητες. Μέσα από την οπτική των περιβαλλοντικών κοινωνικών επιστημών, οι φοιτητές/τριες εξοικειώνονται με έννοιες όπως τα κοινωνικο-οικολογικά συστήματα, η περιβαλλοντική διακυβέρνηση, και οι μετασχηματισμοί προς την αειφορία, ενώ έρχονται σε επαφή με μελέτες περίπτωσης από την Ευρώπη και τον Παγκόσμιο Νότο. Το μάθημα καλλιεργεί συνθετική και κριτική σκέψη, και προετοιμάζει τους φοιτητές/τριες να αναλύουν τα διλήμματα, τις συγκρούσεις και τις αντιφάσεις που συνοδεύουν τις πολιτικές και πρακτικές διαχείρισης φυσικών πόρων.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Αναλύουν κοινωνικο-οικολογικά συστήματα που σχετίζονται με βασικούς φυσικούς πόρους, εντοπίζοντας κρίσιμες κοινωνικές, θεσμικές και οικολογικές παραμέτρους.
- Αναγνωρίζουν ότι τα περιβαλλοντικά προβλήματα δεν είναι μόνο τεχνικά, αλλά έχουν εκ φύσεως κοινωνικό και πολιτικό χαρακτήρα.
- Εντοπίζουν και αξιολογούν δυναμικές ισχύος, ανισότητες και συγκρούσεις που επηρεάζουν τις πολιτικές αειφορίας.
- Χρησιμοποιούν εργαλεία από τις περιβαλλοντικές κοινωνικές επιστήμες και τις επιστήμες της αειφορίας, καλλιεργώντας διεπιστημονική κατανόηση και επίγνωση της αξίας της δια-επιστημονικότητας.

- Συμμετέχουν σε κριτικές συζητήσεις για την αιφόρο ανάπτυξη και τα σύγχρονα περιβαλλοντικά ζητήματα, τοποθετώντας τα σε διεθνές και συγκριτικό πλαίσιο.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το μάθημα περιλαμβάνει εισαγωγή σε βασικές έννοιες της αιφόρου ανάπτυξης, των κοινωνικο-οικολογικών συστημάτων, της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και διαχείρισης των φυσικών πόρων, και οργανώνεται θεματικά γύρω από βασικούς φυσικούς πόρους, όπως το νερό, η γη, τα δάση, η βιοποικιλότητα και οι ενεργειακές πηγές. Οι πόροι αυτοί αναλύονται μέσα από επιλεγμένες μελέτες περίπτωσης από την Ελλάδα, την Ευρώπη και τον Παγκόσμιο Νότο (Λατινική Αμερική, Αφρική, Ασία). Κάθε ενότητα διερευνά τον εκάστοτε πόρο ως μέρος ενός δυναμικού κοινωνικο-οικολογικού συστήματος, τις θεσμικές, κοινωνικές και οικολογικές παραμέτρους που επηρεάζουν τη χρήση και τη διαχείρισή του, καθώς και τις έννοιες και πρακτικές της αιφορίας, όπως εφαρμόζονται, ερμηνεύονται ή αμφισβητούνται σε διαφορετικά πλαίσια. Το μάθημα συνδυάζει θεωρητικές εισηγήσεις, συζητήσεις στην τάξη, ανάλυση επιστημονικών κειμένων και μελέτες περίπτωσης, ενθαρρύνοντας ενεργητική συμμετοχή και διάλογο σε διεθνές πλαίσιο.

Διδάσκουσα: Ειρήνη Σκριμιζέα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Οικονομική του Χώρου

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση και ανάλυση των οικονομικών χαρακτηριστικών των χωρικών διαδικασιών, καθώς και του τρόπου λειτουργίας του οικονομικού συστήματος των περιφερειών και των πόλεων. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, το μάθημα αποτελεί ένα συνδυασμό θεωρίας, μεθόδων ανάλυσης, στατιστικών δεδομένων με χωρική αναφορά και εμπειρικής έρευνας. Οι διαλέξεις του μαθήματος καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα θεμάτων στη θεωρητική και εμπειρική έρευνα της Οικονομικής του Χώρου, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε σύγχρονα ζητήματα και προβλήματα.

Στο τέλος του μαθήματος ο/η φοιτητής/φοιτήτρια θα πρέπει να (i) κατανοεί πλήρως το ρόλο του χώρου στην Οικονομική Ανάλυση, (ii) έχει εξοικειωθεί με τις βασικές έννοιες και αρχές της Οικονομικής του Χώρου, (ii) κατανοεί τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί το οικονομικό σύστημα των περιφερειών και των πόλεων και να αντιλαμβάνεται τρέχοντα οικονομικά ζητήματα σε περιφερειακό και αστικό επίπεδο.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Οι βασικές θεματικές ενότητες του μαθήματος είναι οι εξής: Εισαγωγικές έννοιες στην Οικονομική του Χώρου – Η κατανομή των δραστηριοτήτων στο χώρο – Περιφερειακή εξειδίκευση, διαπεριφερειακό εμπόριο και ανάλυση του εθνικού και του περιφερειακού πολλαπλασιαστή -Περιφερειακή και διαπεριφερειακή ανάλυση της αγοράς εργασίας (μετανάστευση, ανεργία) – Μέθοδοι περιφερειακής ανάλυσης (π.χ. συντελεστής συμμετοχής, συντελεστής ειδίκευσης, υποδείγματα βαρύτητας, ανάλυση απόκλισης-συμμετοχής) – Δημιουργία και ανάπτυξη των πόλεων – Ιεραρχίες και συστήματα πόλεων – Αστική μεγέθυνση – Αστική γαιοπρόσδοος – Μοντέλα και διαχωρισμός χρήσεων γης – Οικονομική ανάλυση αστικών προβλημάτων -Ανάλυση της αστικής και περιφερειακής οικονομικής πολιτικής.

Διδάσκων: Παναγιώτης Αρτελάρης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Εφαρμογές Χωροθέτησης

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα δίνει τη δυνατότητα στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες να αφομοιώσουν καλύτερα τις γνώσεις που απέκτησαν στα πλαίσια της Οικονομικής Γεωγραφίας από εφαρμογές από τον πραγματικό κόσμο των επιχειρήσεων. Στοχεύει να εξοικειώσει τους προχωρημένους φοιτητές/τριες με πραγματικά προβλήματα που πρόκειται να αντιμετωπίσουν στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Επίσης, αποτελεί προνομιακό

πεδίο σύνθεσης και εφαρμογής γνώσεων, μεθόδων και πρακτικών τόσο από την ΟΓ όσο και από άλλα μαθήματα ανθρωπογεωγραφίας που έχουν ήδη διδαχθεί οι φοιτητές/τριες που το παρακολουθούν.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το μάθημα αναπτύσσεται παράλληλα με διαλέξεις και εργαστήρια. Στο εισαγωγικό μάθημα παρουσιάζεται διεξοδικά το θέμα και ο τρόπος προσέγγισης της εργασίας. Η εκπόνηση της εργασίας πραγματοποιείται βήμα – βήμα με τη στενή συνεργασία και καθοδήγηση της διδακτικής ομάδας. Κάθε μάθημα ξεκινά με διάλεξη των διδασκόντων και συνεχίζεται με εργαστήριο που παρακολουθεί και υποστηρίζει την εξέλιξη της εργασίας.

Η εργασία στηρίζεται σε πραγματικά δεδομένα από τον κόσμο των επιχειρήσεων και μπορεί να διαφέρει σημαντικά από έτος σε έτος ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στην επικαιρότητα και να ικανοποιεί τα ενδιαφέροντα των φοιτητών/τριων. Ενδεικτικά, κατά το ακ. έτος 2019-20, οπότε το θέμα της Εργασίας ήταν "Ανάπτυξη των δικτύων των μεγάλων αλυσίδων σουπερ μάρκετ στο σύνολο της Ελλάδας και ανά γεωγραφικό διαμέρισμα", οι διαλέξεις εστίασαν στην εξέλιξη του λιανικού εμπορίου τροφίμων, στις σύγχρονες στρατηγικές ανάπτυξης των δικτύων τους που εφαρμόζουν οι μεγάλες αλυσίδες στην Ευρώπη και στην Ελλάδα, καθώς και σε ποσοτικές μεθόδους και τεχνικές ανάλυσης χωρικών δεδομένων. Επίσης, στελέχη μεγάλης αλυσίδας που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα παρουσίασαν την εμπειρία τους και παρευρέθηκαν στην παρουσίαση των τελικών εργασιών.

(*Δεν προσφέρεται κατά το ακαδημ.έτος 2025-2026)

Γεωγραφίες της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η χρησιμοποίηση των μεθοδολογικών και θεωρητικών εργαλείων της ανθρωπίνης γεωγραφίας που έλαβαν οι φοιτητές/τριες στο πλαίσιο των σπουδών τους προκειμένου να προσεγγίσουν τα πολυσύνθετα ζητήματα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ευρώπη αλλά και στον Τρίτο Κόσμο. Επιπρόσθετα, προσεγγίζονται οι παράγοντες που οδηγούν στην φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε εθνικό επίπεδο. Αντίστοιχα, παρουσιάζονται οι επιπτώσεις των ζητημάτων αυτών για την συνοχή, τις κοινωνικές συγκρούσεις και την εξέλιξη των σύγχρονων κοινωνιών. Ειδικότερα, το παρόν μάθημα προσφέρει μια πολύπλευρη θεώρηση των κοινωνικών διαχωρισμών και των ανισοτήτων, όπως αυτές εκδηλώνονται στο χώρο, και προτρέπει στην ολοκληρωμένη θέαση των κοινωνικοοικονομικών και γεωγραφικών φαινομένων με τη χρήση συγκεκριμένων παραδειγμάτων από τις αναπτυσσόμενες και τις λιγότερο αναπτυσσόμενες χώρες.

Στο πλαίσιο του μαθήματος οι εκπαιδευόμενοι/ες είναι σε θέση:

- Να κατανοήσουν τις διαφορετικές πτυχές των ανισοτήτων, των διαχωρισμών, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα και την χωρικότητα αυτών των φαινομένων.
- Να κατανοήσουν το κοινωνικό, πολιτικό, πολιτισμικό και ιστορικό πλαίσιο αυτών των φαινομένων με τη χρήση παραδειγμάτων.
- Να αναλύουν και ερμηνεύουν τα φαινόμενα αυτά με τη χρήση διαφορετικών δεδομένων και επιστημονικών πηγών.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Παρουσίαση των βασικών εννοιών: κοινωνικές ανισότητες, κοινωνικές διακρίσεις, κοινωνικός αποκλεισμός, φτώχεια, περιθωριοποίηση, περιφερειακές ανισότητες. Ζητήματα μέτρησης και οριοθέτησης των βασικών εννοιών. Ταξική θεώρηση, κοινωνικές διακρίσεις και η επικαιρότητα των ταξικών ανισοτήτων. Πρόσφατες συζητήσεις για τη φυλή και τον ρατσισμό. Η διάσταση του κοινωνικού φύλου. Εθνοτικοί διαχωρισμοί, θρησκευτικές διακρίσεις και μειονότητες. Κοινωνικό κράτος και πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Περιφερειακότητα και περιθωριοποίηση στην Ευρώπη.

Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός στον Τρίτο Κόσμο (Αφρική, Ασία, Λατινική Αμερική). Ανάλυση παραδειγμάτων κοινωνικού αποκλεισμού στην Ευρώπη. Παρουσίαση περιπτώσεων καλών πρακτικών για

την κοινωνική ένταξη στην Ευρώπη και αλλού. Οικονομική κρίση και διάρρηξη των κοινωνικών δεσμών: παραδείγματα από τη Νότια Ευρώπη και την Λατινική Αμερική. Προσπάθειες ενδυνάμωσης της κοινωνικής συνοχής μέσω της κοινωνικής αλληλεγγύης και της ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας. Ο ρόλος των ΜΚΟ και των κοινωνικών κινημάτων σήμερα.

Εντεταλμένος/η Διδασκαλίας

Οικονομία και Πολιτική του Πληθυσμού

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Ο δημογραφικός παράγοντας αποκτά σταδιακά έναν όλο και πιο σημαντικό ρόλο στη μελέτη κοινωνικών, οικονομικών ακόμα και πολιτικών θεμάτων. Το μάθημα καλύπτει μια ευρεία θεματολογία που άπτεται τόσο της οικονομικής όσο και της πολιτικής δημογραφίας και επιχειρεί να αναδείξει τον κομβικό ρόλο των πληθυσμιακών αλλαγών στις σύγχρονες εξελίξεις. Μελετώνται οι πολύπλοκες σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ πληθυσμιακών μεταβολών και οικονομικής ανάπτυξης, εξετάζεται η επίδραση της πληθυσμιακής αύξησης στο περιβάλλον, αναλύονται οι αιτίες και οι πολιτικές συνέπειες των πληθυσμιακών εξελίξεων και μελετώνται οι επιπτώσεις της επέμβασης του κράτους στον τομέα του πληθυσμού.

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού:

- Ο/η εκπαιδευόμενος/η εμβαθύνει τις γνώσεις του γύρω από τις πληθυσμιακές εξελίξεις και μεταβολές
- Κατανοεί τις αιτίες και συνέπειες των πληθυσμιακών μεταβολών.
- Απώτερος σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση των απαιτούμενων γνώσεων για πολύπλοκες σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ πληθυσμιακών μεταβολών και οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το μάθημα αποτελείται από τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Δημογραφικές Προοπτικές
- Οικονομία και Πληθυσμός
- Πληθυσμός και Περιβάλλον
- Δημογραφία και Κοινωνία
- Δημογραφία και Συγκρούσεις
- Πληθυσμιακές Πολιτικές

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Τραγάκη, Καθηγήτρια

Διεθνής Μετανάστευση

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές και φοιτήτριες στον κλάδο της γεωγραφίας/ κοινωνικών επιστημών που ονομάζεται «σπουδές μετανάστευσης» (migration studies) και αφορά στην εξέταση και διερεύνηση των φαινομένων που συνάδουν με τη γεωγραφική κινητικότητα των διάφορων ανθρώπινων ομάδων και ατόμων. Το μάθημα διερευνά πολλές διαφορετικές πτυχές του φαινομένου και αποτελεί μια μορφή εισαγωγής στην εθελοντική ή μη εθελοντική κινητικότητα τόσο από το Νότο προς το Βορρά αλλά και από το Βορρά προς το Νότο (αλλά και από το Βορρά προς Βορρά και από το Νότο προς Νότο). Γενικά, ο κόσμος στον οποίο ζούμε φαίνεται να βρίσκεται σε κίνηση.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Οι πραγματικότητες της διεθνούς μετανάστευσης ιδωμένες υπό το πρίσμα της Ελλάδας. Μετανάστευση στην εποχή της παγκοσμιοποίησης (αλλά και της κρίσης) ή η Ελλάδα στην εποχή των

παγκοσμιοποιημένων ροών. Μεταναστευτικές κατευθύνσεις και εθελοντική και μη εθελοντική μετανάστευση. Θεωρίες μετανάστευσης, μοντέλα και προκλήσεις. Μετανάστευση και ανάπτυξη 1. Μετανάστευση και ανάπτυξη 2 (η αποδημία των Ελλήνων).

Διαχείριση της μετανάστευσης (νόμιμη- μη νόμιμη) και μοντέλα επιλογής. Το μεταναστευτικό σύστημα της ΕΕ: ενδό-ευρωπαϊκή και μετανάστευση από τρίτες χώρες. Η έννοια της ένταξης, μοντέλα ένταξης. Κερδίζοντας και χάνοντας την υπηκοότητα: το παράδειγμα της Ελλάδας και η αποδημία των 'ενταγμένων' μεταναστών. Πόλεις, γειτονίες και μετανάστευση: Ταυτότητες και συγκρούσεις/ συνυπάρξεις. Από τη μετανάστευση στη μετακίνηση: Δημογραφία, προκλήσεις και προοπτικές.

*Διδάσκων: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Εμμανουήλ Πρατσινάκης, Επίκουρος Καθηγητής*

Οικονομική Ιστορία ενός Παγκοσμιοποιημένου Χώρου

Αντικειμενικός στόχος / Μαθησιακά αποτελέσματα

Ο στόχος του μαθήματος είναι να εξετάσει διαφορετικές πτυχές της παρελθούσας παγκόσμιας οικονομίας σε μια μακρόχρονη προοπτική και να βοηθήσει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες να αναπτύξουν γνώση για την παγκόσμια οικονομία, να κατανοούν τα στοιχεία που συμβάλλουν στην ανάπτυξη ή στην οπισθοδρόμηση των οικονομιών, να καλλιεργήσουν μια κριτική γνώση και προσέγγιση των κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών σε μια ιστορική προοπτική.

Μετά το πέρας των μαθημάτων οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έχουν μάθει πώς να εξετάζουν διαφορετικές πτυχές της παγκόσμιας οικονομικής αλλαγής μέσα από μια συγκριτική οπτική, θα έχουν εξοικειωθεί με διαφορετικά στοιχεία οικονομικής ανάπτυξης ή κρίσης, θα έχουν αποκτήσει κριτική ματιά στη φύση των οικονομικών (συν)αλλαγών σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

Περιεχόμενα μαθήματος

Το μάθημα αναλύει τον οικονομικό και κοινωνικό χώρο της Ευρώπης σε ένα διάλογο με άλλες γεωγραφικές περιοχές (ΗΠΑ, Αφρική, Ασία, κλπ.). Εξετάζει θέματα που σχετίζονται με την παγκόσμια οικονομία σε μια μακροχρόνια προοπτική κατά τη θεώρηση του Μπρωντέλ (εκβιομηχάνιση, αποικιοκρατία και ιμπεριαλιστική επέκταση, οικονομίες αγοράς και κρατικού παρεμβατισμού, κοινωνικό κράτος, οικονομίες σε φιλελεύθερα και ολοκληρωτικά καθεστώτα, μεταναστεύσεις, πόλεμος και οικονομίες, κλπ.). Εστιάζει στην έννοια της παγκοσμιοποίησης και αναλύει τις διαδικασίες μέσω της οποίας ο οικονομικός χώρος βιώνει την ανάπτυξη ή την οπισθοδρόμηση. Αναλύονται οι χωρικές ανισότητες που δημιουργούνται μέσα στον οικονομικό και κοινωνικό χώρο στο μακρόχρονο.

Διδάσκων: Γεώργιος Κρητικός, Καθηγητής

Ιστορική Γεωγραφία των Αρχαίων και Νεότερων Χρόνων

Αντικειμενικός στόχος / Μαθησιακά αποτελέσματα

Ο στόχος του μαθήματος είναι να βοηθήσει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες να αναπτύξουν τη γνώση παρελθόντων πολιτισμών εστιάζοντας τόσο στον ελληνικό και ευρωπαϊκό χώρο όσο και στην Ανατολική λεκάνη της Μεσογείου, να τους οδηγήσει στο να κατανοήσουν στοιχεία χωρικών ανισοτήτων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη ή στην παρακμή αυτών των πολιτισμών, καθώς και να αναπτύξουν μια κριτική προσέγγιση και να κατανοήσουν τις κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές αλλαγές σε μια ιστορική προοπτική.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα έχουν μάθει πώς να εξετάζουν διαφορετικές πτυχές των πολιτισμών, θα έχουν εξοικειωθεί με διαφορετικούς μηχανισμούς και δομές εξουσίας αλλά και διαχείρισης του χώρου στον ιστορικό χωροχρόνο, θα έχουν μάθει πώς να ερμηνεύουν διαφορετικά σύμβολα και στοιχεία εξουσίας στο ιστορικό παρελθόν διαφορετικών τόπων.

Περιεχόμενα μαθήματος

Το μάθημα αναλύει την εξέλιξη του κοινωνικού, οικονομικού και πολιτιστικού χώρου μέσα από ένα ταξίδι που ξεκινά από την αρχαιότητα διατρέχει το Βυζάντιο, την Οθωμανική περίοδο και καταλήγει στο 19ο αιώνα με τη δημιουργία του σύγχρονου ελληνικού κράτους. Κάποια θέματα που εξετάζει είναι η γεωγραφική γνώση και η χαρτογραφία, ιερά τοπία και θρησκευτικούς χώρους, την εξέλιξη της γραφής και τα δίκτυα επικοινωνιών, τη δημιουργία και την εξέλιξη της πόλης, εμπορικές σχέσεις και λιμάνια, οχυρώσεις και κάστρα, πολιτικές και κοινωνικές δομές, τέχνη και πολιτιστική κληρονομιά, αλλαγές στον τόπο και το χώρο κατά τη μετάβαση από τις αυτοκρατορίες στα κράτη.

Διδάσκων: Γεώργιος Κρητικός, Καθηγητής

Γεωγραφία Παγκοσμιοποιημένων Παραγωγικών Δικτύων

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα επιχειρεί να αναδείξει τον κεντρικό ρόλο της ΟΓ στη συζήτηση για την παγκοσμιοποίηση. Αποτελεί συνέχεια και συμπλήρωση του εισαγωγικού μαθήματος της Οικονομικής Γεωγραφίας.

Το μάθημα της ΟΓ ασχολείται κυρίως με τη θεωρία και πρακτική της χωροθέτησης της μεμονωμένη, κυρίως μεταποιητικής, επιχείρησης. Η Γεωγραφία Παγκοσμιοποιημένων Παραγωγικών Δικτύων εξετάζει θέματα που αποτελούν τις σύγχρονες προτεραιότητες της ΟΓ: τη γεωγραφία των διεθνών των εμπορικών και επενδυτικών ροών και τους μετασχηματισμούς στη χωρική οργάνωση της οικονομικής δραστηριότητας. Με όχημα την ταυτόχρονη παραγωγική λειτουργία σε πολλούς τόπους η Διεθνική Εταιρία δημιουργεί σφικτοπλεγμένα δίκτυα, που συνενώνουν τις τύχες των ανθρώπων και περιοχών σε ευρύ γεωγραφικό ορίζοντα. Τα δίκτυα αυτά αφορούν τη μεταποιητική παραγωγή αλλά και τις υπηρεσίες και το εμπόριο.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες:

- θα είναι σε θέση να γνωρίζουν με ποιους τρόπους έχουν επιλέξει να οργανώσουν τις διεθνείς τους δραστηριότητες οι μεγάλες εταιρείες στη διάρκεια των τελευταίων 150 χρόνων
- θα έχουν κατανοήσει τις νέες ευκαιρίες που προσφέρουν οι τεχνολογικές εξελίξεις αλλά και οι παράλληλες διευθετήσεις στο διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο, για τη σύγχρονη διεθνή εδραίωση των μεγάλων εταιριών στο πλαίσιο της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας
- θα είναι σε θέση να εντοπίσουν και να ερμηνεύσουν τους εκάστοτε κρίσιμους παράγοντες που διευκολύνουν ή εμποδίζουν την οργάνωση των δραστηριοτήτων των μεγάλων εταιριών στο πλαίσιο παγκοσμιοποιημένων παραγωγικών δικτύων.
- θα γνωρίζουν με ποιο τρόπο οι μεγάλες εταιρίες επιλέγουν να εντάξουν γεωγραφικές περιοχές και μικρότερες εταιρείες στα παραγωγικά τους δίκτυα.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Εισαγωγικά, εξετάζονται οι μακροχρόνιες μεταβολές στους «καταλύτες» της διεθνοποιημένης οικονομίας: τις μεταφορές, τις επικοινωνίες και το ρυθμιστικό πλαίσιο των διεθνών εμπορικών και επενδυτικών ροών. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η Γεωγραφία των δραστηριοτήτων των μεταποιητικών επιχειρήσεων στα πλαίσια του Παλιού και του Νέου Διεθνούς Καταμερισμού της Εργασίας. Τέλος, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις τρέχουσες εξελίξεις στη διεθνή οργάνωση των δραστηριοτήτων επιλεγμένων Διεθνικών Εταιρειών που οργανώνουν και συντονίζουν μακροσκελή παραγωγικά δίκτυα.

Διδάσκουσα: Σοφία Σκορδίλη, Καθηγήτρια

Βιώσιμες, Ασφαλείς και Ανθεκτικές Πόλεις

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξειδίκευση και εμβάθυνση στις αρχές, τα κριτήρια και τα προγράμματα βιώσιμης ανάπτυξης ανθεκτικών και ισότιμων ανθρώπινων οικισμών (πόλεων, προσφυγικών

καταυλισμών), δίνοντας έμφαση στην περίοδο ανασυγκρότησης μετά από περιβαλλοντικές, ανθρωπογενείς, στεγαστικές και υγειονομικές κρίσεις.

Στα πλαίσια του μαθήματος και της εκπόνησης φοιτητικής εργασίας, οι φοιτητές/ριες:

1. εξοικειώνονται με κριτήρια, εργαλεία και μεθόδους διάγνωσης αναπτυξιακών προβλημάτων σε αστικές περιοχές και πόλεις από τη σκοπιά της βιώσιμης ανάπτυξης και κοινωνικής ανθεκτικότητας,
2. εξασκούνται στην ερμηνεία και ανάλυση των παραπάνω προβλημάτων (περιβαλλοντικών, κοινωνικών, οικονομικών, θεσμικών) σύμφωνα με τις αρχές και τα κριτήρια της βιώσιμης ανάπτυξης, κοινωνικής ανθεκτικότητας και κοινωνικής καινοτομίας,
3. αναγνωρίζουν καλές και κακές πρακτικές στα προγράμματα αστικής ανάπτυξης και ανθεκτικότητας υπό το πρίσμα της διατήρησης του φυσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου, της ενδογενεακής και διαγενεακής ισότητας, της εξάλειψης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, της περιβαλλοντικής δικαιοσύνης, της προστασίας των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ικανοποίησης των βασικών αναγκών, του πολιτικού αποκλεισμού, της διασφάλισης ανοικτού, ευρύτατα συμμετοχικού συστήματος διακυβέρνησης κλπ, και
4. είναι σε θέση να αξιοποιούν παλιά και νέα καινοτόμα εργαλεία και διαδικασίες για τη διόρθωση των προβλημάτων αυτών και την προώθηση του στόχου της αστικής βιώσιμης ανάπτυξης και ανθεκτικότητας μετά από κρίσεις.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης και οι αντιφάσεις της – Οικονομικές, κοινωνικές, πολιτισμικές, περιβαλλοντικές και πολιτικές διαστάσεις της Βιώσιμης Ανάπτυξης – Η Διάσκεψη του Ρίο και του Γιοχάνεσμπουργκ, η Ατζέντα 21, η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη – Η έννοια της (αστικής) ανθεκτικότητας – Κοινωνική βιωσιμότητα, κοινωνική ανθεκτικότητα, αστικά κοινά και αστική διακυβέρνηση – Στρατηγικός και τοπικός σχεδιασμός για την αστική βιώσιμη ανάπτυξη και ανθεκτικότητα – Ζητήματα περιβαλλοντικής/κλιματικής/στεγαστικής δικαιοσύνης, βιώσιμης κινητικότητας, εξοικονόμησης ενέργειας, περιβαλλοντικής και πολιτιστικής προστασίας, συμμετοχικής λήψη αποφάσεων, συμπαραγωγής και συν-υλοποίησης σχεδίων – Η έννοια της τρωτότητας και της ασφάλειας – Σχεδιασμός προστασίας-ανάκαμψης-ανασυγκρότησης – Δικτύωση, συνηγορία και συμμαχίες για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, ανθεκτικότητας και κοινωνικο-χωρικής δικαιοσύνης – Κοινωνική αρχιτεκτονική και (αν)οικοδόμηση ανθρωπίνων οικισμών μετά από «φυσικές» και ανθρωπιστικές κρίσεις – Εθνικές και Ευρωπαϊκές πολιτικές αστικής βιώσιμης ανάπτυξης και ανθεκτικότητας – Βιώσιμες και ανθεκτικές πόλεις: μελέτης περιπτώσεων από Ελλάδα, Ευρώπη και Αμερική.

Διδάσκουσα: Αγγελική Παιδακάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Αστικός - Πολεοδομικός Σχεδιασμός

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Ο βασικός αντικειμενικός στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση του περιεχομένου, των στόχων και της σημασίας του σχεδιασμού/προγραμματισμού ως ένα μίγμα πολιτικής και επιστημονικής διαδικασίας. Οι φοιτητές/ριες με την ολοκλήρωση του μαθήματος θα έχουν διδαχθεί:

- (α) για το ιστορικό της θεωρίας του αστικού σχεδιασμού από το 1945 μέχρι σήμερα και την αιτιολόγηση των διαφόρων φάσεων του σχεδιασμού και των αλλαγών που συνέβησαν στα θεωρητικά ρεύματα με βάση τις εκάστοτε ιστορικο-πολιτικές συγκυρίες και τις κυρίαρχες τάσεις στη φιλοσοφία και την επιστημολογία,
- (β) για τη στενή σχέση μεταξύ ανάπτυξης και σχεδιασμού του χώρου, (γ) το ελληνικό σύστημα πολεοδομικού σχεδιασμού (εργαλεία, διαδικασίες, κλπ.) και τα πολεοδομικά σχέδια στρατηγικού και τοπικού χαρακτήρα για τις μητροπολιτικές περιοχές και τις μικρές και μεσαίες πόλεις του ελληνικού χώρου,
- (δ) παραδείγματα χωρικών παρεμβάσεων και σχεδίων και κριτική θεώρηση αυτών των σχεδίων στη βάση συγκεκριμένων κανονιστικών και αξιακών πλαισίων. Έτσι στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές/ριες θα έχουν εφοδιαστεί με τις γνώσεις αλλά και το πολιτικό κριτήριο για να μπορούν να απασχοληθούν ως προγραμματιστές ή διαπραγματευτές στη λήψη αποφάσεων σχεδιασμού του χώρου.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το ιστορικό του Πολεοδομικού Σχεδιασμού / Προγραμματισμού από το 1945 μέχρι σήμερα – Η ανάδυση των Στρατηγικών και των Τοπικών Σχεδίων και προγραμμάτων – Η συστημική θεωρία και η θεωρία της ορθολογικής διαδικασίας του σχεδιασμού – Ο σχεδιασμός ως πολιτική διαδικασία – Η δημοκρατικότητα του σχεδιασμού και η αμφισβήτηση του ορθολογικού μοντέλου – Οι θεωρίες εφαρμογής – Οι θεωρίες καθεστώτων και ρύθμισης – Ο συνεργατικός σχεδιασμός – Η Τοπική (Αστική) Διακυβέρνηση και η σχέση της με τον πολεοδομικό σχεδιασμό – Πολεοδομικός Σχεδιασμός και Βιώσιμη Ανάπτυξη – Το στοιχείο της Προσαρμοστικότητας έναντι απρόβλεπτων αλλαγών / αβεβαιοτήτων στον Πολεοδομικό Σχεδιασμό - Μηχανισμοί χρηματοδότησης και εφαρμογής στρατηγικών και τοπικών πολεοδομικών σχεδίων και προγραμμάτων – Μεγάλα διεθνή γεγονότα και στρατηγικός / τοπικός σχεδιασμός – Δικτύωση πόλεων και περιφερειών με αντικείμενο το χωρικό σχεδιασμό – Σχέδια και πολιτικές αστικών αναπλάσεων – Πολεοδομικά σχέδια εστιασμένα σε ειδικά κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά προβλήματα (προγράμματα και σχέδια για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού, για την ανασυγκρότηση υποβαθμισμένων βιομηχανικών περιοχών κλπ) – Παραδείγματα σχεδιασμού Μητροπολιτικών Περιοχών και τοπικών παρεμβάσεων σε αστικές γειτονιές από τον ελληνικό και τον άλλο ευρωπαϊκό χώρο.

Διδάσκων: Ηλίας Γραμματικογιάννης, Επίκουρος Καθηγητής

Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών II (ΣΓΠ II)

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο μάθημα αυτό γίνεται εμβάθυνση στο αντικείμενο των Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών. Ο βασικός στόχος είναι παροχή γνώσεων που σχετίζονται με την αναλυτική λειτουργικότητα των ΣΓΠ και την ολοκλήρωση των σχετικών τεχνικών δεξιοτήτων μέσα από σειρά εργαστηριακών ασκήσεων.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση να σχεδιάσουν ένα έργο ΣΓΠ τόσο θεωρητικά όσο και σε επίπεδο εφαρμογής.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Αρχιτεκτονικές ΣΓΠ. Επεξεργασία Γεωγραφικών δεδομένων – Αναλυτικές λειτουργίες ΣΓΠ. Χωρική ανάλυση και ΣΓΠ. Εισαγωγή στη θεωρία των γράφων και στοιχεία τοπολογίας. Απόδοση των γεωγραφικών δεδομένων και των αποτελεσμάτων της ανάλυσης.

Εφαρμογές των ΣΓΠ (κτηματολόγιο, γεωεπιστήμες, τοπική αυτοδιοίκηση, περιβάλλον, κλπ). Παραμετροποίηση λογισμικού ΣΓΠ. Σύγχρονες τάσεις στα ΣΓΠ. Επισκόπηση λογισμικών ΣΓΠ. ΣΓΠ και συναφείς τεχνολογίες (τηλεπισκόπηση, GPS, κ.λπ.). Σειρά εργαστηριακών ασκήσεων – εκμάθηση λογισμικού. Επισκέψεις σε φορείς ανάπτυξης εφαρμογών ΣΓΠ.

Διδάσκοντες: Χρίστος Χαλκιάς, Καθηγητής

Αντιγόνη Φάκα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Ανάπτυξη Εφαρμογών Γεωπληροφορικής

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες στην ανάπτυξη εφαρμογών ηλεκτρονικών υπολογιστών (ανάπτυξη λογισμικού) με τομέα εφαρμογής τη χωρική ανάλυση και τη γεωπληροφορική και να εμβαθύνει τις γνώσεις τους στον στατιστικό προγραμματισμό. Παράλληλα ενημερώνει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες για τις δυνατότητες οπτικοποίησης χωρικών δεδομένων με τη συγγραφή κώδικα. Οι τεχνικές γνώσεις που αποκτά ο φοιτητής αφορούν την ανάπτυξη λογισμικού στη γλώσσα προγραμματισμού R για την υλοποίηση αλγορίθμων Στατιστικής, Χωρικής Ανάλυσης και

διαχείριση δεδομένων με αρχές Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών. Αυτό γίνεται ώστε να επιλύονται εργασίες που δεν παρέχονται απαραίτητα σε αντίστοιχα εμπορικά λογισμικά.

Περιεχόμενα Μαθήματος

- Οι αρχές σχεδίασης λογισμικού
- Η σημασία στη φιλικότητα ενός λογισμικού για το χρήστη του
- Αντικειμενοστραφής προγραμματισμός
- Εισαγωγή στην Γλώσσα Στατιστικού Προγραμματισμού R
- Μεταβλητές, τύποι δεδομένων και πίνακες
- Εντολές υπόθεσης, επανάληψης και ρουτίνες
- Συναρτήσεις
- Οπτικοποίηση χωρικών δεδομένων με τη βιβλιοθήκη rgdal
- Οπτικοποίηση δεδομένων με τη βιβλιοθήκη ggplot

(* Δεν προσφέρεται κατά το ακαδημ.έτος 2025-2026)

Σύγχρονες Τεχνολογίες Εντοπισμού/ Παρακολούθησης

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων σχετικά με τα συστήματα εντοπισμού και πλοήγησης, τα όργανα που χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτό καθώς και εφαρμογές με έμφαση τις φυσικές καταστροφές. Τεχνικά θέματα πλοήγησης και εφαρμογές.

Βασικός στόχος είναι η θεωρητική κατάρτιση των φοιτητών/τριών σχετικά με τα συστήματα εντοπισμού θέσης και πλοήγησης με αναφορές από εφαρμογές στον Ελλαδικό χώρο.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Γεωδαιτικές Διαστημικές Τεχνικές – Δορυφορικό Σύστημα GPS – Παρατηρήσεις στο Σύστημα GPS – Τεχνικές Επεξεργασίας Γεωδαιτικών Μετρήσεων GPS – Συστήματα Αναφοράς – Γεωδαιτικά Δίκτυα- EPOS και HEPOS – Περιγραφή GLONASS και GALLILEO – Εφαρμογές στον Ελληνικό Χώρο – Χαρτογράφηση με την χρήση δεκτών GPS-Σύγχρονες Τάσεις.

(* Δεν προσφέρεται κατά το ακαδημ.έτος 2025-2026)

Εφαρμοσμένα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο μάθημα αυτό το οποίο αποτελεί συνέχεια των μαθημάτων Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών (I και II) γίνεται εμβάθυνση στις τεχνικές χωρικής ανάλυσης και τις εφαρμογές των ΣΓΠ. Βασικός στόχος είναι η παροχή γνώσεων που σχετίζονται με τα εφαρμοσμένα ΣΓΠ μέσα από την υλοποίηση κατάλληλα σχεδιασμένων ενδεικτικών εφαρμογών. Έτσι με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι σπουδαστές/σπουδάστριες – αξιοποιώντας και εμπλουτίζοντας τις θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις τους - θα είναι σε θέση να υλοποιούν διάφορες εφαρμογές ΣΓΠ και χωρικής ανάλυσης.

*Διδάσκοντες: Χρίστος Χαλκιάς, Καθηγητής
Αντιγόνη Φάκα, Επίκουρη Καθηγήτρια*

Ζ' Εξάμηνο**Γεωμορφολογική Χαρτογράφηση****Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Ο αντικειμενικός στόχος του μαθήματος "Γεωμορφολογική Χαρτογράφηση" είναι η εκμάθηση και η εφαρμογή γεωμορφολογικών μεθόδων και τεχνικών με σκοπό τη αναγνώριση, την ανάλυση και την χαρτογράφηση των γεωμορφών. Μέσω αυτού του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να κατανοήσουν τη σημασία και τη συμβολή της γεωμορφολογίας στην επιστήμη της Γεωγραφίας και την πρακτική εφαρμογή της για την επίλυση ερευνητικών ερωτημάτων. Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της επιφάνειας του αναγλύφου μέσω της χρήσης γεωμορφολογικών όρων και εννοιών. Επιπλέον θα μπορούν να επιλέγουν και να εφαρμόζουν κατάλληλες μεθόδους χαρτογράφησης για την απεικόνιση των γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών σε διάφορα γεωμορφολογικά περιβάλλοντα. Θα είναι επίσης σε θέση να αξιολογούν και να ερμηνεύουν γεωμορφολογικά δεδομένα και χαρτογραφικά υλικά με σκοπό την κατανόηση της γεωλογικής ιστορίας και των φυσικών διεργασιών που διαμορφώνουν το ανάγλυφο της Γης. Τέλος, αναμένεται να αναπτύξουν ικανότητες συλλογής, ανάλυσης και ερμηνείας γεωμορφολογικών δεδομένων μέσω της χρήσης προηγμένων τεχνολογιών.

Περιεχόμενα μαθήματος

- Βασικές έννοιες
- Τύποι γεωμορφολογικών χαρτών
- Μέθοδοι γεωμορφολογικής χαρτογράφησης
- Ανάλυση και ερμηνεία γεωμορφολογικών χαρτών
- Πρακτικές εφαρμογές γεωμορφολογικής χαρτογράφησης

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Τσανάκας, Επίκουρος Καθηγητής

Ποτάμια Γεωμορφολογία**Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή σε βασικές έννοιες που αφορούν τα υδρογραφικά δίκτυα και τις λεκάνες απορροής. Πραγματεύεται τις ποτάμιες διεργασίες που οφείλονται στο ρέον νερό και τα αποτελέσματα αυτών που είναι οι ποτάμιες γεωμορφές. Βασικός στόχος είναι η κατανόηση των βασικών διεργασιών όπως η διάβρωση από τη δράση του επιφανειακού νερού, η μεταφορά των προϊόντων της διάβρωσης κυρίως μέσω των κοιτών των ποταμών και η ποτάμια απόθεση στις περιοχές μειωμένης μεταφορικής ικανότητας. Επίσης στόχο του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση των μορφολογικών χαρακτηριστικών και των μηχανισμών γένεσης των ποτάμιων γεωμορφών (ποτάμιες κοίτες, σημεία κάμψης, αναβαθμίδες, πλημμυρικές πεδιάδες, αλλουβιακά ριπιδία). Κατά τη διδασκαλία της Ποτάμιας Γεωμορφολογίας η παράδοση της θεωρίας συνδυάζεται με εργαστηριακές ασκήσεις που σκοπό έχουν την εξοικείωση των φοιτητών με τις έννοιες που διδάσκονται στα θεωρητικά μαθήματα. Επιπλέον οι εργαστηριακές ασκήσεις έχουν και πρακτική σημασία όπως η εκμάθηση μεθοδολογιών γεωμορφολογικής χαρτογράφησης ποτάμιων συστημάτων, η ποσοτική ανάλυση των υδρογραφικών δικτύων και η εκτίμηση των ρυθμών κατά βάθους διάβρωσης σε τεκτονικά ενεργές περιοχές. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου πραγματοποιείται μια εκπαιδευτική εκδρομή. Σκοπός της άσκησης πεδίου είναι η εξοικείωση με το ύπαιθρο, η αναγνώριση ποτάμιων γεωμορφών και η αφομοίωση όσων διδάσκονται στα θεωρητικά μαθήματα.

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού ο εκπαιδευόμενος:

- κατανοεί τα μορφολογικά χαρακτηριστικά και τους μηχανισμούς γένεσης των ποτάμιων γεωμορφών (ποτάμιες κοίτες, σημεία κάμψης, αναβαθμίδες, πλημμυρικές πεδιάδες, αλλουβιακά ριπιδία)
- αναπτύσσει δεξιότητες που αφορούν τις μεθοδολογίες για την γεωμορφολογική χαρτογράφηση ποτάμιων περιβαλλόντων

- μαθαίνει να εφαρμόζει την ποσοτική ανάλυση των υδρογραφικών δικτύων και να εκτιμά τους ρυθμούς κατά βάθους διάβρωσης σε τεκτονικά ενεργές περιοχές
- εξοικειώνεται με την αναγνώριση ποτάμιων γεωμορφών στο ύπαιθρο.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Παράδοση: ποτάμιες διεργασίες – είδη ροής: η δράση των σταγόνων της βροχής, μη συγκεντρωμένη επιφανειακή ροή, μη συγκεντρωμένη επιφανειακή ροή Horton (Hortonian flow), μη συγκεντρωμένη επιφανειακή ροή λόγω κορεσμού, σποραδικά συγκεντρωμένη ροή σε ρυάκια (rill flow), υπόγεια ροή (subsurface flow). Ποτάμια ροή σε κοίτες (τυρβώδης ροή, στρωτή ροή, αριθμός Reynolds, ροή πτώσης (plunging flow).

Επιμήκειες τομές ποταμών, βασικό επίπεδο (απόλυτο – τοπικό), στάδια εξέλιξης του αναγλύφου (νεότητα, ωριμότητα, γήρας, αναγέννηση). Ποτάμια διάβρωση: ενέργεια ποταμίου ρεύματος, κατά βάθος διάβρωση, πλευρική διάβρωση, οπισθοδρομούσα διάβρωση. Ποτάμια μεταφορά: στερεοπαροχή – τρόποι μεταφοράς ιζημάτων (φορτίο εν διαλύσει, εν αιωρήσει, φορτίο κοίτης).

Ποτάμια απόθεση: αποθέσεις κοίτης, αποθέσεις των όχθων της κοίτης, υπερόχθιες αποθέσεις, αποθέσεις περιθωρίων της κοιλάδας. Ποτάμιες γεωμορφές: γεωμορφές διάβρωσης (αλλουβιακές κοίτες – ευθύγραμμες – μαιανδρικές – διακλαδιζόμενες), κοιλάδες (σχήματος V, σχήματος U, ανεμοτομές, πειρατείες ποταμών). σημεία κάμψης. Ποτάμιες γεωμορφές απόθεσης: πλημμυρικές πεδιάδες, ποτάμιες αναβαθμίδες (πετρώδεις – αλλουβιακές, συσχέτιση αναβαθμιδών, μέθοδοι χρονολόγησης), αλλουβιακά ριπίδια.

Εργαστήριο: Οι ασκήσεις αφορούν την αρίθμηση ενός υδρογραφικού δικτύου, την οριοθέτηση της λεκάνης απορροής του, την ανάλυσή του σύμφωνα με τους τρεις νόμους του HORTON και την εκτίμηση των παραμέτρων της υδρογραφικής υψής (συχνότητα – πυκνότητα). Επιπλέον εκτιμώνται ρυθμοί διάβρωσης σε ποταμούς της βόρειας Πελοποννήσου για το Ανώτερο Τεταρτογενές.

Δρ. Γεώργιος- Φαίδων Παπακωνσταντίνου, Εντεταλμένος Διδασκαλίας

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες Αποτίμηση και Χαρτογράφηση

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα της αποτίμησης και χαρτογράφησης οικοσυστημικών υπηρεσιών (Ο.Υ.) έχει σαν στόχο να εισάγει τους/τις φοιτητές/τριες στις έννοιες των φυσικών διεργασιών που είναι ικανές να παρέχουν οφέλη στον άνθρωπο, των κοινωνικο-οικολογικών συστημάτων και των οικοσυστημικών υπηρεσιών. Παράλληλα μέσω εργαστηριακών παραδόσεων και ασκήσεων θα παρέχει τις απαραίτητες γνώσεις και ικανότητες στους/στις φοιτητές/τριες για την ολοκληρωμένη αποτίμηση και χαρτογράφηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο αυτό, μετά την περάτωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

1. να επεξηγήσουν τις βασικές έννοιες και ταξινομήσεις των τύπων των οικοσυστημικών υπηρεσιών
2. να διακρίνουν τις έννοιες της παροχής, χρήσης, ροής, αξίας και ζήτησης Ο.Υ.
3. να ερμηνεύσουν την πληροφορία για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες σε τουλάχιστον τρία διαφορετικά συστήματα (θαλάσσια, χερσαία και αγροτικά)
4. να χρησιμοποιήσουν δεδομένα και εργαλεία χαρτογράφησης με στόχο τον υπολογισμό της αξίας των οικοσυστημικών υπηρεσιών σε μία περιοχή μελέτης
5. να αξιολογήσουν και να επιλέξουν την κατάλληλη μέθοδο αποτίμησης Ο.Υ. ανάλογα με το στόχο της εκάστοτε μελέτης
6. να κατανοήσουν, και να αξιολογήσουν τα οφέλη και τις προκλήσεις που έχει η χρήση της γεωγραφικής πληροφορίας στην διαδικασία αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών.

Περιεχόμενα Μαθήματος

1. Κοινωνικο-οικολογικά συστήματα: θεωρία και εννοιολογικά πλαίσια

2. Φυσικές διεργασίες, περιβάλλον και οικοσυστημικές υπηρεσίες (Ο.Υ.)
3. Ταξινομήσεις οικοσυστημικών υπηρεσιών
4. Φυσικό κεφάλαιο, παροχή, χρήση, αξία και ζήτηση οικοσυστημικών υπηρεσιών
5. Αποτίμηση οικοσυστημικών υπηρεσιών: μέθοδοι και εργαλεία
6. Εφαρμογή της αποτίμησης σε διαφορετικά συστήματα (αστικά, αγροτικά και θαλάσσια)
7. Μέθοδοι χαρτογράφησης, εργαλεία και λογισμικό για την αποτίμηση Ο.Υ. (συμμετοχική χαρτογράφηση, πληθοπορισμός, τηλεπισκόπηση, έτοιμα λογισμικά, R, ArcGIS, InVEST)
8. Δεδομένα για την αποτίμηση Ο.Υ.: προϋποθέσεις, κύριες πηγές, προκλήσεις
9. Ανάγνωση και χρησιμότητα χαρτών Ο.Υ., χρησικεντρικός σχεδιασμός
10. Σύγκριση και επιλογή μεθόδων αποτίμησης Ο.Υ. αναφορικά με διαφορετικές απαιτήσεις.

Διδάσκουσα: Ευαγγελία Δράκου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Χωροκοινωνικές Διακρίσεις και Ιεραρχίες

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εμβάθυνση στις χωρο-κοινωνικές διακρίσεις και ιεραρχίες που διαμορφώνονται στον αστικό χώρο, καθώς και η κατανόηση της πολλαπλότητάς τους και των μεταξύ τους σχέσεων. Βασική επιδίωξη είναι οι φοιτητές/φοιτήτριες να εμβαθύνουν σε θεωρητικές ιδέες και αναζητήσεις που έχουν αναπτυχθεί στη σχετική διεθνή βιβλιογραφία και, στη συνέχεια, να αναπτύξουν την ικανότητα να τις τοποθετούν στο πλαίσιο αναφοράς που ισχύει στη χώρα και στην πόλη που μελετούν, αναλύοντας δευτερογενή ή πρωτογενή δεδομένα.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Οι χωροκοινωνικές διακρίσεις και ιεραρχίες εξετάζονται από τη σκοπιά της Κοινωνικής Γεωγραφίας και των Αστικών σπουδών με έμφαση κυρίως σε πόλεις των ΗΠΑ και της Ευρώπης. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται συνοπτικά οι σημαντικότερες οικονομικές, πολιτικές και πολιτισμικές εξελίξεις στο χώρο των σύγχρονων πόλεων κατά τον 20ο και τον 21ο αιώνα, οι κοινωνικές διαιρέσεις που αυτές συνεπάγονται διαχρονικά, καθώς και οι αλλαγές των θεωρητικών αναζητήσεων και ιδεών που τις συνοδεύουν. Οι κάθε λογής διακρίσεις και ιεραρχίες (στους χώρους της κατοικίας, της εργασίας, της εκπαίδευσης, του ελεύθερου χρόνου κ.α.) αναλύονται με βάση τις πιο σημαντικές διαστάσεις της ταυτότητας των κατοίκων των πόλεων, την τάξη, την εθνοτική καταγωγή, το φύλο, τη σεξουαλικότητα, την ηλικία και τη φυσική κατάσταση. Πέρα από την αναφορά στην εμπειρία πόλεων του εξωτερικού, το μάθημα εστιάζει στις ελληνικές πόλεις και ειδικά στην πόλη της Αθήνας.

*Διδάσκων: Εμμανουήλ Πρατσινάκης, Επίκουρος Καθηγητής
Αγγελική Παιδακάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια*

Γεωγραφία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά αποτελέσματα

Ο σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να εξετάσει διαφορετικές απόψεις (κοινωνική, οικονομική, πολιτική, πολιτιστική) της γεωγραφίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), καθώς και να οδηγήσει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες:

- στην ανάπτυξη γνώσης και κριτικής προσέγγισης της ιστορικής ανάπτυξης και των θεσμικών δομών και λειτουργιών της Ε.Ε.
- στην κατανόηση των διαδικασιών και των μηχανισμών λήψης και εφαρμογής πολιτικής της Ε.Ε.

- στον κατανόηση των προκλήσεων εκείνων που οι Ευρωπαίοι πολίτες αντιμετωπίζουν μέσω ενός ευρύτατου φάσματος περιοχών λήψης αποφάσεων και μορφοποίησης ευρωπαϊκών πολιτικών (οικονομία, γεωργία, ενέργεια και περιβάλλον, μετανάστευση, κ.ά.)
- στη διερεύνηση της διαδικασίας της διεύρυνσης του ευρωπαϊκού χώρου στο μακρόχρονο, καθώς και στην εκτίμηση του αντίκτυπου που αυτή έχει για τις ατομικές ή συλλογικές ταυτότητες των πολιτών της Ε.Ε.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έχουν κατακτήσει μια βαθιά επίγνωση μιας συγκριτικής μελέτης των ευρωπαϊκών θεμάτων, θα κατανοούν σημαντικές δυναμικές αλλά και προβλήματα της Ευρωπαϊκής ενοποίησης, θα αναλύουν τις σχέσεις και τις χωρικές ανισότητες στον οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό χώρο στην Ε.Ε.

Περιεχόμενα μαθήματος

Το συγκεκριμένο μάθημα ασχολείται με την επίδραση που έχει στη ζωή και στην αντίληψη του χώρου, η συμμετοχή μας ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) Διερευνά το ρόλο διαφορετικών ευρωπαϊκών θεσμών και οργάνων της (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Επιτροπή, κλπ.). Εξετάζει τα κύρια προβλήματα που οι πολίτες της αντιμετωπίζουν, καθώς και τις κύριες δυναμικές της ευρωπαϊκής διεύρυνσης. Διερευνά την αντίληψη του πολίτη για τον ευρωπαϊκό χώρο μέσα από τη ιστορία της ενοποιητικής διαδικασίας, την νομοθεσία, τον τύπο, κ.ά. Αναλύει το πως διαφορετικά κέντρα λήψης αποφάσεων και χάραξης πολιτικής σε τομείς που αφορούν σε ποικίλες εκφάνσεις της ζωής των Ευρωπαίων (π.χ. στην πολιτική ασφαλείας και την εξωτερική πολιτική, στη μόλυνση και το περιβάλλον, στην αγροτική παραγωγή, στο νομισματικό σύστημα και την οικονομία, στις περιφέρειες, στα γεωπολιτικά σύνορα, στις μεταναστευτικές ροές, στην ανάπτυξη εθνικισμού και ρατσισμού, κλπ.) επηρεάζουν την καθημερινή ζωή των Ευρωπαίων πολιτών και αμφισβητούν την αίσθηση που έχουμε για την φύση, την οικονομική σταθερότητα, τον χώρο και τις ατομικές ή συλλογικές ταυτότητές μας.

Διδάσκων: Γεώργιος Κρητικός, Καθηγητής

Ειδικά Θέματα Οικονομικής Ανάλυσης του Χώρου

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχο του μαθήματος αποτελεί η παροχή εξειδικευμένης γνώσης σε θέματα που αφορούν τις περιφέρειες, όπως είναι, μεταξύ άλλων, οι προσδιοριστικοί παράγοντες της περιφερειακής μεγέθυνσης/ανάπτυξης, η περιφερειακή σύγκλιση και απόκλιση, η φτώχεια και η περιφερειακή πολιτική. Για την καλύτερη εξοικείωση και εμβάθυνση των θεωρητικών εννοιών, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μελέτη και ανάλυση πρακτικών ζητημάτων σε περιφερειακό και ενδο-περιφερειακό επίπεδο, με χρήση τεχνικών χωρικής στατιστικής και οικονομετρίας.

Στο τέλος του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να (i) έχει εξοικειωθεί με τις βασικές έννοιες και αρχές που συνδέονται με θέματα περιφερειακής ανάπτυξης/μεγέθυνσης και σύγκλισης, (ii) κατανοεί ζητήματα που σχετίζονται με την περιφερειακή πολιτική και να προτείνει πολιτικές για τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και να (iii) διερευνά οικονομικό-χωρικές σχέσεις χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες μεθόδους χωρικής στατιστικής και οικονομετρίας.

Στο τέλος του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα:

- Έχει εξοικειωθεί με τις βασικές έννοιες και αρχές που συνδέονται με θέματα περιφερειακής ανάπτυξης/μεγέθυνσης και σύγκλισης.
- Κατανοεί ζητήματα που σχετίζονται με την περιφερειακή πολιτική και να προτείνει πολιτικές για τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων.
- Μπορεί να διερευνά οικονομικό-χωρικές σχέσεις χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες μεθόδους χωρικής στατιστικής και οικονομετρίας.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Οι βασικές θεματικές ενότητες του μαθήματος είναι οι εξής: Η σημασία του χώρου στην Οικονομική Ανάλυση – Θεωρίες περιφερειακής μεγέθυνσης/ανάπτυξης (τυπολογία, προσδιοριστικοί παράγοντες, σύγκλιση/απόκλιση) – Γεωγραφία και οικονομική ανάπτυξη/μεγέθυνση – Περιφερειακές ανισότητες σε

Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση – Χωρικές διαστάσεις της φτώχειας – Απλοί και Σύνθετοι δείκτες περιφερειακής/χωρικής ανάλυσης – Χωρική στατιστική και οικονομετρία – Περιφερειακή πολιτική.

Διδάσκων: Παναγιώτης Αρτελάρης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Χωρικές Διαστάσεις της Μικρής Επιχειρηματικότητας

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αποτελούν εξειδίκευση του μαθήματος της Οικονομικής Γεωγραφίας. Τα Ειδικά Θέματα θα εστιάσουν στις αλλαγές που επιφέρουν οι πολλαπλές διαδικτυακές εφαρμογές σε εργαζόμενους/ες και επιχειρήσεις.

Η ευρεία χρήση διαδικτυακών εφαρμογών και οι αλλαγές στο ευρύτερο ρυθμιστικό πλαίσιο έχουν αλλάξει δραστικά τη μορφή και το περιεχόμενο της εργασίας αλλά και τις χωροθετικές απαιτήσεις και την οργάνωση των επιχειρήσεων. Από τις διαλέξεις και, κυρίως, την παρουσίαση εξειδικευμένων Μελετών Περίπτωσης, που σχολιάζουν τη χωρική οργάνωση επιλεγμένων μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων και το πρότυπο εργασίας ανεξάρτητων εργαζόμενων (freelancers), γίνεται φανερό ότι οι έχουν ενταθεί οι προϋπάρχουσες και έχουν δημιουργηθεί μια σειρά νέες οικονομικές, κοινωνικές και γεωγραφικές ανισότητες σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οι φοιτητές/τριες που παρακολουθούν το μάθημα κατανοούν με ποιο τρόπο οι ΤΠΕ μετασχηματίζουν την έννοια του χώρου και τις χωροθετικές απαιτήσεις των επιχειρήσεων. Παράλληλα, αποκτούν μια συγκροτημένη και συστηματική γνώση για τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Επίσης, μελετούν σε βάθος τις ευκαιρίες και προκλήσεις που δημιουργεί το νέο περιβάλλον στη μικρή νεοφυή επιχειρηματικότητα που πολλοί/ες ενδιαφέρονται να εξασκήσουν ως πτυχιούχοι.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Η ύλη εντάσσεται σε τρεις συμπληρωματικές ενότητες:

- Χωροθετικές απαιτήσεις και χωρική οργάνωση των επιχειρήσεων της νέας οικονομίας. Επιχειρήσεις έντασης γνώσης (TAMI). Διαδικτυακές επιχειρήσεις (Global Malls: Amazon, Alibaba). Ψηφιακές πλατφόρμες (Airbnb, Uber).
- Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της εργασίας: gig economy, freelancers, projects, κ.ά. Τηλε-εργασία προβλήματα και προοπτικές. Εργασία σε κοινόχρηστους γραφειακούς χώρους (co-working)
- Τι είδους ευκαιρίες ανοίγονται για τις μικρές νεοφυείς επιχειρήσεις; ηλεκτρονικές πωλήσεις, web-marketing, πληροφόρηση (μικρά οινοποιεία, cookery holidays).

Διδάσκουσα: Σοφία Σκορδίλη, Καθηγήτρια

Γεωπολιτική

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα ασχολείται με θέματα γεωπολιτικής, γεωοικονομίας και γενικότερα με την έννοια της παγκόσμιας ασφάλειας και ουσιαστικά πραγματεύεται το ζήτημα των παγκόσμιων οικονομικών και πολιτικών διασυνδέσεων που 'κρατούν' τον πλανήτη μας μαζί και σε ένα βαθμό διασφαλίζουν το παρόν και το μέλλον της ανθρωπότητας ως είδος. Ειδικότερα, η έννοια της γεωοικονομίας αφορά μια μετάβαση από την κλασική γεωπολιτική σκέψη της στρατιωτικής ισχύος σε άλλες μορφές ισχύος που σχετίζονται όλο και περισσότερο με το οικονομικό πεδίο και αναφέρονται σε μια 'λογική πολέμου υπό μια γραμματική εμπορίου'. Το μάθημα θα προσπαθήσει να εξηγήσει ορισμένες πλευρές της όλο και στενότερης αλληλεξάρτησης και αλληλο-συσχέτισης του παγκοσμιοποιημένου μας πλανήτη και των τρόπων που αυτή διασφαλίζεται σε ένα καθεστώς παγκόσμιου ανταγωνισμού (που ακόμα περιλαμβάνει την πιθανότητα συγκρούσεων).

Περιεχόμενα Μαθήματος

Ζούμε σε έναν πολύ-πολικό κόσμο; Εσείς τι λέτε;; Η ανατολή της Ανατολής;; Οι αναπτυσσόμενοι γίγαντες και οι άλλοι πόλοι, Ευρώπη: Μια ήπειρος σε πτώση, Μουσουλμανικός κόσμος: Από την Αραβική Άνοιξη στους Σαλαφιστές. Ενέργεια ή γιατί δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς αυτή, Δημογραφία και πόροι,

Κλιματική αλλαγή, Μεταναστεύσεις, Συγκρούσεις ανά τον κόσμο την εποχή της παγκόσμιας ασφάλειας, Προσπαθώντας να κατανοήσουμε (μερικώς) τον αλληλο-σχετιζόμενο και αντιφατικό κόσμο μας.

Διδάσκων: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Ανθρωπογεωγραφίες της Αφρικής

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποσκοπεί να εισαγάγει τους φοιτητές στη μελέτη της αφρικανικής ηπείρου από τα τέλη του 19ου αιώνα έως σήμερα, αναδεικνύοντας το ιστορικό βάθος, τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές μεταβολές και τη θέση της Αφρικής στο σύγχρονο παγκόσμιο πλαίσιο. Μέσα από κριτική προσέγγιση, οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις προ-αποικιακές κοινωνίες, τις διαδικασίες και τις επιπτώσεις της αποικιοκρατίας, τις μεταποικιακές εξελίξεις και τις γεωπολιτικές δυναμικές. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Αναγνωρίζουν και να κατανοούν βασικά χαρακτηριστικά του προ-αποικιακού παρελθόντος της Αφρικής.
- Ερμηνεύουν κριτικά τις διαδικασίες επιβολής της ευρωπαϊκής αποικιοκρατίας και τις κοινωνικοπολιτικές της συνέπειες.
- Αναλύουν τον ρόλο των ευρωκεντρικών πολιτικών, οικονομικών και πολιτισμικών μοντέλων στη διαμόρφωση της σύγχρονης αφρικανικής πραγματικότητας.
- Προσεγγίζουν και να αξιολογούν επιστημονικά άρθρα και μελέτες που αφορούν τις αφρικανικές κοινωνίες, αποικιακές και σύγχρονες, χρησιμοποιώντας ακαδημαϊκά κριτήρια.
- Αντιμετωπίζουν κριτικά στερεοτυπικές αναπαραστάσεις και απλουστευτικές αντιλήψεις για την ήπειρο και τους κατοίκους της.

Περιεχόμενα Μαθήματος Θεωρία:

Το μάθημα περιλαμβάνει θεματικές ενότητες που εξετάζουν την Αφρική από ιστορική, γεωγραφική, κοινωνική, πολιτισμική και γεωπολιτική σκοπιά:

- Εισαγωγή στην Αφρική: Προ-αποικιακό παρελθόν, αυτοκρατορίες, βασιλεία, πόλεις.
- Αφρικανικές γεωγραφίες και ο Παγκόσμιος Νότος: Η Αφρική ως παράδειγμα άνισης ανάπτυξης και γεωπολιτικής θέσης.
- Η Αφρική στις αρχές του 20ού αιώνα: Ο διαμοιρασμός και η αποικιακή επέκταση.
- Από τον Α΄ στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο: Ανταγωνισμοί μεγάλων δυνάμεων και προοπτικές αλλαγής.
- Αποικιακές γεωγραφίες: Κοινωνικές δομές, πολιτική κυριαρχία, οικονομικές εξαρτήσεις.
- Μεταποικιακή Αφρική: Εθνικά κράτη, αναπτυξιακές στρατηγικές, εξαρτήσεις από πρώην αποικιοκράτες.
- Κοινωνικά δίκτυα και ανεπίσημη οικονομία: Το παράδειγμα της Νιγηρίας.
- Γεωπολιτική θέση της Αφρικής: Ρόλοι και προκλήσεις στο παγκόσμιο σύστημα.

Διδάσκοντες: Απόστολος Γ. Παπαδόπουλος Καθηγητής

Νικόλαος Μεταξίδης, Μέλος ΕΔΙΠ

Γεωγραφία των Μεταφορών και Logistics

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος/Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση του γνωστικού αντικείμενου των Μεταφορών στην ευρύτερη Γεωγραφία, βάσει του σύγχρονου προσανατολισμού των Μεταφορών σε ολοκληρωμένα συστήματα της ευρύτερης Εφοδιαστικής Αλυσίδας και Βιώσιμης Ανάπτυξης: ανάπτυξη υποδομών, μέσα μεταφοράς και πρακτικές, με στόχο την αποτελεσματικότητα κόστους και ποιότητας υπηρεσιών.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/φοιτήτρια είναι σε θέση να:

- Να πληροφορηθεί για το περιεχόμενο των σύγχρονων μεταφορών στο πλαίσιο της ευρύτερης εφοδιαστικής αλυσίδας και των Logistics
- Να αναγνωρίσει τη σημασία των μεταφορών στην οικονομία και το εμπόριο, αλλά και στην ποιότητα ζωής των καταναλωτών
- Να κατανοεί τη διαφορά του φυσικού με το εμπορικό κανάλι διακίνησης, αλλά και τη σημασία συνεργασίας και συντονισμού τους
- Να μάθει για τους διάφορους τύπους μέσων μεταφορών (χερσαίες, θαλάσσιες, κ.λπ.) και τις συνδυασμένες μεταφορές
- Να γνωρίσει τις σύγχρονες τεχνολογίες των μεταφορών
- Να κατανοεί την έννοια της ιχνηλασιμότητας στην εφοδιαστική αλυσίδα, τα είδη και υλικά συσκευασίας τροφίμων και τις (δυναμικές) πληροφορίες πάνω σε αυτές
- Να αναγνωρίσει τη σημασία της Γεωγραφίας της Ελλάδας στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες
- Να μάθει για τον στρατηγικό σχεδιασμό των μεταφορικών υποδομών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο
- Να πληροφορηθεί μάθει για ειδικότερα θέματα μεταφορών, όπως οι αστικές εμπορευματικές μεταφορές (city logistics), μεταφορές και περιβάλλον (green Logistics & Transport, κ.ά.)

Περιεχόμενα Μαθήματος

- Ιστορική επισκόπηση των διεθνών ροών και μεταφορών προϊόντων και υπηρεσιών.
- Ρόλος της “τεχνολογικής επανάστασης” των μεταφορών και επικοινωνιών (τηλεματική, ψηφιακή και δικτυακή τεχνολογία).
- Εναλλακτικά μεταφορικά μέσα – συγκριτική αξιολόγηση. Συνδυασμένες Μεταφορές.
- Σύγχρονοι διευρωπαϊκοί άξονες μεταφορών. Πολιτική μεταφορών της Ε.Ε. Χρηματοδότηση έργων μεταφορών και υποδομών.
- Μεταφορές και Περιβάλλον: Βιώσιμες Μεταφορές
- Σχεδιασμός καναλιών μεταφορών στο νέο περιβάλλον της «Εφοδιαστικής Αλυσίδας» (Logistics).
- Μεταφορά προϊόντων στην αγροδιατροφική αλυσίδα (Food Logistics).
- Σύγχρονες αστικές εμπορευματικές μεταφορές – Ευφυείς μεταφορές.
- Μεταφορικό κόστος σε σχέση με τα μέσα μεταφοράς και τα σημεία εφοδιασμού

Διδάσκων: Γεώργιος Μαλινδρέτος, Καθηγητής, Τμήμα Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης

Χρήσεις Γης και Εκτιμήσεις Ακινήτων

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα έχει ως στόχο την εισαγωγή των φοιτητών στο αντικείμενο της εκτίμησης ακινήτων, εντός του πλαισίου που καθορίζουν τα Ευρωπαϊκά Εκτιμητικά Πρότυπα. Το μάθημα αποτελείται από παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου της εκτίμησης ακινήτων, όπως επίσης και ασκήσεις εκτίμησης της εμπορικής αξίας των διαφόρων κατηγοριών ακινήτων, που απαντούν στην ελληνική κτηματαγορά.

Με τα θεωρητικά μαθήματα επιτυγχάνεται:

- Η κατανόηση των αρχών και των κανόνων που διέπουν την εκτιμητική πρακτική στα ακίνητα.
- Η εξοικείωση με τους βασικούς οικονομικούς όρους και τα είδη των βασικών αξιών.
- Η αναγνώριση των παραγόντων που επηρεάζουν την κτηματαγορά.
- Η ταξινόμηση και κατηγοριοποίηση των ακινήτων, π.χ. εμπορικά, κατοικίες, κ.ά.
- Η επαρκής αναζήτηση στοιχείων για την εκτίμηση ενός ακινήτου.
- Η επιλογή της κατάλληλης μεθόδου εκτίμησης ανά είδος ακινήτου.
- Η ευρύτερη θεώρηση της κτηματαγοράς για τον έλεγχο των εμπορικών αξιών.

Με τις ασκήσεις:

- Γίνεται αντιληπτός ο τρόπος εφαρμογής των μεθόδων εκτίμησης της εμπορικής αξίας των ακινήτων.
- Προάγεται η κριτική ικανότητα από τη συνδυαστική εφαρμογή των εκτιμητικών μεθόδων.

Τέλος, παρουσιάζονται οι διαθέσιμες γεωχωρικές πύλες από τις οποίες μπορούν να αντληθούν κρίσιμες πληροφορίες και χαρτογραφικά υπόβαθρα κατά την αξιολόγηση της εμπορικής αξίας των ακινήτων.

Περιεχόμενα Μαθήματος

- Χρήσεις γης και αξίες
- Κατηγορίες ακινήτων
- Εισαγωγή στην εκτίμηση ακινήτων

- Ευρωπαϊκά Εκτιμητικά Πρότυπα
- Είδη εκτιμήσεων και βάσεις αξιών
- Μέθοδοι και εφαρμογές εκτίμησης των εμπορικών αξιών
- Ειδικά ακίνητα και αποτιμήσεις με τη μέθοδο προεξόφλησης των ταμειακών ροών
- Γεωπληροφορική και χαρτογραφικά υπόβαθρα στην εκτίμηση ακινήτων
- Η πορεία της κτηματαγοράς μέσα από χωροθετήσεις μεγάλων έργων, αλλά και την εκδήλωση φαινομένων λ.χ. Airbnb

Διδάσκων: Ηλίας Γραμματικογιάννης, Επίκουρος Καθηγητής

Τεχνικές και Εργαλεία στον Χωρικό Σχεδιασμό

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα εμβαθύνει στα μοντέλα και τις μεθόδους που εφαρμόζονται στο σχεδιασμό του χώρου. Ειδικότερα οι στόχοι του μαθήματος είναι:

- Κατανόηση των βασικών αρχών που διέπουν τη διαδικασία σχεδιασμού.
- Πολύπλευρη θεώρηση των χωρικών ζητημάτων, εξετάζοντας την πλειονότητα των διαστάσεων του χωρικού σχεδιασμού στο τρίπτυχο της βιωσιμότητας.
- Παρουσίαση των μοντέλων και των μεθόδων που δύνανται να εφαρμοστούν σε κάθε στάδιο της διαδικασίας σχεδιασμού, προς επίτευξη μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το θεωρητικό μέρος περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- παρουσίαση των προσεγγίσεων της θεωρίας των συστημάτων
- περιγραφή των μοντέλων και του ρόλου τους στο σχεδιασμό
- εμβάθυνση στην ανάλυση και στις προβολές του πληθυσμού π.χ. μοντέλο rogers
- μοντέλα ανάλυσης της οικονομικής βάσης της περιοχής π.χ. εισροών - εκροών
- μοντέλα ανάλυσης χώρου με έμφαση στα μοντέλα βαρύτητας
- λειτουργία και χρησιμότητα των μοντέλων κατανομής π.χ. μοντέλο του Lowry
- μοντέλα ολοκληρωμένης εκτίμησης
- ανάλυση σεναρίων
- μέθοδοι αξιολόγησης στο σχεδιασμό του χώρου με έμφαση σε πολυκριτηριακά μοντέλα

Το πρακτικό μέρος περιλαμβάνει ατομικές ασκήσεις εφαρμογής των μοντέλων και των μεθόδων που παρουσιάζονται στις διαλέξεις, όπως π.χ. μοντέλα ολοκληρωμένης εκτίμησης, πολυκριτηριακές μέθοδοι, δόμηση εναλλακτικών με τη μέθοδο backcasting.

Διδάσκων: Ηλίας Γραμματικογιάννης, Επίκουρος Καθηγητής

Ειδικά Θέματα Χωρικής και Στατιστικής Ανάλυσης

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο μάθημα αυτό γίνεται εμβάθυνση στις ποσοτικές μεθόδους διερευνητικής και ερμηνευτικής ανάλυσης γεωγραφικών δεδομένων. Κύριο στόχο του μαθήματος αποτελεί η εκμάθηση μεθόδων στατιστικής και χωρικής στατιστικής ανάλυσης και η εφαρμογή τους σε φαινόμενα που εξετάζει η επιστήμη της γεωγραφίας, αξιοποιώντας ελεύθερα (QGIS και GeoDa) και εμπορικά λογισμικά (ArcGIS, STATA). Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν εμπλουτίσει τις θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις τους στην εφαρμογή στατιστικών μεθοδολογιών και στην εφαρμοσμένη χωρική ανάλυση, και θα είναι σε θέση να εφαρμόζουν τις κατάλληλες μεθόδους ανάλυσης με τη χρήση κατάλληλων λογισμικών, για τη μελέτη γεωγραφικών φαινομένων.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Στο πλαίσιο του μαθήματος, μεταξύ των θεματικών ενοτήτων, ενδεικτικά περιλαμβάνονται:

- Σύγκριση δύο μέσων
- Ανάλυση διασποράς (ANOVA)

- Ανάλυση παραγόντων και ανάλυση κυρίων συνιστωσών
- Λογιστική παλινδρόμηση
- Διερεύνηση χωρικών προτύπων
- Χωρική αυτοσυσχέτιση
- Γεωγραφικά Σταθμισμένη Παλινδρόμηση

Διδάσκουσα: Αντιγόνη Φάκα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Ειδικά Θέματα Τηλεπισκόπησης

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων για ειδικές επεξεργασίες δορυφορικών εικόνων καθώς επίσης εμβάθυνση στην ερμηνεία των προϊόντων επεξεργασίας. Εφαρμογές σε θέματα που αφορούν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Εμβάθυνση στη ψηφιακή επεξεργασία δεδομένων τηλεπισκόπησης με σκοπό την απόκτηση γνώσης των αναγκαίων τεχνικών (ψηφιακά δεδομένα, βελτίωση της αντίθεσης, μαθηματικές πράξεις, εφαρμογή φίλτρων, ραδιομετρικές και γεωμετρικές διορθώσεις, ταξινόμηση εικόνας) Με βάση τα επεξεργασμένα δεδομένα ειδικές τεχνικές ανάλυσης και ερμηνείας οπτικά ή με την συνδρομή των Η/Υ.

Εφαρμογές τηλεπισκόπησης σε θέματα ανίχνευσης και αναγνώρισης φυσικών και ανθρωπογενών χαρακτηριστικών και διαχρονική παρακολούθηση φυσικών φαινομένων και ανθρωπογενών δράσεων. Εφαρμογές σε θέματα γεωμορφολογίας και εκτίμησης των φυσικών κινδύνων, παράκτιες διεργασίες. Εξοικείωση με τα σημαντικότερα ψηφιακά δεδομένα τηλεπισκόπησης και τα λογισμικά επεξεργασίας.

Δρ. Παύλος Κρασάκης, Εντεταλμένος Διδασκαλίας

Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική στη Διαχείριση του Περιβάλλοντος

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Ο σκοπός του μαθήματος είναι η εμβάθυνση των θεωρητικών γνώσεων ταυτόχρονα με την ανάπτυξη τεχνικών δεξιοτήτων των φοιτητών/τριών σε ένα εύρος πρακτικών εφαρμογών της Γεωπληροφορικής στην διαχείριση του φυσικού όσο και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα εμβαθύνουν στην συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση γεωχωρικών δεδομένων αξιοποιώντας εργαλεία μετρήσεων και σύγχρονες τεχνολογίες Γεωπληροφορικής. Το μάθημα περιλαμβάνει μικρές εργασίες πεδίου, χρήση οργάνων μετρήσεων και εξειδικευμένων λογισμικών Η/Υ ανά περίπτωση σε πρακτικές εφαρμογές σχετικές με την διαχείριση του περιβάλλοντος.

Περιεχόμενα Μαθήματος

Μεταξύ των θεματικών ενοτήτων οι οποίες θα καλυφθούν ενδεικτικά περιλαμβάνονται:

-	Εξοικείωση με τη χρήση σύγχρονων ΣΓΠ
εργαλείων συλλογής δεδομένων πεδίου	
-	Εξοικείωση και ανάπτυξη/δημιουργία
σύγχρονων WebGIS εργαλείων	
-	Παραγωγή χωρικής πληροφορίας από
σημειακά δεδομένα	
-	Εξοικείωση με εξειδικευμένα επιστημονικά
όργανα συλλογής περιβαλλοντικών παραμέτρων	
-	Εισαγωγή στα μαθηματικά μοντέλα &
εφαρμογές αυτών	
-	Θερμική Τηλεπισκόπηση: απο την θεωρία
στην πράξη	

- Ειδικά θέματα δημιουργίας θεματικών χαρτών & αποτύπωσης χωροχρονικών αλλαγών από γεωχωρικά δεδομένα (συμπεριλαμβανομένου google earth engine με γλώσσα προγραμματισμού Python)

Διδάσκων: Γεώργιος Πετρόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής

Διδακτική της Γεωγραφίας

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με το πέρας των μαθημάτων οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να:

- έχουν κατανοήσει τις διεπιστημονικές μεθόδους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο μάθημα της Γεωγραφίας
- είναι σε θέση να επιλέξουν την καταλληλότερη ερευνητική μέθοδο
- έχουν κατανοήσει το ρόλο της Γεωγραφίας στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών
- μπορούν να επιλέξουν την καταλληλότερη διδακτική προσέγγιση
- προσεγγίσουν πολλαπλά, μέσα από την κατανόηση των διαφόρων διαστάσεων, το σχολικό χώρο
- γνωρίσουν τις βασικές αρχές των διαφοροποιημένων αναλυτικών προγραμμάτων
- γνωρίσουν το πλαίσιο εισόδου Γεωγράφων στο εκπαιδευτικό σύστημα
- επιλέξουν το καταλληλότερο πλαίσιο αξιολόγησης στο μάθημα της Γεωγραφίας στη Β/θμια Εκπαίδευση

Περιεχόμενα Μαθήματος

Κατά τη διδασκαλία του μαθήματος μελετώνται:

- οι έννοιες της γενικής και ειδικής διδακτικής
- η ειδικότητα του Γεωγράφου στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα
- η έννοια του σχολικού χώρου
- η ιστορία της γεωγραφικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα
- μοντέλα διδασκαλίας
- η μέθοδος project
- η μεθοδολογία στην γεωγραφική επιστήμη
- θέματα αξιολόγησης στο σχολικό μάθημα της Γεωγραφίας
- η γεωγραφία στην εκπαίδευση ευάλωτων ομάδων μαθητικού πληθυσμού (εκπαίδευση ενηλίκων, ειδική αγωγή, διαπολιτισμικά σχολεία κ.λπ.)
- διδακτικός σχεδιασμός – μικροσενάρια
- η γεωγραφία μέσα στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών

Διδάσκουσα: Ελισάβετ Αναστασοπούλου, Μέλος ΕΔΙΠ

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Αντικειμενικός Στόχος Μαθήματος / Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του συγκεκριμένου μαθήματος είναι να εξοικειώσει το φοιτητικό δυναμικό του τμήματος με τις έννοιες της εκπαίδευσης γύρω από τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Απώτερος σκοπός είναι να αποκτήσουν οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες τις δεξιότητες ώστε να μπορούν να σχεδιάζουν αντίστοιχο εκπαιδευτικό περιεχόμενο σε μαθήματα της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης, με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει:

- Να αντιλαμβάνονται την περιβαλλοντική εκπαίδευση μέσα από την ολιστική προσέγγιση του περιβάλλοντος, περιλαμβάνοντας διαστάσεις του όπως π.χ. φυσικό, τεχνητό, ιστορικό, κοινωνικό, οικονομικό, πολιτικό.
- Να έχουν κατανοήσει τις βασικές έννοιες και την ιστορία του αντικειμένου της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

- Να γνωρίζουν τις σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις για την περιβαλλοντική εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων συμμετοχικών μεθόδων.
- Να γνωρίζουν τα σημεία τομής της θεσμοθετημένης εκπαιδευτικής διαδικασίας με την περιβαλλοντική εκπαίδευση (πλαίσιο, δραστηριότητες, μέθοδοι, στόχοι) και να τα αξιοποιούν στην διδασκαλία της.
- Να έχουν κατανοήσει τη σύνδεση τοπικού και παγκόσμιου, τη σημασία του χώρου και της γεωγραφικής κλίμακας σε θέματα περιβάλλοντος και εκπαίδευσης. - Να έχουν αναπτύξει διεπιστημονικά κριτήρια και κριτική σκέψη στη μελέτη και διδασκαλία περιβαλλοντικών θεμάτων και να έχουν διαμορφώσει έναν κώδικα συμπεριφοράς προσανατολισμένο στην ποιότητα του περιβάλλοντος και τη συλλογική ευθύνη.

Περιεχόμενα Μαθήματος

- Εισαγωγή και θεωρητικές προσεγγίσεις σε έννοιες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε σχέση με τις έννοιες φύση, περιβάλλον, οικοσύστημα, οικολογία, αειφορία, περιβαλλοντική προστασία, κλιματική αλλαγή, κλιματική κρίση.
- Ιστορική ανασκόπηση και εξέλιξη των ζητημάτων περιβάλλοντος (κινήματα, συμφωνίες, οργανώσεις κ.α.) και την εκπαίδευση γύρω από αυτά.
- Περιβαλλοντική πολιτική και περιβαλλοντική εκπαίδευση.
- Η περιβαλλοντική εκπαίδευση ως γνωστικό αντικείμενο στην Α/θμια και Β/θια βαθμίδα εκπαίδευσης: Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Α.Π.Σ.), Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.), η δράση της «Ευέλικτης Ζώνης», εκπαιδευτικά προγράμματα και καλές πρακτικές.
- Θεωρητική προσέγγιση σε γνωστικά και μεθοδολογικά εργαλεία όπως η βιωματική μάθηση, η μέθοδος project, η έρευνα πεδίου, η συμμετοχική παρατήρηση.
- Αρχές Κριτικής Παιδαγωγικής και η σχέση της με επίκαιρα περιβαλλοντικά ζητήματα.
- Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις σχετικές με τη μελέτη επιλεγμένων περιβαλλοντικών προβλημάτων: Κλιματική κρίση και μετανάστευση, κλιματική δικαιοσύνη (climate justice), πόσιμο νερό, κατανάλωση ενέργειας, υπερκαλλιέργεια και τροφική αλυσίδα, υποβάθμιση θαλάσσιων οικοσυστημάτων, ξενικά και εισβολικά είδη.
- Μέθοδοι σχεδιασμού μαθημάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε διαφορετικές βαθμίδες εκπαίδευσης.

Διδάσκουσα: Ευαγγελία Δράκου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Ελισάβετ Αναστασοπούλου, Μέλος ΕΔΙΠ

5. Τα Εργαστήρια

Στο Τμήμα Γεωγραφίας λειτουργούν τρία (3) μη θεσμοθετημένα εργαστήρια.

Το **Εργαστήριο Φυσικής Γεωγραφίας**, όπου πραγματοποιούνται μαθήματα, και ασκήσεις που το περιεχόμενό τους εντάσσεται ή σχετίζεται με το αντικείμενο της φυσικής γεωγραφίας και της γεωμορφολογίας. Το εργαστήριο καλύπτει επίσης ερευνητικές ανάγκες μελών ΔΕΠ και υποψηφίων διδασκόντων. Το εργαστήριο περιλαμβάνει εξοπλισμό δειγματοληψίας ιζημάτων, συσκευές κοκκομετρικής και υδρομετρικής ανάλυσης ιζημάτων, στερεομικροσκοπία για μικροπαλαιοντολογική ανάλυση ιζημάτων, εξοπλισμό ασκήσεων υπαίθρου καθώς και εξοπλισμό χημικής ανάλυσης δειγμάτων νερού και ιζημάτων. Διαθέτει 25 θέσεις εργασίας για την διεξαγωγή των εργαστηριακών ασκήσεων. Το εργαστήριο έχει εγκαταστήσει και λειτουργεί **Μετεωρολογικό Σταθμό**.

Το **Εργαστήριο Ανθρώπινης και Εφαρμοσμένης Γεωγραφίας**, όπου οι φοιτητές (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί) ασκούνται στη χρήση μεθόδων γεωγραφικής ανάλυσης και έρευνας (ποσοτικής και ποιοτικής) και όπου πραγματοποιούνται καινοτόμα ερευνητικά προγράμματα στα πεδία της κοινωνικής γεωγραφίας, της μετανάστευσης, της αγροτικής και τοπικής ανάπτυξης, της δημογραφικής έρευνας, της περιφερειακής ανάπτυξης, των οικονομικών ανισοτήτων, των αγροτικών και μεταναστευτικών πολιτικών, του χωρικού σχεδιασμού κ.λπ. Ο εξοπλισμός του εργαστηρίου περιλαμβάνει υπολογιστές, plotter inkjet A0, δύο (2) εκτυπωτές inkjet A4, ψηφιοποιητή, σχεδιαστήριο και φωτοτράπεζα. Το εργαστήριο διαθέτει 15 άδειες του λογισμικού Ποιοτικής Ανάλυσης NVivo και πέντε άδειες του λογισμικού Ποιοτικής Ανάλυσης MaxQDA.

Το Εργαστήριο **Γεωπληροφορικής**, όπου πραγματοποιούνται μαθήματα, ασκήσεις και έρευνες με αντικείμενο την πληροφορική, τη στατιστική ανάλυση, την παρουσίαση γεωγραφικών δεδομένων, τη χαρτογραφία, τα γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών, την ανάλυση εικόνας και την τηλεπισκόπηση. Ο εξοπλισμός του εργαστηρίου περιλαμβάνει 20 υπολογιστές, plotter για την εκτύπωση χαρτών, σαρωτή και τράπεζα ψηφιοποίησης που χρησιμοποιούνται για ψηφιοποίηση χαρτών, απλό σαρωτή A4 και δύο εκτυπωτές, έναν laser και έναν inkjet A3. Τα εξειδικευμένα πακέτα λογισμικού που διαθέτει το εργαστήριο περιλαμβάνουν τα ακόλουθα: ArcGIS 9.x, Q-GIS, Turbo Pascal 7.0, Matlab 7-Rel. 14, BPWin, Autodesk Land Desktop 3 / Volo View Express, Idrisi32-Rel.2, Umberto 4.1, STATA, ENVI, SNAP και GAMMA επεξεργασίας οπτικών και ραντάρ εικόνων από δορυφόρους.

Το Τμήμα διαθέτει επίσης τρία εργαστήρια Η/Υ με συνολικά 60 θέσεις εργασίας. Τα συγκεκριμένα συστήματα έχουν λειτουργικό MS WINDOWS και διαθέτουν εξειδικευμένα λογισμικά (ArcGIS, ERDAS, Matlab, Python, STATA κτλ) για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του Τμήματος. Σημαντική αναβάθμιση των υποδομών του τμήματος έγινε στο πλαίσιο του έργου «Προμήθεια Εργαστηριακού και Τεχνολογικού Εξοπλισμού του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου» που συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.) και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2007 - 2013».

Αρκετά πρόσφατα ο εκπαιδευτικός και ερευνητικός εξοπλισμός των εργαστηρίων Η/Υ και των ερευνητικών υποδομών (εργαστηρίων) του Τμήματος έχει εκσυγχρονιστεί και εμπλουτιστεί μέσα από χρηματοδοτήσεις που έχει διαχειριστεί ο ΕΛΚΕ του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου μέσω του προγράμματος «Πανεπιστήμια Αριστείας» του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (2024-2026).

6. Το Ανθρώπινο Δυναμικό

Μέλη Δ.Ε.Π

Παναγιώτης ΑΡΤΕΛΑΡΗΣ**Αναπληρωτής Καθηγητής**

Οικονομική Ανάλυση του Χώρου

partelar@hua.gr

Πτυχιούχος του Τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης (BSc. και MSc.) του Παντείου Πανεπιστημίου και του Τμήματος Μηχανικών, Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (PhD) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Ηλίας Γραμματικογιάννης**Επίκουρος Καθηγητής**

Σχεδιασμός του Χώρου

grammatice@hua.gr

Πτυχιούχος της Σχολής Τοπογράφων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και διδάκτωρ στην επιστημονική περιοχή του σχεδιασμού του χώρου από τη Σχολή Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών του ΕΜΠ. Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδίκευσης, στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο της Αθήνας και στο 'Περιβάλλον και Ανάπτυξη' από το ΕΜΠ.

Ευαγγελία ΔΡΑΚΟΥ**Αναπληρώτρια Καθηγήτρια**

Φυσική Γεωγραφία και Περιβάλλον

e.drakou@hua.gr

Πτυχιούχος Βιολογίας από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (2005) και κάτοχος διδακτορικού διπλώματος στην Οικολογία Τοπίου από το ίδιο Τμήμα (2009). Δίπλωμα διδακτικής επάρκειας σε Ακαδημαϊκό Επίπεδο (University Teaching Qualification), από το University of Twente της Ολλανδίας (2020).

Ευθύμιος ΚΑΡΥΜΠΑΛΗΣ**Καθηγητής**

Ποτάμια & Παράκτια Γεωμορφολογία

karymba@hua.gr

Πτυχιούχος του Τμήματος Γεωλογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και διδάκτωρ γεωλογίας του ίδιου Πανεπιστημίου, στο γνωστικό πεδίο της γεωμορφολογίας.

Πέτρος ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ**Καθηγητής**

Εφαρμοσμένη Γεωγραφία

με έμφαση στην Κλιματολογία

pkatsaf@hua.gr

Πτυχιούχος του Τμήματος Μαθηματικών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Απέκτησε μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη Φυσική Περιβάλλοντος του Τμήματος Φυσικής του ΕΚΠΑ και Διδακτορικό δίπλωμα στη δυναμική της ατμόσφαιρας και του κλίματος από το ίδιο Τμήμα.

Γεώργιος ΚΡΗΤΙΚΟΣ**Καθηγητής**

Ιστορική Γεωγραφία των Νεότερων Χρόνων

gkriti@hua.gr

Πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου. Κάτοχος μεταπτυχιακών τίτλων (MPhil) στις Ευρωπαϊκές Σχέσεις από το πανεπιστήμιο Cambridge, (M.A.) σε Σπουδές Διεθνούς Ασφάλειας του πανεπιστημίου Leicester της Μ. Βρετανίας και διδακτορικού (Phd) από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο της Φλωρεντίας.

Αικατερίνη-Κωνσταντία ΛΑΖΑΡΙΔΗ**Καθηγήτρια**

Γεωγραφία με έμφαση στη Διαχείριση &

Τεχνολογία Περιβάλλοντος

klasar@hua.gr

Πτυχιούχος Φυσικής του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), με MSc στον Έλεγχο της Ρύπανσης του Περιβάλλοντος και PhD στη Μηχανική Περιβάλλοντος από το Πανεπιστήμιο του Leeds, UK.

Γεώργιος ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ**Αναπληρωτής Καθηγητής**

Πολιτική Γεωγραφία

gmavrommatis@hua.gr

Σπούδασε Οικονομικές Επιστήμες στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Στη συνέχεια, απέκτησε μεταπτυχιακό και διδακτορικό δίπλωμα στην κοινωνιολογία από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, Goldsmiths College (Ηνωμένο Βασίλειο).

Αγγελική ΠΑΙΔΑΚΑΚΗ**Επίκουρη Καθηγήτρια**

Αστική Γεωγραφία, Σχεδιασμός
& Ανθεκτικότητα Πόλεων
paidakaki@hua.gr

Πτυχιούχος Οικονομικών Επιστημών από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), με μεταπτυχιακά στο Περιβάλλον και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη από το University College London (UCL) και στη Διαχείριση Φυσικών και Ανθρωπογενών Καταστροφών από το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών και διδακτορικό στην Αρχιτεκτονική (Χωρικός Σχεδιασμός και Αστική Ανάπτυξη) από το KU Leuven.

Απόστολος Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**Καθηγητής**

Γεωγραφική & Κοινωνική
Ανάλυση του Αγροτικού Χώρου
apospapa@hua.gr

Πτυχιούχος Κοινωνιολογίας από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών, κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών [M.Sc(Econ)] στην Κοινωνιολογία από το London School of Economics and Political Science (LSE, Ηνωμένο Βασίλειο) και διδακτορικού (DPhil) στην κοινωνική και οικονομική γεωγραφία από το University of Sussex (Ηνωμένο Βασίλειο).

Γεώργιος Π. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**Επίκουρος Καθηγητής (Μόνιμος)**

Γεωπληροφορική
gpetropoulos@hua.gr

Πτυχιούχος του Τμήματος Αξιοποίησης Φυσικών Πόρων & Γεωργικής Μηχανικής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών (1999), Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (MSc) στην Τηλεπισκόπηση από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (διατμηματικό πρόγραμμα σπουδών μεταξύ UCL, Imperial College, King's College, 2002), Διδακτορικό Δίπλωμα (PhD) στην Τηλεπισκόπηση από το King's College London (2008) (Ηνωμένο Βασίλειο).

Εμμανουήλ ΠΡΑΤΣΙΝΑΚΗΣ**Επίκουρος Καθηγητής**

Κοινωνική Γεωγραφία
m.pratsinakis@hua.gr

Πτυχιούχος Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στο γνωστικό αντικείμενο Μετανάστευση και Εθνοτικές σχέσεις από το Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ και διδάκτωρ στις Κοινωνικές και Συμπεριφορικές επιστήμες με πεδίο ειδίκευσης στην Αστική Εθνογραφία στο Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ.

Σοφία ΣΚΟΡΔΙΛΗ**Καθηγήτρια**

Βιομηχανική Γεωγραφία
skordili@hua.gr

Πτυχίο στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο της Αθήνας, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην Περιφερειακή Ανάπτυξη από το ΙΠΑ Παντείου Πανεπιστημίου και διδακτορικό δίπλωμα στην Οικονομική Γεωγραφία από την Πολυτεχνική Σχολή του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ειρήνη ΣΚΡΙΜΙΖΕΑ**Επικ. Καθηγήτρια**

Αειφόρος Ανάπτυξη και Φυσικοί Πόροι
e.skrimizea@hua.gr

Πτυχιούχος Αγρονόμος – Τοπογράφος Μηχανικός από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, κάτοχος μεταπτυχιακών στον Χωρικό Σχεδιασμό και Αειφόρο Ανάπτυξη (Université de Tours) και στην Πολεοδομία – Χωροταξία (ΕΜΠ). Διδάκτορας στην Περιβαλλοντική Γεωγραφία και τον Περιβαλλοντικό Σχεδιασμό από το Gran Sasso Science Institute και τη Scuola Superiore Sant'Anna.

Αλεξάνδρα ΤΡΑΓΑΚΗ**Καθηγήτρια**

Οικονομική Δημογραφία
atragaki@hua.gr

Πτυχιούχος του Τμήματος Μαθηματικών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, κάτοχος DEA στην Οικονομική Δημογραφία από το Institut d'Etudes Politiques de Paris και Διδακτορικού στην Οικονομική Δημογραφία από το Institut d'Etudes Politiques de Paris.

Κωνσταντίνος ΤΣΑΝΑΚΑΣ

Πτυχιούχος του Τμήματος Γεωγραφίας του Χαροκοπείου

Επίκουρος Καθηγητής

Γεωμο

ktsanakas@hua.gr

Πανεπιστημίου, κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος “Γεωγραφία και Περιβάλλον”, και διδακτορικού στη γεωμορφολογία από το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ).

Αντιγόνη ΦΑΚΑ**Επίκουρη Καθηγήτρια**

Εφαρμοσμένη Χωρική Ανάλυση

afaka@hua.gr

Πτυχιούχος Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στη Γεωπληροφορική από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και διδάκτορας στη Γεωπληροφορική με πεδίο ειδίκευσης την Εφαρμοσμένη Χωρική Ανάλυση στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

Χρίστος ΧΑΛΚΙΑΣ**Καθηγητής**

Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών,

Εφαρμοσμένη Γεωγραφία

xalkias@hua.gr

Προπτυχιακές σπουδές στις Γεωεπιστήμες στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και κάτοχος διδακτορικού στις Γεωεπιστήμες από το ΕΚΠΑ.

Αφυπηρετήσαντα Μέλη ΔΕΠ

Πάυλος-Μαρίνος ΔΕΛΛΑΔΕΤΣΙΜΑΣ

Θωμάς ΜΑΛΟΥΤΑΣ

Γεώργιος ΜΠΑΛΙΑΣ

Ισαάκ ΠΑΡΧΑΡΙΔΗΣ

Καλλιόπη ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΗ

Κωστής ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ

Ομότιμος Καθηγητής

Ομότιμος Καθηγητής

Αφυπηρετήσαν Μέλος ΔΕΠ

Αφυπηρετήσαν Μέλος ΔΕΠ

Ομότιμη Καθηγήτρια

Ομότιμος Καθηγητής

Μέλη Ε.ΔΙ.Π

Eveline DURIE (Εβελίν Ντυρίε)
Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό
Ανθρώπινη Γεωγραφία
edurie@hua.gr

Πτυχιούχος Ιστορικός της τέχνης και Αρχαιολόγος του Πανεπιστημίου Βρυξελλών (ΒΕ, ULB). Διδάκτωρ Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

Νικόλαος ΜΕΤΑΞΙΔΗΣ
Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό
Πολιτισμική Γεωγραφία
nmetaxid@hua.gr

Πτυχιούχος Οικονομικών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (πρώην ΑΒΣΠ), με Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης – D.E.A., Développement et Civilisation από το Université Paris II. Διδάκτορας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης και διδάκτορας του Université Michel de Montaigne (Bordeaux 3), Τμήμα Ανθρωπογεωγραφίας.

Ελισάβετ Αναστασοπούλου
Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό
nmetaxid@hua.gr

Πτυχιούχος Τμήματος Μαθηματικών, Πανεπιστήμιο Πατρών, κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στις Επιστήμες της Αγωγής από το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία Πανεπιστημίου Πατρών και διδακτορικού από το Τμήματος Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Μέλη Ε.Τ.Ε.Π

Βασιλική ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Ευδοκία-Δέσποινα ΠΑΥΛΟΓΛΟΥ

Γραμματεία Προπτυχιακού:
Λεωφ. Ελευθερίου Βενιζέλου, 70
GR-176 76 Καλλιθέα | Αθήνα

Δέσποινα ΚΑΪΤΑΤΖΗ
Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Γραμματείας του Τμήματος
Email: dkaitatzi@hua.gr
Τηλ: 210 95 49 155

Παναγιώτα ΚΕΦΑΛΑ
Γραμματεία Προπτυχιακών Σπουδών
Email: geosec@hua.gr
Τηλ: 210 95 49 150

Γραμματεία Μεταπτυχιακού:
Λεωφ. Ελευθερίου Βενιζέλου, 70
GR-176 76 Καλλιθέα | Αθήνα

Πολύκαρπος ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Γραμματεία Μεταπτυχιακών Σπουδών
Email: geosecpost@hua.gr
Τηλ: 210 95 49 325

Διοικητικό Προσωπικό

7. Παροχές και Δυνατότητες στο Φοιτητικό Δυναμικό

Δικαιώματα και παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους/τις φοιτητές/τριες

Ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη. Οι φοιτητές/τριες των τριών κύκλων που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.), με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), μόνο με τη χρήση του ΑΜΚΑ τους.

Σίτιση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη δωρεάν σίτιση και στέγαση των φοιτητών/τριών και των τριών κύκλων, με βάση την ατομική και οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση και την εντοπιότητα, καθώς και την έδρα του Ιδρύματος και τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν σε αυτό. Στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο λειτουργεί Φοιτητικό Εστιατόριο (στο κτίριου Ομήρου 9), όπου μπορούν να σιτίζονται όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, είτε δωρεάν είτε έναντι μικρού αντιτίμου. Το εστιατόριο λειτουργεί καθ'όλη τη διάρκεια του έτους, εκτός από τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο.

Στεγαστικό Επίδομα Φοιτητών/τριών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, και των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών, καθορίζεται η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση του στεγαστικού επιδόματος στους/στις φοιτητές/τριες των Ιδρυμάτων της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Οι οικογένειες φοιτητών/τριών που η κύρια κατοικία τους βρίσκεται μακριά από την Αθήνα έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση και να λάβουν το φοιτητικό στεγαστικό επίδομα που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας.

Οι φοιτητές/τριες του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση για στέγαση στις Φοιτητικές Εστίες που διαχειρίζεται το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ). Στην περίπτωση αυτή, η αίτηση υποβάλλεται απευθείας στη Φοιτητική Εστία και τηρούνται τα κριτήρια και οι διαδικασίες που ορίζει ο φορέας διαχείρισης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ).

Διευκόλυνση μετακινήσεων. Στους/στις φοιτητές/-τριες του Πανεπιστημίου παρέχονται διευκολύνσεις για τις μετακινήσεις τους και τα αναγκαία μέσα για την πολιτιστική τους καλλιέργεια και ψυχαγωγία, σε όλη τη διάρκεια του έτους. Οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τις παροχές αυτές καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Πολιτισμού και Τουρισμού.

Χορήγηση αδειών στους/στις εργαζόμενους/ες φοιτητές/τριες. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζεται η υποχρεωτική χορήγηση αδειών σε εργαζόμενους/-ες φοιτητές/-τριες κατά την περίοδο των εξετάσεων για την προετοιμασία και τη συμμετοχή τους σε αυτές.

Ρυθμίσεις και παροχές για ειδικές ομάδες φοιτητών/τριών. Οι υπηρεσίες και η διοίκηση του Πανεπιστημίου μεριμνούν για την εγκατάσταση και συντήρηση των απαραίτητων υποδομών πρόσβασης, υποστήριξης, διευκόλυνσης και εξυπηρέτησης των φοιτητών/-τριών που ανήκουν σε ειδικές ομάδες, ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη συμμετοχή τους στην ακαδημαϊκή δραστηριότητα και η ποιότητα ζωής τους στους χώρους του Πανεπιστημίου.

Κέντρο Εξυπηρέτησης Φοιτητών/τριών (ΚΕΦ)

Στο Πανεπιστήμιο λειτουργεί Κέντρο Εξυπηρέτησης Φοιτητών/τριών, το οποίο είναι αρμόδιο για την ενημέρωσή τους σε θέματα που αφορούν τη συνολική λειτουργία του Πανεπιστημίου, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και τις παρεχόμενες υπηρεσίες από την Πολιτεία και το Πανεπιστήμιο, καθώς και για την εξυπηρέτησή τους, ηλεκτρονικά ή/και δια ζώσης. Το Κέντρο Εξυπηρέτησης Φοιτητών/-τριών στεγάζει:

- Υπηρεσίες Φοιτητικής Μέριμνας. Που αφορούν θέματα σίτισης των φοιτητών/τριών, χορήγησης του στεγαστικού επιδόματος, της έκδοσης και διάθεσης διδακτικών σημειώσεων, της χορήγησης της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθενείας (Ε.Κ.Α.Α.), και άλλων οικονομικών ενισχύσεων που ενδεχομένως προσφέρονται (υποτροφίες, κ.ά.). (Επικοινωνία τηλ: 210 95 49 221, e-mail: tacad.foitmer@hua.gr).
- Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας. Υποστηρίζει τους/τις φοιτητές/τριες κατά τη μετάβαση τους στην αγορά εργασίας με παροχή πληροφόρησης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την αγορά εργασίας και τη συνέχιση των σπουδών τους στην Ελλάδα και το εξωτερικό. (Επικοινωνία Τηλ: 210 95 49 116, e-mail: career@hua.gr).
- Γραφείο Πρακτικής Άσκησης. Οργανώνει και συντονίζει κεντρικά τη διεξαγωγή της πρακτικής άσκησης των φοιτητών/τριών του Πανεπιστημίου, είτε είναι υποχρεωτική, είτε είναι προαιρετική και παρέχει σχετική καθοδήγηση στους/στις φοιτητές/τριες. (Επικοινωνία Τηλ: 210 95 49 222 - 223, e-mail: intern@hua.gr).

Δομή Υποστήριξης Προσωπικού και Φοιτητικού Πληθυσμού

Βασικός σκοπός της Δομής Υποστήριξης Προσωπικού και Φοιτητικού Πληθυσμού είναι η συστηματοποίηση της προσπάθειας του Πανεπιστημίου να παράσχει οργανωμένη υποστήριξη τόσο στο προσωπικό όσο και στον φοιτητικό πληθυσμό του σχετικά σε θέματα που άπτονται βασικών δράσεων της ακαδημαϊκής ζωής και καθημερινότητας και τα οποία χρήζουν ψυχολογικής και παιδαγωγικής ενίσχυσης. Η δομή αυτή περιλαμβάνει:

α) Το **Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕ.ΨΥ.Σ.Υ)**, το οποίο παρέχει δωρεάν συμβουλευτική και ψυχολογική βοήθεια στον ενεργό φοιτητικό πληθυσμό όλων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου και εν γένει συνδράμει με κάθε πρόσφορο μέσο συμβουλευτικά σε όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας αποσκοπώντας στην όσο το δυνατόν πιο αρμονική προσαρμογή στην ακαδημαϊκή ζωή (Επικοινωνία: Τηλ.: 210 9549 338, e-mail: kesym@hua.gr).

β) Το **Κέντρο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ.)**, το οποίο συνδράμει στην υποστήριξη του διδακτικού έργου του ακαδημαϊκού προσωπικού του, καθώς επίσης και στην προαγωγή της ποιότητας της συνολικής εκπαιδευτικής εμπειρίας των φοιτητών/-τριών στοχεύοντας στην αναβάθμιση του διδακτικού έργου που λαμβάνει χώρα στο Πανεπιστήμιο μέσω της ενημέρωσης όλων των ενδιαφερομένων για τις σύγχρονες τάσεις της πανεπιστημιακής παιδαγωγικής και της δια Βίου Μάθησης (Επικοινωνία: email: kedima@hua.gr).

γ) Το **Κέντρο Διασφάλισης και Ενίσχυσης της Ισότητας (ΚΕ.Δ.ΕΝ.Ι.)**, το οποίο συνδράμει στην προώθηση, τη διασφάλιση και την ενίσχυση της ισότητας σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες της ακαδημαϊκής ζωής, της ισότιμης πρόσβασης και ουσιαστικής συμμετοχής των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας καθώς και της ευαισθητοποίησης απέναντι σε ζητήματα ισότιμης ένταξης και φοίτησης στο χώρο του Πανεπιστημίου, και της τήρησης της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της αντιμετώπισης φαινομένων κακοδιοίκησης και της διαφύλαξης της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος (Επικοινωνία: e-mail: isotita@hua.gr).

Συνήγορος του Φοιτητή/τριας και Υποστήριξη Φοιτητών/τριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες

Στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο λειτουργούν οι θεσμοί του/της “Συνηγόρου του/της Φοιτητή/τριας” (ΣΤΦ), και του/της “Συμβούλου Καθηγητή/τριας Φοιτητών/τριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες” (ΣΦΜΕΑΑ).

α) Ο ΣΤΦ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: τη διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών/τριών και καθηγητών/τριών ή διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος, - την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, - την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης σε θέματα που αφορούν τους/τις φοιτητές/τριες, - τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του ιδρύματος. Επίσης, διερευνά υποθέσεις, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αναφορά φοιτητή/τριας, και διαμεσολαβεί στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για την επίλυσή τους.

β) Ο ΣΦμΕΕΑ, έχει ως ρόλο του τη διευκόλυνση της συμμετοχής των φοιτητών/τριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και μαθησιακές δυσκολίες σε όλες τις πτυχές της ακαδημαϊκής ζωής, καθώς και την ενημέρωση και υποστήριξη των ΦμΕΕΑ και των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε θέματα που σχετίζονται με τις σπουδές και την ισότιμη ένταξη και φοίτηση στον χώρο του Πανεπιστημίου.

Βασικός σκοπός της Δομής Υποστήριξης Προσωπικού και Φοιτητικού Πληθυσμού είναι η συστηματοποίηση της προσπάθειας του Πανεπιστημίου να παράσχει οργανωμένη υποστήριξη τόσο στο προσωπικό όσο και στον φοιτητικό πληθυσμό του σχετικά σε θέματα που άπτονται βασικών δράσεων της ακαδημαϊκής ζωής και καθημερινότητας και τα οποία χρήζουν ψυχολογικής και παιδαγωγικής ενίσχυσης. Η δομή αυτή περιλαμβάνει το Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕ.ΨΥ.Σ.Υ), το οποίο παρέχει δωρεάν συμβουλευτική και ψυχολογική βοήθεια στον ενεργό φοιτητικό πληθυσμό όλων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου και εν γένει συνδράμει με κάθε πρόσφορο μέσο συμβουλευτικά σε όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας αποσκοπώντας στην όσο το δυνατόν πιο αρμονική προσαρμογή στην ακαδημαϊκή ζωή (Επικοινωνία: Τηλ.: 210 9549 338, e-mail: kesym@hua.gr).

Κέντρο Υπεύθυνης και Βιώσιμης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου

Δημιουργήθηκε με στόχο την ενημέρωση και εκπαίδευση σε θέματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. Ειδικότερα, το κέντρο αυτό επιδιώκει την ενίσχυση της δημιουργικότητας, την προώθηση της καινοτομίας και τη στήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας των φοιτητών/τριών και των ερευνητών/τριών του Πανεπιστημίου. Το γραφείο προσφέρει καθοδήγηση, εκπαίδευση και πρόσβαση σε πόρους που θα βοηθήσουν στην υλοποίηση των ιδεών των συμμετεχόντων (Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα: <https://e-kainotomia.hua.gr/>).

Εκπαιδευτικές Εκδρομές και Έρευνες Πεδίου

Σημαντικό τμήμα της γεωγραφικής εκπαίδευσης και της διαδικασίας απόκτησης ερευνητικής εμπειρίας πεδίου πραγματοποιείται εκτός των χώρων του Πανεπιστημίου, με σύντομες εκπαιδευτικές επισκέψεις και έρευνες πεδίου. Οι φοιτητές και φοιτήτριες αποκτούν άμεση εμπειρία για τα φυσικο-γεωγραφικά και ανθρωπο-γεωγραφικά φαινόμενα, συλλέγουν πρωτογενείς πληροφορίες και δείγματα από το πεδίο, πραγματοποιούν μετρήσεις και αυτοψίες, αποτυπώνουν σε σκίτσα, φωτογραφίες και χάρτες τις παρατηρήσεις τους και, το σπουδαιότερο, εξασκούνται στην ομαδική εργασία.

Εκδρομές και επισκέψεις πραγματοποιούνται σε αρκετά μαθήματα διαφορετικών εξαμήνων σπουδών και στο πλαίσιο του Συνθετικού Γεωγραφικού Θέματος. Οι εκδρομές και οι επισκέψεις πεδίου είναι υποχρεωτικές και διαφέρουν σε διάρκεια και περιεχόμενο ανάλογα με το περιεχόμενο και τις ανάγκες των διδασκόμενων μαθημάτων.

2011: Εκδρομή στη Λαυρεωτική (3^ο έτος)

Προγράμματα Κινητικότητας

Σπουδές στο εξωτερικό (ERASMUS+)

Το Τμήμα Γεωγραφίας συμμετέχει ενεργά στο πρόγραμμα Erasmus+ προωθώντας και υποστηρίζοντας την ακαδημαϊκή συνεργασία με Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να επωφεληθούν των διμερών συνεργασιών του Τμήματος ώστε να πραγματοποιήσουν μέρος των σπουδών τους (ένα εξάμηνο έως ένα ακαδημαϊκό έτος) σε κάποιο από τα **48 ομόλογα ή συγγενή τμήματα σε 18 Ευρωπαϊκές χώρες**. Η ποιότητα της κινητικότητας και η ακαδημαϊκή αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων διασφαλίζονται μέσω του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) & DS (Diploma Supplement – Παράρτημα Διπλώματος).

Από την αρχή λειτουργίας του προγράμματος Erasmus+ (2013), περισσότεροι από **77 φοιτητές/τριες** του Τμήματος Γεωγραφίας έχουν παρακολουθήσει με επιτυχία μαθήματα σε συνεργαζόμενα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα του εξωτερικού ενώ αυξάνεται κάθε χρόνο ο αριθμός των ξένων φοιτητών/τριών που υποδέχεται το Τμήμα.

Η ενθάρρυνση της κινητικότητας των φοιτητών/τριών σε συνδυασμό με την υποδοχή ενός διαρκώς αυξανόμενου αριθμού εισερχομένων φοιτητών/τριών συμβάλλουν στην ανταλλαγή εμπειριών, τη διάδραση, τη διεύρυνση ευκαιριών για την απόκτηση επιπλέον γλωσσικών και τεχνικών δεξιοτήτων. Μέσα από το πρόγραμμα Erasmus+ ισχυροποιούνται οι διεθνείς συνεργασίες με εκπαιδευτικό και ερευνητικό αντικείμενο και προωθείται ουσιαστικά η ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης. Τα οφέλη είναι εμφανή τόσο σε ατομικό όσο και συλλογικό επίπεδο.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κινητικότητα φοιτητών/τριών για σπουδές μέσω του Προγράμματος Erasmus+ μπορείτε να απευθυνθείτε στο Γραφείο Erasmus, Ελ. Βενιζέλου 70, Καλλιθέα (Επικοινωνία: Μαίρη Ντουρούπη, τηλ 210 95 49 225, e-mail: erasmus@hua.gr).

Πρακτική Άσκηση στο εξωτερικό (ERASMUS PLACEMENT+)

Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος Γεωγραφίας έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν 2-6 μήνες πρακτική άσκηση στο εξωτερικό σε φορείς και επιχειρήσεις που συνάδουν με τα αντικείμενα του Τμήματος Γεωγραφίας. Η δράση Placement του Προγράμματος Erasmus+ δημιουργεί ευκαιρίες απασχόλησης στο εξωτερικό με στόχο την απόκτηση πολύτιμης εργασιακής εμπειρίας. Απευθύνεται σε φοιτητές και των τριών κύκλων σπουδών προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς και υποψήφιους διδάκτορες. Για την κινητικότητα φοιτητών/τριών για Πρακτική Άσκηση στο εξωτερικό μπορείτε να απευθυνθείτε στο Γραφείο Διασύνδεσης, Σπουδών & Σταδιοδρομίας και στο Γραφείο Erasmus, Ελ. Βενιζέλου 70, Καλλιθέα (Επικοινωνία Κωνσταντία Μπάρδα, τηλ.: 210 95 49 116, e-mail: career@hua.gr και Μαίρη Ντουρούπη, τηλ 210 95 49 225, e-mail: erasmus@hua.gr).

Εντατικό Πρόγραμμα (INTENSIVE PROGRAM)

Το Intensive Programme πραγματοποιήθηκε ανελλιπώς σε διάφορες πόλεις της Ευρώπης. Το Τμήμα Γεωγραφίας υπήρξε ιδρυτικό μέλος και μέλος της συντονιστικής ομάδας όπου οι φοιτητές/φοιτήτριες εκπαιδεύτηκαν εντατικά για δύο εβδομάδες αναφορικά με το σχεδιασμό του χώρου. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014, το πρόγραμμα υλοποιήθηκε στην Άγκυρα (METU), αφού είχαν προηγηθεί αντίστοιχα προγράμματα στην Αθήνα, Μιλάνο Στοκχόλμη και Leuven. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν τα Πανεπιστήμια: Newcastle University, KU Leuven, KTH Stockholm, Università degli Studi di Roma 'La Sapienza', Middle, Kungliga Tekniska Högskolan, Helsinki University of Technology, Politecnico di Torino, Université des Sciences et Technologies de Lille, Slovak University of Technology, Università degli Studi di Milano - Bicocca, Universiteit Utrecht, Università degli Studi di Napoli Federico II, University of the Basque Country, Università degli Studi Mediterranea di Reggio Calabria, Vienna University, Groningen University, Ecole Polytechnique de l'Université François Rabelais de Tours. Το Τμήμα Γεωγραφίας σε συνεργασία με τα προαναφερθέντα Τμήματα βρίσκεται σε φάση επανεπεξεργασίας και επανα-συμμετοχής στο εν λόγω πρόγραμμα σύμφωνα με τις νέες εξελίξεις και προϋποθέσεις των Ευρωπαϊκών σχετικών πολιτικών.

International Module in Spatial Development Planning

Το Τμήμα Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου ως μέλος του διεθνούς δικτύου European Spatial Development Planning Network συμμετέχει ανελλιπώς από το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003 στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα **International Module in Spatial Development Planning- IMSDP** (<https://esdp-network.net/the-imsdp-overview>). Το πρόγραμμα, στο οποίο συμμετέχουν διδάσκοντες, μεταπτυχιακοί φοιτητές/φοιτήτριες και υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος, συντονίζεται σήμερα από το Πανεπιστήμιο KU Leuven. Συμμετέχουν επίσης τα ιδρύματα: University of Newcastle, KTH Stockholm, Università degli Studi di Roma La Sapienza, Middle East Technical University, Kungliga Tekniska Högskolan, Helsinki University of Technology, Politecnico di Torino, Université des Sciences et Technologies de Lille, Slovak University of Technology, Università degli Studi di Milano-Bicocca, Universiteit Utrecht, Università degli Studi di Napoli Federico II, University of the Basque Country, Università degli Studi Mediterranea di Reggio Calabria, Vienna University of Economics and Business, University College London, Département Aménagement et Environnement Ecole Polytechnique de l'Université François Rabelais de Tours University of Melbourne και Federal University of Rio de Janeiro. Στο πρόγραμμα έχει απονεμηθεί το «AESOP excellence award in Planning Education». Επιπρόσθετα, υπάρχει η δυνατότητα μετάβασης όσων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών ενδιαφέρονται σε χώρες της Ευρώπης μέσω άλλων σχημάτων συνεργασίας, όπως το δίκτυο European Spatial Development Planning (<https://esdp-network.net>).

8. Μεταπτυχιακές Σπουδές στο Τμήμα Γεωγραφίας

Παλαιό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Στο Τμήμα Γεωγραφίας λειτουργούσε από το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τίτλο «Εφαρμοσμένη Γεωγραφία και Διαχείριση του Χώρου» (ΦΕΚ 113726π.έ/Β7/ 29-1-2004). Το ΠΜΣ επανιδρύθηκε το έτος 2018 και λειτουργήσε ως το 2024-2025. Το ΠΜΣ διέθετε διάρκεια τριών εξαμήνων για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/φοιτήτριες πλήρους φοίτησης (δύο εξάμηνα μαθημάτων και ένα εξάμηνο εκπόνησης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας) και έξι εξαμήνων για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/φοιτήτριες μερικής φοίτησης (τέσσερα εξάμηνα μαθημάτων και δύο εξάμηνα εκπόνησης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας) και προσφέρει τρεις κατευθύνσεις:

Κατεύθυνση Α: Διαχείριση Φυσικών και Ανθρωπογενών Κινδύνων και Καταστροφών, με αντικείμενα τους φυσικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους και τις ερμηνείες τους, τις φυσικές διεργασίες που συνδέονται με τις καταστροφές, τις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις των καταστροφών, την έννοια και τις εκτιμήσεις τρωτότητας, τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών στη διαχείριση καταστροφών, τις πολιτικές πρόληψης και ετοιμότητας και τα σχέδια έκτακτης ανάγκης, αποκατάστασης και ανασυγκρότησης.

Κατεύθυνση Β: Χωρικές Πολιτικές και Ανάπτυξη στην Ευρώπη, με αντικείμενα τις διαδικασίες ενοποίησης του Ευρωπαϊκού χώρου, τον χωρικό σχεδιασμό σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο, τις θεωρίες και πρακτικές του περιφερειακού προγραμματισμού, την ανάπτυξη των Ευρωπαϊκών πόλεων και της υπαίθρου, τη μελέτη του κοινωνικού αποκλεισμού και της μετανάστευσης. Επίσης, προσφέρονται μαθήματα μεθόδων επιστημονικής γεωγραφικής έρευνας και ποσοτικής ανάλυσης.

Κατεύθυνση Γ: Γεωπληροφορική, με αντικείμενα τις τεχνολογίες γεωπληροφορικής και τις ειδικές εφαρμογές τους στην ανάλυση γεωγραφικών δεδομένων, τις χωρικές βάσεις δεδομένων, τις εξελιγμένες τεχνικές αξιοποίησης συστημάτων γεωγραφικών πληροφοριών και τηλεπισκόπησης, την προσομοίωση-μοντελοποίηση γεωγραφικών δεδομένων καθώς και τις τεχνικές χωρικής ανάλυσης.

Η κάθε κατεύθυνση λειτουργούσε αυτόνομα, ωστόσο υπήρχαν μεταξύ τους συνέργειες (κοινά μαθήματα, δυνατότητα επιλογής μαθημάτων από άλλη κατεύθυνση κλπ). Στα μαθήματα καλούνταν ως ομιλητές διακεκριμένοι επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Το ΠΜΣ αποσκοπούσε: (α) στη δημιουργία επιστημονικών στελεχών ικανών να σχεδιάζουν και να διαχειρίζονται γεωγραφικές παρεμβάσεις σε διάφορες κλίμακες στον αστικό και περιφερειακό χώρο, (β) στην κατάρτιση εξειδικευμένων επιστημόνων, οι οποίοι θα καλύπτουν ανάγκες σε στελεχιακό δυναμικό δημοσίων κοινωνικών και ιδιωτικών φορέων στους τομείς της Εφαρμοσμένης Γεωγραφίας και της διαχείρισης του χώρου στην Ελλάδα και το εξωτερικό, (γ) στην ανάπτυξη της έρευνας και την προαγωγή της γνώσης σε τομείς της Εφαρμοσμένης Γεωγραφίας και της διαχείρισης του χώρου.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών απένειμε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στους τομείς των τριών κατευθύνσεων. Το συγκεκριμένο ΠΜΣ υποδέχθηκε τους τελευταίους μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 οι οποίοι/ες αναμένεται ότι θα αποφοιτήσουν κατά τα δύο επόμενα ακαδημαϊκά έτη.

Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Κατά τα τελευταία έτη έγιναν αρκετές συζητήσεις και ζυμώσεις στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος Γεωγραφίας οι οποίες οδήγησαν στο σχεδιασμό τεσσάρων νέων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών. Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή των νέων ΠΜΣ που βρίσκονται σε λειτουργία ή πρόκειται να λειτουργήσουν σύντομα:

ΠΜΣ «Κλιματική Κρίση, Κίνδυνοι και Καταστροφές»

Η ίδρυση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Κλιματική Κρίση, Κίνδυνοι και Καταστροφές» στο Τμήμα Γεωγραφίας αποτελεί εξέλιξη της επιτυχημένης πορείας της κατεύθυνσης «Διαχείριση Φυσικών και Ανθρωπογενών Καταστροφών» του Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένη Γεωγραφία και Διαχείριση του Χώρου», η οποία λειτούργησε με συνέπεια και επιτυχία τα προηγούμενα είκοσι χρόνια. Ο μετασχηματισμός της κατεύθυνσης σε αυτόνομο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών αντανακλά όχι μόνο τη βιωσιμότητα και τη δυναμική του εγχειρήματος, αλλά και την αυξανόμενη σημασία των ζητημάτων που σχετίζονται με την κλιματική κρίση, τους κινδύνους και τις καταστροφές, τόσο σε ακαδημαϊκό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο.

Το νέο ΠΜΣ ιδρύθηκε με ΦΕΚ (1607/03-04-2025, τ.Β') που καθορίζει τον σκοπό, τη δομή και το πλαίσιο λειτουργίας του και βρίσκεται σε εναρμόνιση με το στρατηγικό στόχο του Τμήματος Γεωγραφίας που είναι «να επιτύχει μέσα από τη συνεχή, συνεπή, και ποιοτική λειτουργία του, την εμπέδωση του αντικειμένου της Γεωγραφίας -στο οποίο εντάσσονται οι Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι και οι Καταστροφές- στην ευρύτερη ακαδημαϊκή κοινότητα, αλλά και την κάλυψη αναγκών της ελληνικής κοινωνίας και Πολιτείας μέσω της γεωγραφικής εκπαίδευσης και έρευνας σε προβλήματα και προκλήσεις, όπως είναι η Κλιματική Αλλαγή και η Διαχείριση Καταστροφών».

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) ορίζεται σε τρία (3) εξάμηνα για σπουδές πλήρους φοίτησης και σε έξι (6) εξάμηνα για σπουδές μερικής φοίτησης. Για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) πλήρους ή μερικής φοίτησης, κάθε φοιτητής/τρια οφείλει να συγκεντρώσει ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS) εκ των οποίων οι εξήντα (67,5) πιστωτικές μονάδες (ECTS) αντιστοιχούν σε εννέα (9) μαθήματα και οι είκοσι δύο και ήμισυ (22,5) πιστωτικές μονάδες (ECTS) στη Διπλωματική Εργασία.

Το ΠΜΣ «Κλιματική Κρίση, Κίνδυνοι και Καταστροφές» αφού έλαβε πιστοποίηση από την ΕΘΑΕΕ σε πλήρη συμμόρφωση (Fully Compliant) με τα πρότυπα ποιότητας, σύμφωνα και με τους εξωτερικούς αξιολογητές, ξεκίνησε τη λειτουργία του από το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026. Το διδακτικό και επιστημονικό προσωπικό του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών απαρτίζεται από μέλη ΔΕΠ και εξειδικευμένους επιστήμονες με σημαντική ακαδημαϊκή και ερευνητική εμπειρία. Η ενεργή συμμετοχή τους διασφαλίζει την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την ουσιαστική υποστήριξη των φοιτητών/τριών. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη ιστοσελίδα: <https://www.ccrd.online/>

Διατμηματικό ΠΜΣ «Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική»

Το νέο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) του Τμήματος Γεωγραφίας έχει τίτλο «Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική», ή αλλιώς MAGIC – Master of Applied GeoInformatics. Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε και υλοποιείται από το Τμήμα Γεωγραφίας σε συνεργασία με το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεματικής του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, στη βάση 17 ετών ακαδημαϊκής εμπειρίας, με στόχο τη δημιουργία ενός μεταπτυχιακού που συνδυάζει τη γεωχωρική σκέψη με την τεχνολογική καινοτομία. Το MAGIC αξιοποιεί τεχνολογίες αιχμής - όπως GIS, Τηλεπισκόπηση, Big Geospatial Data, Τεχνητή Νοημοσύνη και Χωρική Ανάλυση - για την κατανόηση, μοντελοποίηση και οπτικοποίηση του χώρου. Η μαγεία του προγράμματος βρίσκεται στη δυνατότητα να συνδυάσει δεδομένα, αλγορίθμους και γεωχωρική τεχνογνωσία για την επίλυση πραγματικών προβλημάτων: από την παρακολούθηση του περιβάλλοντος και τις φυσικές καταστροφές, έως τον χωρικό σχεδιασμό και τις έξυπνες πόλεις. Πρόκειται για ένα μεταπτυχιακό που συνδυάζει τις επιστήμες του Χώρου με την Πληροφορική, προσφέροντας πρακτικές δεξιότητες για την αγορά εργασίας αλλά και τη βάση για περαιτέρω έρευνα και ανάπτυξη.

Η χρονική διάρκεια σπουδών για την απονομή του ΔΠΜΣ ορίζεται σε δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, με την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας να πραγματοποιείται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες του εαρινού εξαμήνου. Για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) κάθε φοιτητής/τρια οφείλει να συγκεντρώσει εβδομήντα πέντε (75) πιστωτικές μονάδες (ECTS), εκ των οποίων οι εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (ECTS) αντιστοιχούν σε οκτώ (8) μαθήματα και οι δεκαπέντε (15) πιστωτικές μονάδες (ECTS) στη Διπλωματική Εργασία.

Το ΔΠΜΣ «Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική» αφού έλαβε πιστοποίηση από την ΕΘΑΕΕ σε πλήρη συμμόρφωση (Fully Compliant) με τα πρότυπα ποιότητας, σύμφωνα και με τους εξωτερικούς αξιολογητές, ξεκίνησε τη λειτουργία του από το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη ιστοσελίδα: <https://magic.hua.gr/>

Διδρυματικό ΠΜΣ «Silver Economy: Οικονομία, Κοινωνία και Καινοτομία στη Μακροβιότητα»

Το Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) «Silver Economy: Οικονομία, Κοινωνία και Καινοτομία στη Μακροβιότητα» στηρίζεται στη συνεργασία του Τμήματος Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου και του Τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου. Ανταποκρίνεται στις μεγάλες προκλήσεις που φέρνει η δημογραφική γήρανση και η δυναμική ανάπτυξη της ασημένιας οικονομίας (silver economy) παρέχοντας ποιοτικές και εμφατικά διαθεματικές μεταπτυχιακές σπουδές σε έναν ταχέως αναδυόμενο τομέα που σχετίζεται με τις ανάγκες, τις δυνατότητες και την ενεργή συμμετοχή του πληθυσμού άνω των 60 ετών.

Το πρόγραμμα στοχεύει να εκπαιδεύσει την επόμενη γενιά στελεχών δημόσιας διοίκησης, τοπικής αυτοδιοίκησης, διευθυντών, συμβούλων, επιχειρηματιών, υπευθύνων χάραξης πολιτικής, εμπειρογνομόνων και ερευνητών στην Ελλάδα και πέραν αυτής, ενώ παράλληλα δίνει τη δυνατότητα στους αποφοίτους να απασχοληθούν σε ένα αντικείμενο αιχμής. Ενθαρρύνει εξειδικευμένους επιστήμονες είτε να συνεχίσουν τη θεωρητική επιστημονική έρευνα είτε να ακολουθήσουν επαγγελματικές προοπτικές ως στελέχη φορέων, επιχειρήσεων και επαγγελματίες, συμβάλλοντας έτσι στην αναβάθμιση του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα καλύπτοντας ανάγκες σχετικά με τις νέες δυνατότητες και ευκαιρίες που δημιουργούν οι δημογραφικές εξελίξεις και η γήρανση του πληθυσμού στην Ελλάδα, την Ευρώπη και τον κόσμο.

Το Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) «Silver Economy: Οικονομία, Κοινωνία και Καινοτομία στη Μακροβιότητα» βρίσκεται σε διαδικασία πιστοποίησης από την ΕΘΑΕΕ και αναμένεται να λειτουργήσει από το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027.

ΠΜΣ «Μετανάστευση, Κινητικότητα και Διακυβέρνηση»

Το ΠΜΣ «Μετανάστευση, Κινητικότητα και Διακυβέρνηση» έχει ως αντικείμενο την θεωρητικά τεκμηριωμένη κατανόηση της γεωγραφικής διαφοροποίησης της ανθρώπινης μετανάστευσης και κινητικότητας. Εμβαθύνει στη μελέτη των αιτιών και των επιπτώσεων της ανθρώπινης κινητικότητας και εξετάζει τις ιστορικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες που καθορίζουν τόσο τον τρόπο διακυβέρνησής της, όσο και το πλαίσιο εντός του οποίου η μετανάστευση αναδύεται ως μια τακτική ζωής. Εξετάζει δηλαδή την ανθρώπινη κινητικότητα αφενός ως απότοκο ευρύτερων διαδικασιών χωρο-κοινωνικής αλλαγής και άνισης ανάπτυξης και αφετέρου ως αποτέλεσμα των προσδοκιών των ανθρώπων για μια καλύτερη ζωή.

Ειδικότερα, το ΠΜΣ στοχεύει: α) στη διαμόρφωση εξειδικευμένων επιστημόνων, που θα στελεχώνουν δημόσιους, ιδιωτικούς και κοινωνικούς φορείς, ικανών να αξιολογούν κριτικά και ρεαλιστικά τις προκλήσεις που ανακύπτουν σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο και να διαμορφώνουν τεκμηριωμένες κατευθύνσεις και προτάσεις πολιτικής καθώς και δράσεις βασισμένες στην έρευνα, β) στην επικαιροποίηση των γνώσεων και την θεωρητική κατάρτιση ήδη απασχολούμενων επαγγελματιών και στελεχών οργανισμών και φορέων με αντικείμενο τη μετανάστευση και την κινητικότητα, και γ) Στην ανάπτυξη της έρευνας (θεωρητικής και εφαρμοσμένης) στο πεδίο των μεταναστευτικών σπουδών και της κινητικότητας.

Το ΠΜΣ «Μετανάστευση, Κινητικότητα και Διακυβέρνηση» βρίσκεται σε διαδικασία προετοιμασίας για την πιστοποίηση από την ΕΘΑΕΕ και αναμένεται να λειτουργήσει από το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027.

9. Ερευνητικές Δράσεις και Εξωστρέφεια

Η έρευνα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ακαδημαϊκής λειτουργίας, επιτρέποντας μεταξύ άλλων τη συνεχή αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Στόχος είναι η κατάκτηση της αριστείας με σκοπό την

εξυπηρέτηση των αναγκών της κοινωνίας, την προαγωγή της γνώσης και τη σύνδεση με την αγορά εργασίας. Η έρευνα που διεξάγεται στο Τμήμα Γεωγραφίας εστιάζει στους σύγχρονους τομείς της επιστήμης και αφορά σε εξειδικευμένα πεδία της Ανθρώπινης γεωγραφίας, των Γεωεπιστημών, του Περιβάλλοντος, του Προγραμματισμού του Χώρου και της Γεωπληροφορικής.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 5 ετών Τμήμα Γεωγραφίας, έχουν εκπονηθεί μέσω της Επιτροπής Ερευνών περίπου 35 ερευνητικά προγράμματα.

Το Τμήμα έχει συνεχή δραστηριοποίηση στην οργάνωση και τη συνδιοργάνωση Διεθνών και Πανελληνίων Συνεδρίων, ημερίδων και σεμιναρίων ευρύτερου γεωγραφικού ενδιαφέροντος. Στο πλαίσιο αυτών, έχουν προσκληθεί και έχουν δώσει διαλέξεις διεθνώς καταξιωμένοι γεωγράφοι όπως οι David Harvey, Doreen Massey, Edward Soja και Derek Gregory, κα..

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν αναπτύξει συνεργασίες και συμμετέχουν σε διεθνείς ερευνητικές ομάδες, δημοσιεύουν σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και παρουσιάζουν το ερευνητικό τους έργο σε διεθνή συνέδρια. Η παρουσία του Τμήματος στην ακαδημαϊκή κοινότητα ενισχύεται από τη συμμετοχή μελών ΔΕΠ σε συντακτικές επιτροπές (Editorial Board) επιστημονικών περιοδικών και από τις διακρίσεις που έχουν λάβει.

Για τη διευκόλυνση και προώθηση της ερευνητικής δραστηριότητας, το Τμήμα έχει υπογράψει πρωτόκολλα συνεργασίας με Επιστημονικούς φορείς και φορείς της κοινωνίας των πολιτών (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, WWF, Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή, Ε.Κ.Κ.Ε και υπό διαμόρφωση με ΓΥΣ και ΜΑΙΧ). Επίσης είναι μέλος διεθνών επιστημονικών δικτύων όπως AGILE, (OpenGeoSpatial Consortium), iMnet, κλπ.

Το Τμήμα παρέχει υπηρεσίες πρόγνωσης καιρού και καταγραφής της ατμοσφαιρικής κατάστασης από το δίκτυο των μετεωρολογικών σταθμών μέσω της ιστοσελίδας <http://meteoclima.gr>.

Στο Τμήμα δραστηριοποιείται ερευνητική ομάδα με αντικείμενο την χρήση των διαστημικών δεδομένων παρακολούθησης της Γης με έμφαση στις εφαρμογές, στην παρακολούθηση και εκτίμηση των φυσικών κινδύνων. Σχετικό υλικό και πληροφορίες είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα <https://huaremotensingteam.wordpress.com/>.

Από το 2001, το Τμήμα φιλοξενεί στη γραμματεία του μεταπτυχιακού το εξαμηνιαίο επιστημονικό περιοδικό ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ (geographies@hua.gr) που εκδίδεται από τις εκδόσεις Νήσος.

10. Διασύνδεση με την Κοινωνία

Το Τμήμα Γεωγραφίας έχει αναπτύξει σημαντικές σχέσεις συνεργασίας με πολλούς Τοπικούς, Περιφερειακούς και Εθνικούς παραγωγικούς φορείς. Σε αυτούς περιλαμβάνονται Διοικητικές μονάδες (Περιφέρειες, Δήμοι), αναπτυξιακές εταιρείες, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), Ερευνητικά κέντρα / οργανισμοί και ιδιωτικές εταιρείες. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος υποβάλλουν κοινές ερευνητικές προτάσεις με αυτούς τους παραγωγικούς φορείς, αναλαμβάνουν την επίλυση επιστημονικών προβλημάτων τους και την παροχή επιστημονικών συμβουλών. Μέλη όλων των παραπάνω φορέων έχουν επίσης προσκληθεί και έχουν δώσει διαλέξεις για τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματος. Επιπλέον, σε αυτούς τους φορείς συχνά απασχολούνται μέσω της πρακτικής άσκησης φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος.

Στο Τμήμα έχουν υλοποιηθεί με ιδιαίτερη επιτυχία προγράμματα δια βίου Εκπαίδευσης (επιμόρφωσης αποφοίτων ΑΕΙ) σε διάφορες θεματικές. Επίσης σε συνεργασία με το Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας του Ιδρύματος υλοποιείται δράση με σκοπό τον επαγγελματικό προσανατολισμό των μαθητών, την ενημέρωση των πολιτών και την προβολή του Τμήματος Γεωγραφίας. Διοργανώνονται συστηματικά εκδηλώσεις/επισκέψεις στο χώρο του Πανεπιστημίου οι οποίες απευθύνονται σε μαθητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και έχουν ως στόχο την παρουσίαση της Επιστήμης της Γεωγραφίας στους μαθητές του Γυμνασίου.

Στο πλαίσιο της παραπάνω συνεργασίας έχουν πραγματοποιηθεί επισκέψεις σχολείων από όλη την Ελλάδα, συμμετοχή σε ενημερωτικές εκδηλώσεις, διοργανώθηκε η «εβδομάδα διαστήματος» και έχουν προγραμματιστεί εκδηλώσεις με σκοπό την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση τόσο των μαθητών/τριών όσο της τοπικής κοινωνίας για τη Γεωγραφία.

Διοργανώνονται επίσης σεμινάρια επιμόρφωσης στελεχών του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σε θέματα που άπτονται του ευρύτερου επιστημονικού πεδίου της Γεωγραφίας (π.χ. επιμόρφωση καθηγητών/τριών Β' θμιας Εκπαίδευσης).

Επίσης, διοργανώνονται εκδηλώσεις με στόχο το διάλογο, την αλληλεπίδραση και την συνεργασία με φορείς της τοπικής κοινωνίας (Δήμος Καλλιθέας, τοπικές επιχειρήσεις, κ.ά.) και του χώρου των εθελοντικών και μη-κυβερνητικών οργανώσεων με στόχο την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωση σχετικά με καίρια κοινωνικά, πολιτιστικά και περιβαλλοντικά ζητήματα, καθώς επίσης τη συμπερίληψη και την διαφορετικότητα ως προτάγματα της σύγχρονης εποχής.

Εκδήλωση του Πολιτιστικού Συλλόγου Καλλιθέας «Αρίων» και του Δήμου Καλλιθέας: «Διαπολιτισμικές Διαδρομές: Γνωριμία με Μεταναστευτικές Κοινότητες της Πόλης μας» (3-5 Οκτωβρίου 2025).